

Activator Pro

Versjon januar 2026

© Handy Tech er et varemerke for Help Tech GmbH & Co. KG
Alle rettigheter reservert

Help Tech GmbH & Co. KG; Brunnenstraße 10; 72 160 Horb; Tyskland
Telefon: +49 7451 55 46 0; Fax: +49 7451 55 46 67
E-post: info@helptech.de - Internett: www.helptech.de

Norsk distribusjon og lokalisering:

Cantec AS
Postboks 626, 1411 Kolbotn
E-post: post@cantec.no
Internett: www.cantec.no
Tlf: 66 99 60 00

Innhold

1	OPPDAG ACTIVATOR PRO	6
1.1	Hva er Activator Pro?	6
1.2	Activator Pro, en oversikt	6
1.2.1	Oversiden av enheten	6
1.2.2	Venstre side av enheten	7
1.2.3	Høyre side av enheten	7
1.3	Ordliste for denne veiledningen	8
2	INSTALLASJON	9
2.1	Innhold i pakken	9
2.2	Installasjon av programvaren	9
2.2.1	StartStick	9
2.2.2	NVDA og JAWS	10
2.3	Koble til grensesnittkabelen	11
2.4	Installasjon av Bluetooth-tilkobling	11
2.4.1	Sammenkobling med pc via Bluetooth	12
2.4.2	Bluetooth med Apple iOS enheter	12
2.5	Koble iPhone med Activator Pro via USB	13
2.6	Tekniske Spesifikasjoner	13
3	KOMME I GANG	14
3.1	Info om denne versjonen	14
3.2	Slå på strømmen	14
3.3	Grunnleggende betjening	15
3.3.1	Bytt mellom tilkoblede enheter	15
3.3.2	Punktskrift- og akkordkommandoer	15
3.3.3	Enhåndsmodus	16
3.3.4	Lydsignaler	17
3.3.5	Systemmeldinger	17
3.3.6	Avkryssingsbokser	17
3.3.7	Radioknapper (1 av x)	18
3.3.8	Systemfiler	18
3.3.9	Ventestilling	18
3.3.10	SAFE-modus	18
4	HURTIGSTART	19
4.1	Activator Pro som leselist	19
4.1.1	ActiveSplit	19
4.1.2	BrailleShot	20
4.2	Activator Pro som noteringsenhet	20
4.2.1	Navigere i Activator Pro sin meny	21
4.2.2	Kontekstavhengig hjelp	21
4.2.3	Skrive et notat	21
4.2.4	Lagre notateter	21
4.2.5	Åpne en fil	22
4.2.6	Overføre en fil fra Activator Pro til en pc	22
4.2.6.1	Filoverføringsprogrammet HTCom	22
4.2.6.2	Overføre en fil med HTCom fra Activator Pro til PC	23
4.2.6.3	Overføre en fil med HTCom fra PC til Activator Pro	23

4.3	Activator Pro i kombinasjon med iPhone	23
4.3.1	HelpTech+-appen	23
4.3.1.1	Leselistviser	24
4.3.1.2	Taleopptak	24
4.3.1.3	Smarte tjenester	24
4.3.1.4	Overføre filer mellom Activator Pro og iPhone	25
4.3.2	Opprette, redigere og lagre Word-filer	25
5	FUNKSJONER I ACTIVATOR PRO	27
5.1	De 10 QuickAccess-tastene	27
5.1.1	Ta opp makro	28
5.2	Menysystemet	29
5.2.1	Meny	30
5.2.2	Editor (E)	30
5.2.2.1	Oversett til Kortskrift/Fullskrift	30
5.2.2.2	Ny (N)	31
5.2.2.3	Forrige fil (F)	31
5.2.2.4	Ny mappe (N)	31
5.2.2.5	Fil og mappeliste	31
5.2.3	iOS apper	34
5.2.3.1	Filer	34
5.2.3.2	Safari	34
5.2.3.3	Epost	35
5.2.3.4	Word	35
5.2.3.5	HelpTech+	35
5.2.3.6	Rediger	35
5.2.4	Smarte tjenester	35
5.2.5	Klokke (L)	36
5.2.5.1	Vis dato og tid (V)	36
5.2.5.2	still Klokka (K)	36
5.2.5.3	Stoppeklokke (S)	37
5.2.6	Spill (S)	37
5.2.6.1	Punktjakt (P)	37
5.2.6.2	Hangman (H)	37
5.2.7	Masselagring	38
5.2.8	punktTabell (T)	38
5.2.8.1	Lage en punkttabell	38
5.2.8.2	Laste punkttabeller	39
5.2.8.3	Finne og velge en punkttabell	39
5.2.8.4	slett valgt punkttabell (L)	40
5.2.9	Info (I)	40
5.2.9.1	Minneforbruk (M)	40
5.2.9.2	Tastaturdefinisjon (T)	41
5.2.9.3	Serienummer (S)	41
5.2.9.4	Versjoner (V)	41

5.2.9.5	Vedlikeholdsinfo	41
5.2.9.6	Systeminformasjon	41
5.2.10	Oppsett (O)	41
5.2.10.1	6-punkts punktskrift (6)	42
5.2.10.2	sPringtaster aktiverer (P)	42
5.2.10.3	Vis springtaster (V)	42
5.2.10.4	vis sYstemfiler (Y)	42
5.2.10.5	Mapper først (M)	42
5.2.10.6	smart rediGering (G)	42
5.2.10.7	enhåndsmodus	43
5.2.10.8	vis filAttributter (A)	43
5.2.10.9	Start i... (S)	43
5.2.10.10	lyDsignal (D)	44
5.2.10.11	vibrasJon (J)	44
5.2.10.12	Tidsformat (T)	45
5.2.10.13	Indiker inntastingsmodus (I)	45
5.2.10.14	pUnktmotstand (U)	45
5.2.10.15	atc Følsomhet (F)	46
5.2.10.16	vEntestilling (E)	46
5.2.10.17	Språk	46
5.2.10.18	Venstre USB-port	46
5.2.10.19	Høyre USB-port	46
5.2.10.20	Tastatur layout for iOS Apper	47
5.2.10.21	Gjenopprett liste over iOS apper	47
5.2.10.22	Slett forbindelser under oppstart	47
5.2.10.23	Smart veksling	47
5.2.10.24	fabriKkoppsett (K)	47
5.3	Editor	48
5.3.1	Oversikt over funksjonene i editoren	48
5.3.2	Dialoger og bekreftelser	48
5.3.3	Skrive inn og slette tekst	49
5.3.4	Lese tekst	49
5.3.5	ATC i Editoren	50
5.3.6	Flytte markøren	50
5.3.7	Redigeringsmodi {Insert}	51
5.3.8	Vise status {Ctrl + Skift + s}	52
5.3.9	Sette bokmerke (N1/N4+N3/N6)	52
5.3.10	Gå til et bokmerke {Ctrl+m}	52
5.3.11	Slette bokmerker (N1/N4+N3/N6, velg navn, spc)	53
5.3.12	Blokkfunksjoner	53
5.3.12.1	Merke begynnelsen av en blokk {Ctrl + Enter}	53
5.3.12.2	Kopiere {Ctrl + c}	54
5.3.12.3	Klippe ut {Ctrl + x}	54

5.3.12.4	Lime inn {Ctrl + v}	54
5.3.12.5	Bytte om merke og markør (akkord-78)	54
5.3.12.6	Slette et tekstområde {Ctrl + Skift + x} eller {Backspace}	55
5.3.12.7	Lagre et tekstområde til en fil {Ctrl + s}	55
5.3.13	Søk	55
5.3.13.1	Økende søk {Ctrl + f}	55
5.3.13.2	Søk ved å oppgi søkestreng	56
5.3.13.3	Søk bakover {Ctrl + Skift + f}	56
5.3.14	Erstatt {Ctrl + r}	56
5.3.15	Kalkulator	57
5.3.16	Åpne flere filer	58
5.3.17	Bytte mellom åpne filer {Alt + Tab} eller {Alt + Skift + Tab}	58
5.3.18	Sette editoren i ventemodus {Ctrl + mellomrom}	58
5.3.19	Lagre filer {Ctrl + s}	59
5.3.20	Rask overføring av filer eller tekstblokk til en tilkoblet enhet	60
5.3.21	Lukke en fil, og forlate editoren {Alt+F4} eller {Ctrl + e}	60
5.3.22	Hjelp {Ctrl + h}	60
5.3.23	Editorens oppsettmeny {Ctrl + u}	61
5.3.23.1	Vindusrulling (global)	61
5.3.23.2	Rullehastighet (Global)	61
5.3.23.3	Indikere blanke linjer (global)	61
5.3.23.4	Automatisk rulletekst (Global)	62
5.3.23.5	dialog-tidsavbrudd (global)	62
5.3.23.6	Advarsel-tidsavbrudd (global)	62
5.3.23.7	Resultatposisjon	62
5.3.23.8	Behold uttrykk	62
5.3.23.9	finn-eksakt (global)	63
5.3.23.10	Marghendelse (global)	63
5.3.23.11	Høyremarg (global)	63
5.3.23.12	hele ord (global)	63
5.3.23.13	tab-modus (global)	63
5.3.23.14	tab-stopp (global)	64
5.3.23.15	Tab-lengde (global)	64
5.3.23.16	linjeslutt (filspesifikk)	64
5.3.23.17	sett-inn-markør (global)	65
5.3.23.18	redigeringsmodus (filspesifikk)	65
5.3.23.19	Bla-hastighet (global)	65
5.3.23.20	Lagre posisjon (filspesifikk)	65
5.3.23.21	visningsmodus (filspesifikk)	65
5.3.23.22	steglengde (global)	66
5.3.23.23	treffkolonne (global)	66
5.3.24	Viktig informasjon om editoren	66
5.4	Punktskriftinntasting med punktskriftknappene i skjermleseren	67
5.4.1	Oversikt over tastekombinasjoner for betjening av en pc	68

6	DATAMASKINENS TASTATUR	70
6.1	Funksjonstastene F13 til F24	70
6.2	De tre blå spesialtastene	71
7	ACTIVATOR PRO SOM LESELIST	72
7.1	Starte skjermleseren	72
7.2	Skjermleser under Windows, f.eks. JAWS	72
7.2.1	Oversikt over JAWS	73
7.3	Voice Over	75
7.3.1	Oversikt	76
8	DRIVERINNSTILLINGER FOR HELP TECH PUNKTSKRIFTSLINJER	78
8.1	Tilkobling	78
8.2	ATC	79
8.3	Statusceller	79
8.4	Tastekommandoer	79
8.4.1	Tastelås	80
8.4.2	Raske taster	80
8.4.3	Repeterende taster	80
8.5	Diverse	80
8.6	Info	81
9	AKTIV TAKTIL KONTROLL (ATC)	82
9.1	ATC-assistenten for lesing og læring	83
9.2	Tips for å bruke ATC for læring av punktskrift	84
9.3	Tips for å bruke ATC til den erfarne punktleseren	84
9.4	Innstillinger for ATC-monitor	85
10	VIKTIG INFORMASJON	86
10.1	Brukerstøtte	86
11	KOMMANDOSAMMENDRAG	87
11.1	Navigering i menysystemet	87
11.2	Taster mens du kontrollerer tilkoblede enheter	87
11.3	Tastekommandoer i editor	87
12	FEILMELDINGER	90
12.1	Engelskspråklige feilmeldinger	90
12.2	Feilmeldinger fra meldingsfilen	90
12.2.1	Generelle meldinger	90
12.2.2	Meldinger som har med filsystemet å gjøre	91
12.2.3	Meldinger som har med editoren å gjøre	91
13	OPPHAVSRETT	95

1 Oppdag Activator Pro

Takk for at du valgte Activator Pro. Ta deg tid til å lese denne bruksanvisningen. Vi har prøvd å gjøre Activator Pro så enkelt og intuitiv som mulig. Likevel vil disse instruksjonene hjelpe deg med å få enda bedre bruk av Activator Pro.

1.1 Hva er Activator Pro?

Activator Pro er leselisten for krevende, profesjonelle arbeidsplasser. Den er tilgjengelig med et utvalg av 64 eller 80 punktskriftmoduler. Den er ikke bare imponerende flat, men tilbyr også fremtidsrettede innovasjoner fra enestående maskinvare- og programvareløsninger for større effektivitet på arbeidsplassen.

Med det ekstra flate tastaturet av høy kvalitet er det også mulig å skrive inn punktskrift. Med den ekstra raden med funksjonstaster (F13 – F24) og de 10 QuickAccess-tastene (kun Activator Pro 80) kan Activator Pro til enhver tid tilpasses fleksibelt til kravene på arbeidsplassen din.

Blant annet er den patenterte Activesplit funksjonen også ny, som to tilkoblede enheter kan styres samtidig. Bare del leselisten i to områder av hvilken som helst størrelse, som hver brukes til å kontrollere de tilkoblede enhetene.

BrailleShot-funksjonen, som også er patentert, er motstykket til skjermbildet for seende personer for brukere av en leselist. Når du aktiverer BrailleShot, blir utdataene på leselisten tatt opp som en tekstfil. Kombiner BrailleShot med Direct Transfer-funksjonen for å overføre teksten som er opprettet med BrailleShot til en tilkoblet enhet.

Før du bruker Activator Pro, vennligst les sikkerhetsinstruksjonene for riktig håndtering av Activator Pro først. Du finner disse på StartStick eller i trykt form i esken.

Activator Pro er utviklet og testet med omhu. Men hvis du har noen forslag, vennligst kontakt kunderådgiverne som er ansvarlige for deg direkte eller skriv til Idea@helptech.de. Din mening er viktig for oss.

Vi håper du får mye glede av og med din Activator Pro.

1.2 Activator Pro, en oversikt

Activator Pro har en moderne, ergonomisk og flat design og er tilgjengelig med et utvalg av 64 eller 80 punktskriftmoduler. Denne delen er ment å gjøre deg kjent med Activator Pro og dens kontroller. Det anbefales at du har Activator Pro for hånden for å umiddelbart forstå hva du leser her.

1.2.1 Oversiden av enheten

Plasser Activator Pro på bordet foran deg slik at punktskriftmodulene er rett foran deg. De to tastene foran i midten er de to mellomromstastene. Den venstre mellomromstasten blir senere referert til som [SPCV] og den høyre tilsvarende som [SPCH]. I tilfelle både venstre og høyre mellomromstaster kan trykkes, betegnes de som [SPC].

Bak mellomromstastene er de 64 eller 80 ergonomiske punktskriftmodulene med integrerte markørhenter. Med de integrerte markørhenterne, heretter referert til som [MH]-tastene, kan markøren plasseres direkte på tekstposisjonen til en bestemt punktskriftmodul.

Til venstre og høyre for punktskriftmodulene er det tre separate navigasjonsknapper, merket N etterfulgt av 1 til 6, i henhold til arrangementet av punktskriftpunktene. Så øverst til venstre [N1], under [N2] og [N3], til høyre [N4], [N5] og [N6]. De er innebygd i huset på en slik måte at de ikke skiller seg ut fra punktskriftmodulene. Navigasjonsknappene har følgende funksjoner:

Den venstre resp. høyre øvre navigasjonstasten fungerer som en lesetast for å flytte tilbake i teksten og vil bli kalt [N1] resp. [N4] i det følgende.

Den nedre venstre eller høyre navigasjonstasten brukes til å lese fremover og refereres til nedenfor som [N3] eller [N6].

Hvis venstre eller høyre midtre navigasjonstast trykkes, utløses forskjellige tilleggfunksjoner. Følgende er en oversikt over navnene på navigasjonstastene:

Venstre navigasjonstast opp: [N1]

Venstre navigasjonstast senter: [N2]

Venstre navigasjonstast ned: [N3]

Høyre navigasjonstast opp: [N4]

Høyre navigasjonstast senter: [N5]

Høyre navigasjonstast ned: [N6]

Over punktskriftmodulene er det ekstra flate tastaturet av høy kvalitet. I tillegg til et vanlig tastatur har det en ekstra rad med funksjonstaster (F13 til F24) øverst, samt tre blå spesialtaster rett ved siden av. Du kan lese om funksjonene til disse tilleggstastene i kapittel 6 Datamaskinens tastatur.

Activator Pro 80 er utstyrt med 10 QuickAccess-taster til høyre for tastaturet. Disse er merket [QA1] til [QA10] fra øverst til venstre til nederst til høyre. Dette betyr at de to øverste knappene heter [QA1] og [QA2], under dem er [QA3] og [QA4] og så videre. For en beskrivelse av disse [QA]-knappene, se kapittel 5.1 De 10 QuickAccess-tastene.

Activator Pro 64 har ikke disse 10 [QA]-knappene på grunn av sin kortere konstruksjon. Funksjonene til disse [QA]-tastene kan hentes frem ved å trykke {Fn+siffer 1 til 0}. Dette betyr at å trykke på {Fn+1} utløser samme funksjon som [QA1] på Activator Pro 80 og {Fn+0} tilsvarer [QA10].

1.2.2 Venstre side av enheten

Hvis du beveger deg fra forsiden til baksiden på venstre side av dekselet, kan du føle den runde av/på-knappen. Ca. 2 cm bak den er en USB-C-port for å koble Activator Pro til en PC eller om nødvendig for strømforsyning via en plugg-in strømforsyning.

OBS: Activator Pro drives utelukkende via dette grensesnittet.

1.2.3 Høyre side av enheten

På høyre side av enheten er det en annen USB-C-port for å koble Activator Pro til en PC, nettbrett eller mobiltelefon. Denne porten driver ikke Activator Pro.

1.3 Ordliste for denne veiledningen

I denne håndboken er følgende symboler for oppføringer og meldinger brukt på Activator Pro og PC:

Enkel punktskriftknapp trykker: [Punkt1], f.eks. [N2]

Taste-punkt-kombinasjon i punktskriftmodus: [SPC+1346]

Vis tekst på Activator Pro: **'vis tekst'**, f.eks., **'Fil'**

Enkle tastetrykk på PC-tastatur: {tast}, eks.: {Enter}.

Innskriving av tekst på pc-tastatur: {inntastet tekst}, eks.: {HTCom}.

Utdata fra pc: "utdata". Eks.: "Ferdig."

2 Installasjon

Dette kapitlet inneholder nyttig informasjon om hvordan du installerer Activator Pro. Vennligst les dette nøye, slik at du unngår vanskeligheter under installeringen.

2.1 Innhold i pakken

Vennligst sjekk at alt i esken er som nevnt nedenfor. Hvis noe mangler eller er skadet, kan du kontakte oss for å få de manglende eller skadede deler skiftet ut. Pakken du har mottatt skal inneholde følgende:

- Aktivator Pro
- Bærepose
- 1 USB-C-tilkoblingskabel ca. 150 cm med USB-A-adapter
- 1 USB-C-tilkoblingskabel ca. 50 cm
- Bruksanvisning med sikkerhetsinstruksjoner
- USB StartStick (håndbøker og programvarepakker)
- Lightning-adapter (valgfritt)

2.2 Installasjon av programvaren

For å gjøre det mulig for deg å betjene de forskjellige systemene med din Activator Pro, har vi utviklet programmer for å koble til Activator Pro. Du finner disse programvarekomponentene sammen med den gjeldende håndboken og korte instruksjoner på StartStick som følger med.

Vi utvikler stadig utvidede og forbedrede versjoner av våre programvarekomponenter. Derfor anbefaler vi at du oppdaterer StartStick fra tid til annen. Den enkleste måten å gjøre dette på er å velge oppføringen "Oppdater alle komponenter" under menypunktet "Fil" i HTStart-programmet.

2.2.1 StartStick

StartStick med HTStart-programmet er en USB-pinne som inneholder alle relevante programvarekomponenter og dokumenter du trenger for å betjene Help Tech leselisten. I tillegg inneholder den gratis skjermleseren NVDA, slik at du kan betjene PC-en umiddelbart, selv om ingen skjermleser (f.eks. JAWS) er installert ennå.

Når du har koblet StartStick til PC-en, kjører du programstarten.exe i rotkatalogen. Hvis en skjermleser allerede er installert, vil den bli tilbudt for bruk. Ellers oppretter den medfølgende skjermleser-NVDA-en tilgang for deg via taleutdata og Help Tech punkt-visning.

HTStart oppdager hvilken leselist som er koblet til PC-en din, og forhåndsvelger automatisk alle nødvendige programvarekomponenter for installasjon. Avhengig av sikkerhetsinnstillingene til operativsystemet ditt, kan du bli bedt om å tillate HTStart å kjøre. Ditt samtykke er nødvendig for at HTStart skal oppdage og vise de installerte skjermleserne. Vennligst la HTStart kjøre, ellers vil du ikke kunne bruke programmet.

Når du har valgt en skjermleser, åpnes HTStart-vinduet. Alle støttede Help Tech-produkter er oppført her.

Språket er forhåndsvalgt basert på Windows-innstillingene. Du kan imidlertid velge et annet språk i rullegardinlisten. Deretter finner du de tilgjengelige håndbøkene på det valgte språket under produktene. Hvis en håndbok på dette språket ikke er tilgjengelig, vises den engelske håndboken i stedet.

Du kan bestemme hvilke komponenter i programvaren som skal installeres. Valgene er:

- **Activator Pro Firmware og dokumenter:** For å oppdatere de interne funksjonene til Activator Pro og denne håndboken.
- **HTCom:** Kommunikasjonsprogram for dataoverføring mellom PC og Activator Pro.

Vi anbefaler at du beholder standardinnstillingene. Alle nødvendige programvarekomponenter vil da bli installert og en snarvei på skrivebordet til HTCom-programmet vil bli satt opp. Etter å ha fullført installasjonsprogrammet, finner du en gruppe som heter "Help Tech" i Start-menyen under Programmer. I den finner du følgende undergrupper:

- **Activator Pro med versjonsnummer vedlagt:** For versjon 1.0 av programvaren er dette f.eks. Nedenfor finner du denne håndboken, avinstalleringsprogrammet, fastvareoppdateringsprogrammet og viktige notater.
- **HTCom:** Nedenfor finner du en beskrivelse av HTCom, programmet HTCom selv, samt avinstalleringsprogrammet.

Etter vellykket installasjon kan du koble Activator Pro til datamaskinen. I installasjonskatalogen til Activator Pro-fastvaren finner du følgende underkataloger (gjelder for fullstendig installasjon):

- **Firmware:** Inneholder fire filer for intern programmering av Activator Pro, samt systemfiler
- **Håndbøker:** Inneholder denne håndboken og annen viktig informasjon.
- **Keyboard Layouts:** Inneholder forskjellige tastaturfiler for forskjellige landsvarianter.
- **Avinstaller:** Inneholder programmet for å avinstallere programvaren.

I tillegg til Start-menyen kan du også starte HTCom fra snarveien på skrivebordet, eller ved å bruke standard tastekombinasjon {Ctrl + Alt + h}.

For en detaljert beskrivelse av hvordan du bruker HTCom, vennligst se den separate håndboken "File Transfer between PC and Braille System", som du finner i underkatalogen "HTCom". Les også kapittel 4.2.6 Overføre en fil fra Activator Pro til en pc.

2.2.2 NVDA og JAWS

De nåværende versjonene av skjermleserne fra juli 2024 støtter automatisk Activator Pro. Det er ikke nødvendig å installere kontrollprogrammer, såkalte drivere.

- NVDA (fra versjon 2024.3)
- JAWS (fra versjon september 2024: 4.5.0.0)
- iOS V17.6 eller nyere

Bare dataoverføringsprogrammet HTCom må installeres separat.

Koble Activator Pro til PC-en ved hjelp av USB-C-kabelen (se kapittel 2.3 Koble til grensesnittkabelen).

Activator Pro vil slå seg på og oppstarts meldingen vises.

Activator Pro registreres umiddelbart når JAWS startes. Ved første start vises følgende tittelen "Handy Tech JAWS driver" og informasjonen "Activator Pro, Interface USB-HID, og gjeldende driverversjon".

Hvis en annen leselist er koblet til PC-en mens JAWS kjører, gjenkjennes og kontrolleres den umiddelbart.

For informasjon om hvordan du bruker JAWS og hvordan du tilordner tastene til Activator Pro i JAWS, se kapittel 7.2 Skjermleser under Windows, f.eks. JAWS.

2.3 Koble til grensesnittkabelen

Activator Pro kan kobles til PC-en enten via en USB-port eller via det trådløse Bluetooth-grensesnittet. Hvis Activator Pro brukes i samsvar med standarden for medisinsk utstyr, må PC-en den er koblet til også være i samsvar med standarden for medisinsk utstyr, være i tillegg jordet eller kobles til en isolerende transformator.

For å koble Activator Pro til PC-en din via USB-porten, bruk den medfølgende USB-tilkoblingskabelen. USB-tilkoblingskabelen har en liten oval kontakt i begge ender - USB-C-porten. I den ene enden, i tillegg til USB-C-porten, finner du en større flat USB-A-adapter. Koble den lille ovale USB-kontakten til USB-C-kontakten på venstre side av enheten. Du kan koble enden med adapteren til enten USB-C- eller USB-A-porten på PC-en.

Hvis PC-en er slått på, gjenkjennes Activator Pro automatisk av USB-aktiverte operativsystemer.

Hvis Activator Pro er koblet til PC-en med en USB-kabel på venstre side, sikres strømforsyningen via PC-en. Sørg for at PC-en er koblet til en stikkontakt.

OBS: Activator Pro får ikke strøm via høyre USB-C-port.

2.4 Installasjon av Bluetooth-tilkobling

Siden Activator Pro er utstyrt med en Bluetooth-overføringsmodul, kan du også koble Activator Pro trådløst til opptil tre forskjellige enheter samtidig (f.eks. datamaskin, smarttelefon, nettbrett). Activator Pro bytter automatisk til den aktive datakilden, det vil si til en av de opptil tre Bluetooth-tilkoblingene som sist var aktive, eller til USB-tilkoblingen til PC-en. Når du bytter, vises navnet på Bluetooth-enheten, hvis tilgjengelig. I det andre tilfellet vises "Bluetooth-enhet" etterfulgt av et tall fra 1 til 3.

Hvis ingen Bluetooth- eller USB-tilkobling er aktiv, vil Activator Pro automatisk bytte til intern menymodus. For eksempel, hvis Activator Pro er koblet til en iPhone via Bluetooth og den bytter til låseskjermen, kan du låse opp iPhone med [N2]-tasten og fortsette å jobbe direkte med Activator Pro.

Hvis du vil gå tilbake til de interne funksjonene til Activator Pro, for eksempel editoren, kan du bytte til menymodus ved å trykke på venstre spesialtast. De er da tilbake på samme sted i den interne menymodusen som Bluetooth-tilkoblingen ble byttet til, for eksempel i et notat.

Bytte mellom USB-portene og de tre Bluetooth-kanalene kan også gjøres manuelt ved å trykke på venstre spesialtast. Dette innebærer å bytte mellom eksisterende forbindelser etter tur. Hvis det bare er én tilkobling, er det ikke mulig å bytte.

Bluetooth er automatisk aktiv når du slår på Activator Pro. Hvis du ikke kobler til Bluetooth innen 15 minutter, vil Bluetooth-grensesnittet automatisk slå seg av.

Rekkevidden for trådløs overføring er omtrent 10 meter.

2.4.1 Sammenkobling med pc via Bluetooth

1. Sørg for at Activator Pro er slått på og Bluetooth er aktivert. For dette formålet kan det være nødvendig å slå enheten av og på igjen.
2. Velg "Bluetooth-enheter" fra kontrollpanelet eller fra systemstatusfeltet og trykk på kontekstmenytasten.
3. Velg elementet "ny enhet/tilkobling".
4. "Legg til veiviser for Bluetooth-enhet" vises.
5. Alle oppdagede Bluetooth-enheter vil bli oppført. Velg Activator Pro fra listen og trykk "Neste".
6. Nå vil sammenkoblingen være ferdig, og de nødvendige driverne vil bli installert. Vent et øyeblikk. Bekreft ved å trykke "Fullfør". Activator Pro er klar til bruk når alle nødvendige drivere er installert.

Activator Pro har nå etablert en Bluetooth-tilkobling til PC-en, og du kan bruke alle funksjonene, som om den var koblet til via USB-kabelen.

2.4.2 Bluetooth med Apple iOS enheter

Mobile enheter fra Apple, som iPhone eller iPad, har skjermleseren VoiceOver som standard, som gjør det mulig for blinde og svaksynte å betjene via stemmeutgang. Hvis du bruker en iPhone, anbefaler vi å koble til direkte via USB-C-porten eller med den valgfrie Lightning-adapteren. Vær oppmerksom på at det ikke er mulig å bruke vår HelpTech+-app hvis du har en Bluetooth-tilkobling. For å koble Activator Pro til en Apple-enhet, må du først aktivere VoiceOver. Dette gjør du slik:

1. Sørg for at Activator Pro er slått på og at Bluetooth-grensesnittet er aktivt. Activator Pro går ut av sammenkoblingsmodus 15 minutter etter at den er slått på. Derfor kan det være nødvendig å slå Activator Pro av og på igjen.
2. Åpne "Innstillinger" fra hovedmenyen til Apple-enheten.
3. Velg "Tilgjengelighet"-innstillingen.
4. Velg "VoiceOver" og slå den på.
5. Nederst på tilgjengelighetssiden velger du Punktskrift.
6. Hvis Bluetooth er slått av, vil Apple-enheten varsle deg. Du bør nå aktivere Bluetooth slik at Apple-enheten kan finne Activator Pro.
7. I feltet "Punktskrift" vil alle Bluetooth-leselister som blir funnet, bli oppført. Velg Activator Pro her.
8. Bluetooth-tilkoblingen er opprettet, og du kan nå lese hva som vises på displayet på leselisten.

Merk: Hvis tilkoblingen går tapt fordi du har slått av eller satt Apple-enheten av eller i hvilemodus, aktiverer du først Activator Pro og deretter Apple-enheten. Da kan forbindelsen gjenopprettes automatisk.

Vi anbefaler at du starter VoiceOver på snarveien "Trykk på sideknappen 3 ganger". Du kan angi dette under "Snarvei"-alternativet i Innstillinger/tilgjengelighet. Velg VoiceOver her.

2.5 Koble iPhone med Activator Pro via USB

For å koble iPhone til Activator Pro, bruk den medfølgende USB-C-kabelen. Hvis din iPhone har en Lightning-port, bruk den valgfrie Lightning-adapteren, som vi gjerne gir deg om nødvendig. Hvis iPhone har vært koblet til Activator Pro via Bluetooth på forhånd, anbefaler vi å deaktivere iPhones Bluetooth-grensesnitt for å sikre at tilkoblingen skjer via USB-C-kabelen. Hvis Activator Pro drives av en PC eller et strømuttak, brukes overflødig strøm som ikke brukes til å drive Activator Pro til å lade iPhone.

2.6 Tekniske Spesifikasjoner

- 64 eller 80 konkave piezoelektriske punktskriftceller
- 64 eller 80 markørhenter taster
- 6 uavhengige navigasjonstaster
- 2 mellomrom taster
- Ultratynt tastatur med 24 funksjonstaster (F1-F24)
- 10 QuickAccess-taster (Kun Activator Pro 80)
- 2 vibrasjonssensorer (venstre og høyre)
- Tonegenerator for pip
- 2 USB-C-porter
- 32 GB internminne
- Multi-Bluetooth-teknologi® (opptil 3 enheter)
- Dimensjoner Activator Pro 80 (B x H x D): 56,6 cm x 1,9 cm x 23,7 cm
- Dimensjoner Activator Pro 64 (B x H x D): 51,1 cm x 1,9 cm x 23,7 cm
- Tastaturhøyde: 0,4 cm
- Vekt Activator Pro 80: 3,2 kg
- Vekt Activator Pro 64: 2,9 kg

3 Komme i gang

3.1 Info om denne versjonen

I denne delen vil alle de vanligste funksjonene i Activator Pro bli beskrevet. Denne informasjonen refererer til fastvaren fra versjon 1.6 av din Activator Pro.

3.2 Slå på strømmen

Så snart Activator Pro er slått på, slås den på automatisk. Av/på-knappen på venstre side av enheten lar deg slå den av og på manuelt. Et vibrasjonssignal signaliserer klarhet, og innkoblingsmeldingen vises på leselisten:

'Help Tech Activator Pro 80' eller

'Help Tech Activator Pro 64'

Activator Pro er forhåndsinnstilt slik at den kan brukes til å betjene PC-en via den venstre USB-porten umiddelbart etter at den slås på. Når du bytter til menymodus med den venstre spesialtasten, vises den detaljerte oppstartsmeldingen:

'Help Tech Activator Pro 80 F1.6 SBFr.02.08.24 09:49 ?'

- Navnet på enheten "Help Tech Activator Pro 80 eller 64" (celle 1-26)
- Fastvareversjonen (celle 28-31) f.eks. F1.6
- iPhone-tilkoblingsstatus (celle 37): Her vises S når en iPhone er koblet til via en Lightning- eller USB-kabel. Hvis ingen iPhone er tilkoblet, er ingen ting vist.
- Bluetooth-status (celle 38): Denne cellen angir om Bluetooth er slått på, og i så fall om det finnes en Bluetooth-tilkobling. Hvis Bluetooth er av, er denne cellen tom. En liten b indikerer at Bluetooth er på. Hvis en stor B vises, er det for øyeblikket en Bluetooth-tilkobling. Hvis punkt 8 er angitt, finnes det to Bluetooth-forbindelser. Hvis punkt 6 er satt i tillegg, vil det være tre Bluetooth-tilkoblinger.
- Ukedag (celle 39-41): For språk der en tosifret forkortelse for ukedager er vanlig, er det et punktum på slutten. For tresifrede forkortelser er det ingen punktum.
- Dato (celle 42-49): dag.måned.år
- Klokkeslett (celle 51-55): Klokken til Activator Pro vises i 24-timers format og uten sekunder. punktene mellom timer og minutter blinker hvert sekund.
- Hent frem støtteinformasjonen (celle 64/80): Når du har trykket på markørhenter over punktskriftcellen 40, vises en kompakt informasjon som kan være viktig for støtteformål. For å gå tilbake til startmeldingen, trykk [N2] eller [N5].

Forkortelser benyttet i støtteinformasjon er som følger:

- FW ("firmware"): versjon av den installerte firmware
- SN ("serienummer"): Activator Pro serienummer
- NSRV ("neste service"): måned og år for neste grundige vedlikehold
- LSRV ("siste service"): måned og år for siste vedlikehold
- T ("informasjon"): utført i løpet av siste vedlikehold
 - CPS ("CAPs"): CAPs byttet
 - PNCLN ("pins renses"): Pinner rengjort
 - PNRPL ("pinner erstattet"): Pinner byttet

- LRPR ("siste reparasjon"): måned og år for siste reparasjon
- DLV ("leveranse"): måned og år for leveranse

Hvis noen av disse opplysningene ikke er tilgjengelig, står det "N / A" ("ikke tilgjengelig") bak kolon.

En kort vibrasjon når du slår på indikerer at du er i normal arbeidsmodus. Hvis du har merket av for **"Bekreftelser"** i oppsettmenyen under lydsignal, høres også en oppstarts melodi når du slår på.

Du er nå i hovedmenyen til Activator Pro, hvor du kan aktivere de forskjellige funksjonene.

Hvis du får en melding som starter med **'FER:'**, **'Warning'** eller **'WRN:'** i stedet for oppstarts displayet vist ovenfor, er den interne programvaren i utakt. Detaljert informasjon og løsning finner du i kapitlene om feilmeldinger.

Før du endelig kan komme i gang, vil vi kort gjøre deg kjent med noen grunnleggende konsepter for Activator Pro.

3.3 Grunnleggende betjening

3.3.1 Bytt mellom tilkoblede enheter

For å bytte mellom de forskjellige kanalene, det vil si også mellom forskjellige tilkoblede enheter, trykk til venstre for de tre spesialtastene som ligger i den øverste raden på tastaturet.

Rekkefølge fra menymodus (som også regnes som en kanal):

- USB-enhet venstre side
- USB-enhet høyre side
- Dette etterfølges av alle Bluetooth-enheter (navnet på Bluetooth-enheten vises eller Bluetooth-enheten med tallene 1 til 3)
- Til slutt, menymodus igjen

Når ActiveSplit er aktivert (Kapittel 4.1.1), endrer den venstre spesialtasten kanalen for venstre leselist del og den midterste spesialtasten kanalen for høyre leselist del.

3.3.2 Punktskrift- og akkordkommandoer

Bokstavtastene i utgangsposisjonen a s d f j k l ø kan også brukes til punktskrift. For å understreke dette er de blå i stedet for grå. I tillegg er f og j merket taktilt. Mellomromstasten kan da også brukes til akkordkommandoer.

Følgende gjelder for punktskriftinndata:

f = punkt 1
d = punkt 2
s = punkt 3
a= Punkt 7
j = punkt 4
k = punkt 5
l = Punkt 6
ø = punkt 8

For å slå punktskrift av og på, trykk på Punktskrift-knappen [Braille] i den øverste raden helt til høyre, over pauseknappen.

For å gjøre funksjoner tilgjengelig som krever egne taster på standard tastaturer, men også av hensyn til effektiv drift, har vi introdusert såkalte akkordfunksjoner. Dette er bokstaver eller punktskriftpunkter som trykkes i kombinasjon med mellomromstasten. Du kan for eksempel avslutte redigeringsprogrammet med akkord-e [SPC + 1 5]. Hvis det er gjort endringer, blir du spurt om de skal lagres.

For akkordkombinasjoner er det tilstrekkelig å slippe en av de trykkede knappene for å utløse funksjonen. For å legge inn bokstaver må alle taster frigis, først da vil bokstaven utløses.

For å skrive inn et enkelt punktmønster eller akkordkommando, kan du også holde nede {FN}-tasten, og deretter skrive inn punktskriftmønsteret eller akkordkommandoen som om punktskrift var aktivert. For akkord e, trykk {FN + Mellomromstast + f + k}, der f er punkt 1 og k er punkt 5.

Du finner en liste over alle tastekombinasjoner i kapittel 11.

3.3.3 Enhåndsmodus

For den ganske lille gruppen av Punktskriftlesere, som bare kan betjene leselisten med én hånd, har vi utviklet enhånds punktskriftinngang. Enhåndsmodus startes ved å holde nede navigasjonstasten [N2] (midt til venstre) når du slår på. Dette kan gjøres komfortabelt med én hånd.

Hvis du vil aktivere enhåndsmodus permanent, angir du dette i oppsettmenyen (se kapittel 5.2.10.7 enhåndsmodus).

Uansett om du bruker venstre eller høyre hånd til å skrive inn punktskrift, kan du komme i gang med en gang.

Når du skriver, skrives venstre halvdel av punktskrifttegnet inn først og deretter høyre halvdel. Hvis den ene halvdel er uten prikker, trykkes mellomromstasten (SPC) for den. For å gå inn i et mellomrom trykkes mellomromstasten to ganger.

Hvis du for eksempel vil skrive inn en p med venstre hånd, trykker du på punktskriftpunktene 1+2+3 etterfulgt av 1.

En spesiell funksjon ved vår enhånds punktskriftinngang er rask inntasting av tegn, som også kan nås med én hånd ved å trykke direkte på tastene på begge sider av punktskrifttastaturet. Disse inndataene gjenkjennes som fullstendige oppføringer i programmet. Dette er praktisk, f.eks. Du kan for eksempel skrive inn en e direkte ved å trykke 1+5 eller på venstre side av 1 etterfulgt av 2 eller på høyre side av 4 etterfulgt av 5.

Det høres mye mer komplisert ut enn det er. Bare prøv det.

For å skrive inn akkordkommandoer, holdes mellomromstasten mens du skriver. Hurtigoppføringen er spesielt praktisk her, for eksempel for å avslutte et program med akkord e.

Selv når du skriver inn punktskrift med JAWS og NVDA, kan vår enhånds punktskriftinngang brukes.

3.3.4 Lydsignaler

Activator Pro kommer med en rekke ulike lydsignaler for å tilkjenne status for enheten, eller for å varsle om feil eller om at det kommer spørsmål du må svare på.

1. Bekreftelser: Dette er en dyp tone du hører ved oppstart. Dersom signalet kommer etter en kort høy tone og en pause, så er Activator Pro i arbeidsmodus.
2. Advarselssignal: Signalet består av to raskt etterfølgende toner. Du hører signalet f.eks. hvis du i editoren kommer til slutten eller begynnelsen av teksten. Signalet høres også hvis du avbryter et søk.
3. Feilmeldingssignal: Dette består av en serie advarselssignaler. Signalet høres f.eks. hvis du er i ferd med å slette en fil.

Merk: Du kan spesifisere hvilke akustiske signaler Activator Pro skal gi. (Se avsnitt 5.2.10.10).

3.3.5 Systemmeldinger

Activator Pro viser meldinger for å indikere at en operasjon ble utført korrekt, eller for å varsle om feil. Hvis meldingen er en feilmelding, eller hvis meldingen er viktig, vil du også høre et lydsignal og / eller en vibrasjon. Signallyden og vibrasjoner kan slås av i oppsett (se kapittel 5.2.10.10 lyDsignal (D) og 5.2.10.11 vibrasJon (J)).

Vi anbefaler at du alltid leser disse meldingene nøye før du fortsetter å arbeide. Meldingene gir ofte instruksjoner om hvordan du videre skal gå fram.

De fleste feilmeldingene vil være på det språket som er installert. Imidlertid finnes det noen systemmeldinger som kun er på engelsk. Når det gjelder meldinger som bare vises på engelsk, må du spesielt være oppmerksom på de meldingene som begynner med '**fatal**', '**fer:**', '**error**' eller '**wrn:**'

Etter at du har lest meldingen, kan du gå ut ved å trykke på [N2], som i de fleste tilfeller vil returnere deg til stedet der meldingen ble startet. Hvis meldingsteksten ikke får plass på leselisten, kan du bla gjennom den ved å trykke på tastene [N1/N4] og [N3/N6].

Du finner en liste over de viktigste meldingene med forklaringer i kapittel 12.

3.3.6 Avkryssingsbokser

Avkryssingsbokser er brytere som kan være av- eller påslått. En avkryssingsboks indikeres med et symbol som viser gjeldende status, etterfulgt av et navn. Symbolet "[X]" viser at en avkryssingsboks er på, eller aktiv, mens symbolet "[]" viser at valget er av.

Du bytter status for valget ved å trykke [SPC] eller [N5]. Status endres straks du har trykket en av tastene. Alternativt kan du endre status for valget ved å klikke en av markørhentetastene over avkryssingsboksen. Selv om valget du gjør får umiddelbar effekt, blir det ikke permanent før du avslutter menyen '**Oppsett**'.

Avkryssingsbokser finnes i menyen "Oppsett". f.eks. kan du med en slik boks velge om du vil vise 6-punkts eller 8-punkts punktskrift.

3.3.7 Radioknapper (1 av x)

En radioknapp kan sammenlignes med et tall på en skala, f.eks. fra 0 til 10. Radioknapper består av en gruppe knapper som kan slås av eller på. Imidlertid er det bare én av knappene som kan være på om gangen.

En radioknapp består av et symbol som indikerer status, etterfulgt av en beskrivelse. Symbolet "(X)" indikerer at knappen er på, mens symbolet "()" indikerer en knapp som er av. En radioknapp velges ved å trykke [SPC] eller [N5]. Alternativt, kan du trykke en markørhentetast over en radioknapp, for å endre status. Et eksempel er valget der du bestemmer hvor ofte du skal ha lydsignal når du får meldinger. Her kan du velge mellom flere nivåer.

3.3.8 Systemfiler

Internprogramvaren i Activator Pro er laget slik at innstillinger og en del andre data er lagret i egne filer, kalt systemfiler. Disse filene har alltid etternavnet "HSF" (Help Tech systemfiler). To eksempler på slike filer er meldingsfilen (MSG.HSF), og definisjonsfilen for pc tastatur (KBDLYOUT.HSF).

Som standard, vises ikke systemfilene. Imidlertid kan du gjøre et valg under oppsett, som gjør at disse filene blir synlige. (Se kapittel 5.2.10.4).

3.3.9 Ventestilling

Hvis ingen tast trykkes eller punktskriftdisplayet endres på Activator Pro i en viss periode, settes den i en såkalt "**Ventestilling**" (standby). Punktskriftcellene er slått av for å beskytte dem når de er inaktive. Tastaturet forblir imidlertid fullt funksjonelt. Etter å ha trykket på en tast, er Activator Pro umiddelbart fullt operativ igjen. Du kan se det på det faktum at pekepennpinnene til punktskriftcellene er byttet ut. Activator Pro kan også vekkes fra **Ventestilling** ved å trykke på av/på-knappen.

Du kan stille inn tidsperioden som Activator Pro skal bytte til **Ventestilling** i oppsettmenyen (se kapittel 5.2.10.16 vEntestilling (E)).

3.3.10 SAFE-modus

I SAFE-modus kan Activator Pro bare brukes som en leselist. SAFE-modus kan sammenlignes med sikkermodus under Windows. For å gå inn i SAFE-modus, trykk og hold på / av-knappen i mer enn 5 sekunder.

I stedet for standby-tonen høres to korte vibrasjonssignaler, og følgende innkoblingsmelding vises:

'Help Tech ACTIVATOR PRO 64 Safe Mode 1.0' eller

'Help Tech ACTIVATOR PRO 80 Safe Mode 1.0'.

Tallet på slutten indikerer hvilken versjon av lagringsmodus det er.

For å gå tilbake til normal arbeidsmodus, slå Activator Pro av og på igjen.

4 Hurtigstart

4.1 Activator Pro som leselest

For å fungere under Windows-operativsystemer kreves det et såkalt skjermleserprogram for å kontrollere leselesten, som ikke er inkludert i leveringen. For å bruke Activator Pro som en leselest, koble den venstre USB-C-porten til en USB-port på PC-en. Hvis du bruker det trådløse Bluetooth-grensesnittet, sørg for at Activator Pro får strøm fra venstre USB-C-port.

Så snart Activator Pro får strøm fra venstre USB-port, slås den på automatisk.

Som standard viser skjermleseren den valgte posisjonen til det aktive vinduet på leselesten. Når du for eksempel beveger deg gjennom en meny, vises det valgte menyelementet. Du kan bruke lesetastene [N1/N4] og [N3/N6] for å gå gjennom tekster. [MH]-tastene kan brukes til å plassere skrivemerket i tekstbehandlingsprogrammer, for eksempel Microsoft Word. I tillegg kan [MH]-tastene også brukes til å aktivere menyelementer eller utløserfunksjoner (f.eks. i tilfelle en ja/nei-spørsmål '... y/n', utløser [MH]-tasten over "y" den samme funksjonen som når du skriver [y]).

Skjermlesere konverterer tekst og grafikk på Windows-skjermen til tale og punktskrift. Datamaskinens innebygde høyttalere brukes vanligvis til stemmeutgang. Leselisten fungerer ved at skjermleseren overfører informasjonen som skal vises, direkte til leselesten. Alle vanlige skjermlesere kan fungere med Help Tech leselester. Når du installerer skjermleseren, er det tilstrekkelig å velge Help Tech eller Handy Tech. Punktskriftutgangen justeres automatisk riktig til Activator Pro.

Når du starter JAWS for første gang, vises et lite skjermvindu der navnet på leselesten som ble funnet med grensesnittet som ble brukt og JAWS-driverversjonen vises. De ulike funksjonene til skjermleseren kan tilordnes de enkelte tastene til din Activator Pro.

Bruken av Activator Pro som en leselest under Windows med JAWS er beskrevet i kapittel 7.2. VoiceOver-brukere kan finne et sammendrag av de viktigste betjeningsfunksjonene i kapittel 7.3.

4.1.1 ActiveSplit

Ideen med ActiveSplit er å kunne betjene to uavhengige datasystemer samtidig med en leselest delt inn i to segmenter. Med to USB-C-porter – for eksempel venstre til PC-en og høyre til smarttelefonen eller nettbrettet – og opptil 3 Bluetooth-tilkoblinger, tilbyr Activator Pro mange mulige kombinasjoner.

For å aktivere ActiveSplit, trykk på midten av de tre spesialtastene i den øverste raden på tastaturet.

Etter at du har aktivert ActiveSplit, deles leselesten i posisjon 49. Vi kaller den separerende punktcellen i posisjon 49 en skillelinje. Begge punktskriftområdene oppfører seg som to separate leselester. Til venstre som en 48 tegns leselest og til høyre som en 31 tegns leselest (Activator Pro 80) eller 15 tegns leselest (Activator Pro 64). Takket være den intelligente kontrollen tilpasser JAWS, NVDA og VoiceOver seg dynamisk til den respektive leselestenlengden, og takket være BrailleHID gjelder dette også iPhone og iPad koblet til via USB. De venstre navigasjonstastene [N1], [N2] og [N3] brukes til å betjene venstre

punktskriftsegment – og de høyre navigasjonstastene [N4], [N5] og [N6] brukes til å betjene høyre punktskriftsegment.

Den siste leseposisjonen, som bestemmes via ATC, tilordner tastaturet og andre kontroller til det siste lesepunktområdet. Hvis kontrollene er tilordnet det venstre området, peker skillesymbolet på leselisten (en pil) til venstre med punktene 2, 3, 4, 8, og hvis høyre side er tilordnet, viser skillelinjen punktene 1, 5, 6, 7. Denne tildelingen kan også endres ved å trykke på en [MH]-tast over det respektive punktskriftsegmentet.

[MH]-tasten til skillelinjen kan brukes til å flytte den dynamisk. For å gjøre dette, trykk på [MH]-tasten over skilleveggen og umiddelbart etterpå trykk på [MH]-tasten for den nye ønskede skillelinjen. Umiddelbart endres oppsettet av punktskriftområdene.

For å avslutte ActiveSplit, trykk enten på venstre spesialtast i mer enn to sekunder, i så fall vil det venstre området ta opp hele lengden på leselisten. Eller du kan trykke på den midterste spesialtasten i mer enn to sekunder, og i så fall tar det høyre området over hele lengden på leselisten. ActiveSplit avsluttes også automatisk hvis en Bluetooth-enhet velges for ett av de to segmentene og tilkoblingen til den brytes. I et slikt tilfelle overtar det motsatte området hele lengden på punktskriften.

For å bytte høyre og venstre punktskriftlinjeområde, trykk de to spesialtastene (venstre og midten) sammen. Skillelinjen forblir i sin posisjon, det vil si at lengden på områdene forblir den samme, bare innholdet byttes.

Viktig: For å bytte til intern menymodus må ActiveSplit være deaktivert.

4.1.2 BrailleShot

Hos BrailleShot ble vi inspirert av skjermbilder, som en ofte brukt måte å raskt lagre en vist informasjon. Ideen med BrailleShot er å raskt kunne lagre interessant informasjon som vises av et hvilket som helst system på leselisten. For eksempel kan BrailleShot brukes til å lagre et telefonnummer eller tekst seksjoner internt i Activator Pro. I BrailleShot-mappen lagres informasjonen som en fil med dato og klokkeslett, og lagres også på utklippstavlen.

Trykk på [QA3] eller {Fn+3} for å aktivere BrailleShot-funksjonen. Alt du leser på leselisten fra nå av vil bli lagret. Trykk på [QA3] eller {Fn+3} igjen for å stoppe opptaket.

Informasjonen som er lagret på utklippstavlen kan redigeres og kopieres ved hjelp av den interne editoren. For å overføre denne interne informasjonen til tilkoblede systemer, kan du bruke DirektTransfer (direkte overføring) ved å trykke på [QA4].

Et eksempel for å illustrere bedre: Fra hjemmesiden til favorittpizzeriaen din kan du bruke BrailleShot til å cache telefonnummeret for å sende det direkte til iPhone med DirektTransfer og ringe dit.

Siden informasjonen fra det siste BrailleShot også er lagret på utklippstavlen, er det veldig enkelt å overføre korte strenger til et annet system. Bruk BrailleShot til å bufre en informasjon, bytt deretter til iPhone og overfør informasjonen med [QA4].

4.2 Activator Pro som noteringsenhet

Den interne menymodusen lar deg bruke Activator Pro som en notatenhet. For å bytte til intern menymodus, trykk på venstre spesialtast til menymodus vises. Du kan også trykke [QA1] eller {Fn+1}.

4.2.1 Navigere i Activator Pro sin meny

Bruk [N1/N4]- og [N3/N6]-tastene for å gå gjennom menyen. Med [N5]- eller [MH]-tastene aktiverer du funksjoner eller åpner undermenyer, som du kan gjenkjenne på det større tegnet på slutten av oppføringen. Med [N2] forlater du funksjoner og undermenyer. Med {Ctrl + Home} eller {Ctrl + End} kommer du til det første eller siste menyelementet på et menynivå. Helt øverst på menynivå finner du et menyelement som heter "Meny". Hvis du velger det, vil du bli ført til den første oppføringen i menyen.

En detaljert beskrivelse av de enkelte menypunktene finnes i kapittel 5.2.

4.2.2 Kontekstavhengig hjelp

Hvis du trykker på markørhenter over spørsmålstegnet på slutten av leselisten (punktcelle 64/80), åpnes det respektive manuelle kapittelet som skrive beskyttet fil i redigeringsprogrammet. Som vanlig kan hjelpeteksten lukkes med [N2] eller {Ctrl + e} eller {Alt + F4} på tastaturet. Disse hjelpetekstene er tilgjengelige for de fleste systemspråk. Hvis ikke, vises den engelske teksten.

4.2.3 Skrive et notat

For å skrive en tekst, må du først trykke [N5] ved menypunktet **'Editor'**. Nå vises ordene **'Ny'**, og en ny fil åpnes dersom du trykker [N5]. Deretter vil du se at markøren, representert ved blinkende punkt 7 og 8, vises i første celle på punktlinjen. Du kan nå begynne å skrive. Taster du feil, kan du slette bakover ved å trykke [spc-12]. Med markørhentetastene kan du på en enkel måte flytte markøren dit du ønsker.

{Delete}, sletter tegnet markøren står på. {Insert} kan du bruke for å veksle mellom overskrivings- og innsettingsmodus. Et lydsignal som består av en lav tone indikerer at overskrivings modus er aktiv, mens en høy tone indikerer innsettingsmodus. Når du er i overskrivings modus, vil markøren representeres ved at alle åtte punktene blinker.

Du kan lese teksten du har skrevet med de vanlige bla tastene [N1/N4] (for bakover, trippeltast opp) og [N3/N6] (for framover, trippeltast ned). Markørposisjonen endres ikke når du blar på denne måten. Ønsker du å gå tilbake til markøren, trykker du ganske enkelt [N2]. Skal du derimot flytte markøren vil det enkleste være å bruke en av markørhentetastene.

Andre funksjoner i editoren, som f.eks. søk og erstatt, er omtalt i kapittel 5.3.

4.2.4 Lagre notateter

Du kan velge mellom flere framgangsmåter for å lagre tekst:

1. Lagre gjeldende fil uten å lukke den:

- Trykk {Ctrl + s}, og du får meldingen **'Lagre fil: '**, etterfulgt av standardfilnavnet, som vil variere avhengig av hvilket punktsystem du bruker. Markøren er plassert på første tegn i filnavnet.
- Du kan godta standardnavnet, overskrive det ved å oppgi et nytt filnavn eller redigere filnavnet ved å flytte markøren, slette og/eller skrive inn tegn. Dersom du skriver et tegn uten først å flytte markøren, forsvinner det eksisterende filnavnet.
- For å lagre filen, trykker du [N5]. Hvis en fil med samme navn finnes fra før, vil du få beskjed, og du kan velge om du vil overskrive filen som finnes eller oppgi et annet navn.

2. For å lagre gjeldende fil, og deretter lukke den:

- Trykk {Ctrl + e}. Prosedyren for å lagre, er som beskrevet over.
- Når filen er lagret, vil den også lukkes. Hvis du ikke har flere filer åpne i editoren, vil også editoren lukkes, og du kommer til hovedmenyen på menypunktet **'Editor'**.

4.2.5 Åpne en fil

For å åpne filen som sist ble lukket, velger du menypunktet **'Forrige fil'** på editormenyen. Dette åpner filen du sist lukket, og markøren er plassert der den var da du lukket filen.

For å åpne en annen eksisterende fil, blar du videre i editormenyen. Når du kommer forbi punktene **'Ny fil'** og **'Forrige fil'**, vil Activator Pro vise en liste over filene dine, i alfabetisk rekkefølge.

Velg ønsket fil ved å bla med tastene [N1/N4] og [N3/N6], og trykk [N5] når du kommer til filen du vil åpne. Du kan da velge **'Rediger'**, **'Vis'**, **'klipp ut'**, **'Kopier'**, **'Slett'**, **'Endre Navn'** eller **'vis fil Egenskaper'**. Velger du **'Rediger'**, åpnes filen i editoren.

4.2.6 Overføre en fil fra Activator Pro til en pc

Activator Pro tilbyr tre forskjellige alternativer for filoverføring:

- 1) via filoverføringsprogrammet HTCom {Ctrl+Alt+h}.
- 2) via funksjonen **«Masselagring»** i hovedmenyen til Activator Pro, der Activator Pro behandles som en stasjon av PC-en. (se kapittel 5.2.7 Masselagring)
- 3) via den patenterte funksjonen "DirektTransfer" direkte fra editoren til Activator Pro til et inntastingsfelt på en tilkoblet enhet. (se kapittel 5.3.20 Rask overføring av filer eller tekstblokk til en tilkoblet enhet).

Generelt anbefaler vi å bruke HTCom-programmet, da det overfører forskjellige filformater til et format som kan leses av Activator Pro. I tillegg tilbyr HTCom en avtalt punktskriftoversettelse og tilbake oversettelse. Hvis du for eksempel kopierer et Word-dokument i docx-format ved hjelp av Windows Utforsker til Activator Pro, kan det ikke åpnes av Activator Pro. Hvis du overfører dette dokumentet ved hjelp av HTCom, vil tekstinformasjonen bli overført og lagret med samme navn. Dette dokumentet kan leses og redigeres videre med den interne editoren til Activator Pro.

4.2.6.1 Filoverføringsprogrammet HTCom

Med overføringsprogrammet HTCom fra versjon 3.4.1.0. kan du overføre tekster, meldingsfiler og punktskriftsett til Activator Pro. Den har til oppgave å overføre filer fra en PC til Activator Pro via USB-porten. I tillegg kan du også bruke HTCom til å sende filer fra Activator Pro til PC i omvendt retning.

Mange ulike filformater kan overføres til Activator Pro. De blir samtidig konvertert til et rent tekstformat. Ved følgende formater vil HTCom foreta konvertering til tekst:

- Word-format *.Doc og *.docx
- HTML-format *.htm, *.html, *.PHP, *.php3, *.asp og *.JSP (Internett)
- Tekst-format *.txt, *.Java, *.ini, *.hpp, *.h, *.CPP, *.c
- RTF-format *.rtf (Rikt tekstformat)

Under overføring er det mulig å slå på konvertering til kortskrift. Filer med etternavn som ikke er nevnt ovenfor, f.eks. filer av typen *.exe, overføres uten konvertering. Sånn sett kan

et punktsystem brukes til datatransport, men overføring av større filer tar tid, og det er derfor mer hensiktsmessig å bruke en minnepinne til et slikt formål.

HTCom kjører under operativsystemene WINDOWS 8 / 8.1 / 10 og 11.

Viktig: Activator Pro støttes bare fra HTCom versjon 3.4.1.0. Hvis du har installert en eldre versjon av HTCom, kan du bruke StartStick til å oppdatere.

Les den vedlagte detaljerte håndboken for dataoverføring mellom leselist og PC. Nedenfor finner du en kort beskrivelse av dataoverføring med HTCom.

4.2.6.2 Overføre en fil med HTCom fra Activator Pro til PC

Start programmet HTCom på pc-en, og velg deretter "Motta fil" i dialogen, enten ved å bruke tab eller piltastene: bekreft ved å trykke Enter.

HTCom vil da vise alle filene på Activator Pro, og du kan velge én eller flere filer som skal overføres. Trykk tab for å flytte til feltet der du kan spesifisere enheten filene skal sendes til. Overføringen starter så snart du aktiverer ok-knappen f.eks. ved å trykke {Enter}. Under filoverføringen viser punktlinjen følgende:

'Sendt m av n tegn.',

Her angir m hvor mange tegn som er overført, og nynn hvor mange tegn som til sammen skal overføres (filstørrelsen). Når alle filene er overført, kan du lukke HTCom.

4.2.6.3 Overføre en fil med HTCom fra PC til Activator Pro

Start programmet HTCom på pc-en. Velg deretter "Send fil" med tab eller piltaster, og trykk så linjeskift.

Du blir nå presentert for en dialogboks der du kan velge hvilken fil som skal sendes. Når filen er valgt, åpnes en ny dialog, og her kan du bestemme om filen skal konverteres til kortskrift. Når du så trykker {Enter}, overføres filen.

Når filoverføringen er fullført, vil du være igjen i HTCom sin hovedmeny. De overførte filene finner du under **'Editor'** -menyen på Activator Pro. Du kan nå åpne den herfra som beskrevet ovenfor og fortsette å redigere.

4.3 Activator Pro i kombinasjon med iPhone

Når du kobler iPhone til Activator Pro, som beskrevet i kapittel 2.5 Koble iPhone med Activator Pro via USB, kan du bruke mange funksjoner på iPhone i kombinasjon med Activator Pro som ikke er tilgjengelige med en enkel Bluetooth-tilkobling. En viktig forutsetning for dette er installasjonen av HelpTech+-appen fra Apple App Store.

4.3.1 HelpTech+-appen

Sammen med vår spesialutviklede iOS app HelpTech+ er Activator Pro forbedret med tilleggsfunksjoner og smarttjenester, for eksempel en Leselistviser som viser hva som er på leselisten på iPhone eller taleinndatatjenesten som lar deg diktere tekst til Activator Pro.

Forutsetningen for å bruke HelpTech+-appen er at iPhone er koblet til Activator Pro via kabel. HelpTech+ kan ikke brukes via en Bluetooth-forbindelse mellom Activator Pro og iPhone.

4.3.1.1 Leselistviser

Leselistviseren integrert i "HelpTech+" gjør det mulig for en seende person å følge informasjonsutgangen på leselisten direkte på skjermen på iPhone. Selv om teksten vises i forkortet punktskrift på leselisten, vises den uten kontrahering i Leselistviseren i appen.

Activator Pro bytter automatisk til intern menymodus og viser punktskriftutgangen til Activator Pro i ren tekst på iPhone-skjermen. Tekstutdataene i Leselistviseren skjer i sanntid. Når du navigerer eller redigerer dokumenter i Activator Pro, oppdateres disse endringene også umiddelbart i punktskriftovervåkingen.

Gjeldende leseposisjon eller lesefingerens posisjon utheves med farger i Leselistviseren. Når du redigerer tekst i Activator Pro, gjelder dette også markørposisjonen og merkene i teksten.

Du har også muligheten til å bytte mellom forskjellige fargevalg med høy kontrast hvis du ikke kan lese teksten i Leselistviseren på iPhone-skjermen. Dette gjør du ved å trykke fire ganger på iPhone-skjermen når VoiceOver er aktivert. Hvis VoiceOver er deaktivert, bytter du fargekontrast ved å trykke på skjermen to ganger.

4.3.1.2 Taleopptak

Med stemmeopptaket til "HelpTech +" kan du diktere tekster via mikrofonen på iPhone i stedet for å måtte skrive dem inn i Activator Pro selv.

For å gjøre dette, åpne menypunktet "Start taleopptak" (VoiceOver sier "Dobbeltrykk for å starte og dobbeltrykk for å stoppe taleopptak") i hovedmenyen til "HelpTech +". Første gang du bruker taleopptak, må du la "HelpTech +" få tilgang til iPhone-mikrofonen.

Etter å ha startet taleopptaket, kan du diktere teksten som skal overføres til iPhone. Snakk tydelig, men med normalt volum. Du trenger heller ikke å lene deg nærmere iPhone-mikrofonen.

Når du er ferdig med å snakke teksten du ønsker, dobbelklikker du på iPhone-skjermen eller trykker {Pil opp + pil ned}. Stemmeopptaket stopper nå.

"HelpTech +" vil nå spørre om du vil overføre den gjenkjente teksten til iPhone. Hvis du er enig, blir den gjenkjente teksten overført til Activator Pro som en ny tekstfil. Men du har også muligheten til å sette inn den gjenkjente teksten på en bestemt posisjon i en allerede eksisterende tekstfil. For å gjøre dette trenger du bare å åpne ønsket tekstfil i Activator Pro før du starter taleopptaket og plasserer markøren i posisjonen der den gjenkjente teksten skal settes inn.

4.3.1.3 Smarte tjenester

Avanserte funksjoner er tilgjengelige med HelpTech+ -appen. Komplekse oppgaver utføres av iPhone for Activator Pro med HelpTech+. Resultatene vises i HelpTech+ optimalisert for Activator Pro. Du kan bruke denne tjenesten i kombinasjon med VoiceOver.

Disse smarte tjenestene for Activator Pro blir kontinuerlig utvidet. Derfor anbefaler vi at du alltid bruker HelpTech+ i den gjeldende versjonen. Så snart en ny versjon er tilgjengelig i App Store, vil du bli informert om den, som med andre apper.

I denne håndboken kan vi ikke gå i detalj om de smarte tjenestene. I det følgende beskrives en smart tjeneste ved hjelp av eksemplet "Nyheter".

Med det smarte menypunktet "Nyheter" har du tilgang til de siste nyhetene. Nesten alle dagsaviser og nyhetsportaler tilbyr en automatisk nyhetstjeneste som RSS-fedd. I den norske versjonen er <https://loop24.no/loopsign/rss-feeds/> integrert for deg som standard.

I Nyheter finner du en liste over overskrifter av aktuelle nyheter. Hver overskrift vises i en lang linje, der du kan navigere som i en tekst. På slutten av overskriften starter neste overskrift i en ny linje.

Du kan også navigere linje for linje med [SPCV] og [SPCH]. Punktskriftlinjen angis alltid til begynnelsen av linjen når du navigerer linje for linje.

Trykk [N5] eller {Enter} for å velge en artikkel du vil lese. Den tilsvarende teksten åpnes i tekstvisning med Internett-tilgang til iPhone.

Når du har lest teksten, trykker du på [N2] eller {ESC} for å gå tilbake til overskriftslisten. Leselisten viser deretter begynnelsen på linjen i den sist leste overskriften.

Som vanlig går du tilbake til hovedmenyen med [N2] eller {ESC}.

4.3.1.4 Overføre filer mellom Activator Pro og iPhone

1. Koble Activator Pro til iPhone (om nødvendig via den valgfrie Lightning-adapteren) og åpne "HelpTech +" -appen på iPhone.
2. åpne menyelementet "Filbehandling" i appen.
3. du kan velge om du vil kopiere en fil fra iPhone til Activator Pro eller fra Activator Pro til iPhone.
4. "Filer" -appen fra Apple åpnes i et vindu. Dette er forhåndsinstallert på alle iPhone. Merk filen du vil kopiere.
5. Etter å ha valgt filen, starter "HelpTech +" automatisk kopieringsprosessen. Du kan avbryte denne prosessen når som helst. Ikke koble Activator Pro fra iPhone under kopieringsprosessen.
6. Så snart kopieringsprosessen er fullført, vil du bli informert. Du kan nå direkte velge en annen fil for å kopiere eller gå tilbake til hovedmenyen til "HelpTech +".

4.3.2 Opprette, redigere og lagre Word-filer

Åpne Word-appen fra Microsoft. Dette kan installeres gratis på iPhone via Apples App Store. Hvis du ikke har en Microsoft-konto, kan du også bruke en hvilken som helst annen tekstbehandlingsapp som støtter Docx- eller docx-filformatet.

Åpne enten en eksisterende fil eller et nytt, tomt dokument. Etter å ha valgt "Tomt dokument", vil fokuset være direkte i tekstfeltet der du kan skrive inn teksten.

Du kan også formatere tekst i Word-appen. Dette gjør du ved å holde nede Skift-tasten og {Pil venstre} eller {Pil høyre} for å markere ønsket tekst. Med {Ctrl + b} formateres teksten med fet skrift. {Ctrl + u} vil understreke teksten og {Ctrl + i} vil kursivere teksten.

Hvis du vil lukke filen og lagre endringene, aktiverer du VoiceOvers hurtignavigering ved å trykke på venstre og høyre piltast samtidig.

Bruk {Pil venstre} til å flytte VoiceOvers fokus til «Lukk fil»-knappen i menylinjen, og aktiver den ved å trykke på {Pil opp + Pil ned} samtidig.

iPhone vil spørre om du vil lagre endringene i dokumentet. Velg "lagre" med {Pil høyre}, du vil ha muligheten til å skrive inn ønsket filnavn og angi et lagringssted.

5 Funksjoner i Activator Pro

5.1 De 10 QuickAccess-tastene

De 10 QuickAccess-tastene [QA1] til [QA10] til høyre for Activator Pro 80s datatastatur er designet for å tilordne funksjoner til det i henhold til dine individuelle behov. Totalt 27 funksjoner kan tilordnes hver av de 10 [QA]-tastene. På Activator Pro 64 trykker du på {Fn} og en talltast for å gå inn i funksjonen til den tilsvarende [QA]-tasten. Talltastene i kombinasjon med {Fn} tilsvarer [QA]-tastene.

Funksjonen til en [QA]-tast utføres når du trykker og slipper den respektive tasten kort. Hvis det deretter høres et pip, kan ikke funksjonen som den respektive [QA]-tasten er tilordnet til, utføres i den aktuelle konteksten.

Ved å trykke og holde inne en [QA]-tast i to sekunder åpnes konfigurasjonsmenyen, hvor funksjonen for den respektive tasten kan velges. Activator Pro bekrefter dette med et vibrasjonssignal. På Activator Pro 64 holder du nede {Fn + digit} i to sekunder. Activator Pro bytter automatisk til intern menymodus for å konfigurere [QA]-tastene. Det er ikke mulig å åpne konfigurasjonsmenyen så lenge det vises en melding som forventer eller bekrefter et svar (Ja/Nei/Avbryt). I dette tilfellet indikerer et pip at konfigurasjonsmenyen ikke kan åpnes.

Konfigurasjonsmenyen lar deg bevege deg rundt i menysystemet som vanlig. Med {Esc} eller [N2] forlater du menyen uten å lagre valget. Ved å trykke på {Enter} eller [N5] lagres valget og konfigurasjonsmenyen lukkes. Oppføringene i menyen starter hver med "QAx:", der x står for nummeret på tasten som konfigureres.

Den samme funksjonen kan tilordnes et hvilket som helst antall taster. I konfigurasjonsmenyen til [QA]-tastene vises derfor en liste over taster som den respektive funksjonen allerede er tilordnet etter hver oppføring. For eksempelet, "[QA1, QA2, QA10]" betyr at den tilsvarende funksjonen allerede er tilordnet [QA]-tastene 1, 2 og 10.

Dette er funksjonene som er implementert så langt i rekkefølge i konfigurasjonsmenyen:

1. **Hjem:** Forlat den nåværende konteksten og gå tilbake til den interne menyen, første menyelement (se kapittel 5.2.1 Meny).
2. **Vis dato og klokkeslett:** Viser gjeldende dato og klokkeslett på leselisten. Vær oppmerksom på at visningen ikke oppdateres, dvs. klokken går ikke videre.
3. **BrailleShot:** Aktiverer eller deaktiverer BrailleShot.
4. **Send utklippstavle:** Sender innholdet på utklippstavlen til den valgte enheten ved hjelp av tastaturemulering.
5. **Masselagring:** Bytter til masselagringsmodus eller tilbake til intern menymodus.
6. **Kortskrift nivå 2 oversettelse:** Slår nivå 2-oversettelse på/av. Denne funksjonen påvirker redigeringsprogrammet hvis det er åpent, ellers påvirker det menyene.
7. **Åpne ny fil i redigeringsprogrammet:** Åpner en ny fil i redigeringsprogrammet. Hvis redigeringsprogrammet allerede er åpent, lukkes det og starter på nytt. Dette er bare mulig hvis det ikke er noen ulagrede endringer i redigeringsprogrammet.
8. **Åpne forrige fil i redigeringsprogrammet:** Åpner den sist åpnede filen i redigeringsprogrammet. Hvis redigeringsprogrammet allerede er åpent, lukkes det

og starter på nytt. Dette er bare mulig hvis det ikke er noen ulagrede endringer i redigeringsprogrammet.

9. **Start Safari på iOS-enheten:** Aktiverer enheten på høyre USB-port og sender kommandoen om å åpne Safari ved hjelp av tastaturemulering.
10. **Start Mail på iOS-enheten:** Aktiverer enheten på høyre USB-port og sender kommandoen om å åpne Mail ved hjelp av tastaturemulering.
11. **Bluetooth:** Slår Bluetooth på/av. Det er også mulig å slå på Bluetooth igjen hvis den har blitt slått av automatisk på grunn av inaktivitet.
12. **6 punkter punktskrift:** Veksler 6/8-punkts punktskrift. Denne innstillingen påvirker bare den interne menymodusen.
13. **Endre systemspråk:** Viser menyen for valg av systemspråk.
14. **Konfigurere punktskrifttegnsett:** Viser menyen for å velge punktskrifttegnsettet.
15. **Gjenopprett fabrikkinnstillingene:** Tilbakestiller alle alternativer til fabrikkinnstillingene. Du må bekrefte tilbakestillingen først.
16. **Hangman:** Åpner spillet **Hangman**.
17. **Braille Hunt:** Åpner spillet **Punktjakt**.
18. **Vis brukerhåndbok:** Åpner håndboken i redigeringsprogrammet. Hvis redigeringsprogrammet allerede er åpent, lukkes det og starter på nytt. Dette er bare mulig hvis det ikke er noen ulagrede endringer i redigeringsprogrammet.
19. **Intern modus:** Bytter til intern menymodus.
20. **Venstre USB-port:** Bytter til enheten i venstre USB-port. ActiveSplit deaktiveres automatisk hvis den er aktiv.
21. **Høyre USB-port:** Bytter til enheten på høyre USB-port. ActiveSplit deaktiveres automatisk hvis den er aktiv.
22. **Lukk redigeringsprogram:** Lukker redigeringsprogrammet. Dette er bare mulig hvis det ikke er noen ulagrede endringer i en navngitt fil i redigeringsprogrammet.
23. **Dialog med punktskrift:** Slår **Chat med punktskrift** på/av.
24. **Konfigurere lydsignaler:** Viser menyen for konfigurering av **lydsignal**.
25. **Konfigurere vibrasjonssignaler:** Viser menyen for å konfigurere **vibrasjon**.
26. **ATC:** Slår ATC på/av i redigeringsprogrammet når det er åpent. Mens du kontrollerer en PC, sendes JAWS-tastekombinasjonen til den aktive enheten, som slår ATC på eller av.
27. **Ta opp makro:** Gjør det mulig å ta opp tastsekvenser som deretter kan tildeles som makroer til enkeltvis [QA]-taster. Flere [QA]-taster kan hver tildeles ulike makroer. Se kapittel 5.1.1.

I standardoppsettet er [QA]-tastene, i henhold til rekkefølgen sin, tilordnet funksjonene 1 til 10.

5.1.1 Ta opp makro

Du kan tildele [QA]-taster ulike makroer. Nedenfor forklares det trinn for trinn hvordan du tar opp en makro og tildeler den til en [QA]-tast.

1. Trykk og hold inne [QA]-tasten som skal tildeles en makro i ca. 2 sekunder.

2. Konfigurasjonsmenyen med de 27 funksjonene som er beskrevet ovenfor åpnes. Velg menyvalg 27, som er merket: «**QAx: Ta opp makro**». Bekreft dette menyvalget med Enter.
3. [QA]-tasten er nå klargjort for makroopptak, men opptaket starter ennå ikke. På leselisten vises: « **Trykk på QAx når som helst for å starte opptaket, og igjen når du er ferdig.**» der x står for nummeret på [QA]-tasten. Du kan nå navigere nøyaktig til stedet der opptaket skal begynne. Det er også mulig å bytte modus (venstre USB, høyre USB, ...).
4. Når markøren står nøyaktig der opptaket skal begynne, startes opptaket ved å trykke på [QA]-tasten. Starten på opptaket bekreftes med en stigende tonefølge og et vibrasjonssignal.
5. Alle tastetrykk – også punktaster (SPCV og SPCH, og hvis aktivert: braille-inntastingstaster) – tas nå opp. Hver tast eller tastekombinasjon som trykkes, bekreftes med en kort tone og et kort vibrasjonssignal.
6. Trykk på [QA]-tasten på nytt for å avslutte opptaket. Slutten på opptaket bekreftes med en fallende tonefølge og et vibrasjonssignal.
7. Etter at opptaket er avsluttet, utløses/gjentas den opptatte makroen ved å trykke kort på den aktuelle [QA]-tasten.
8. Hvis du på nytt trykker og holder inne [QA]-tasten (ca. 2 sekunder), åpnes den kjente konfigurasjonsmenyen igjen. Her kan du enten ta opp en ny makro eller velge en av de andre 26 funksjonene.

Merknader:

- [QA]-taster er deaktivert under opptak (en makro kan ikke kjøre en annen makro eller utløse en av de forhåndsdefinerte 27 QA-funksjonene).
- Noen Windows-vinduer trenger et øyeblikk på å åpne seg etter bekreftelse (f.eks. med Enter). Hvis makrokommandoer sendes videre i denne perioden, kan de bli “svelget” av Windows. Legg derfor inn pauser i makroopptaket ved behov. En pause settes inn med Pause-tasten eller ved å trykke lenge på [Qax]-tasten og varer i 1 sekund. Flere pauser kan kombineres (f.eks. 3× pause = 3 s).
- Hvis enheten av en eller annen grunn slås av eller startes på nytt under makroopptak, stoppes opptaket og tastene som er tatt opp til da, lagres ikke. Systemet overtar ikke en ufullstendig makro. Bare makroopptak som er avsluttet ved å trykke på [QA]-tasten (se trinn 6 ovenfor) blir lagret.

5.2 Menysystemet

Menysystemet er konstruert som et hierarki bestående av undermenyer og funksjoner. Menysystemet er laget med en intelligens som gjør at kun de menypunktene som til enhver tid er gyldige, vil vises.

I tillegg til hurtigtastene som er beskrevet i kapittel 11, finnes det også hurtigtaster, kjent som "springtaster" (hotkeys). Med disse kan du gå direkte til et menypunkt i menyen du står i, uten å bla til punktet med [N1/N4] eller [N3/N6]. En springtast er en bokstav i menypunktet. Den er skrevet med stor bokstav, og den kan være uthevet ved at den står i parentes. Ved hjelp av springtaster kan du gå direkte til undermenyer og funksjoner, så vel som til

avkryssingsbokser og radioknapper. Det er mulig å konfigurere Activator Pro slik at springtastene ikke bare velger et menypunkt, men også aktiverer det når du trykker springtasten.

I de følgende kapitler vil du få en detaljert beskrivelse av menyene. Springtastene vil stå i runde klammer. Hvis det ikke finnes en bokstav i runde klammer for et menypunkt, betyr det at det foreløpig ikke er definert springtast for punktet.

Merk: Springtastene gir direkte tilgang til menypunkter på det menynivået du befinner deg. De lar deg ikke flytte fra ett menynivå til et annet. Så du kan ikke gå direkte fra **Editor** til **Spill**, men du må gå tilbake til hovedmenyen først, hvorfra du deretter kan bruke hurtigtastene til å gå gjennom menynivåene til **Spill**.

5.2.1 Meny

Hvis du trykker på ESC-tasten [N2] hvor som helst i hovedmenyen mellom **"Editor"** og **"Oppsett"**, kommer du til det første menyelementet. På slutten av leselisten er informasjonen som også vises i startmeldingen (se kapittel 3.2 Slå på strømmen).

5.2.2 Editor (E)

I editormenyen kan du velge å lage en ny fil, eller mappe eller å åpne en fil eller mappe som finnes fra før. Du kan også velge å redigere, flytte, kopiere, lese eller slette den. En detaljert beskrivelse av editoren finnes i kapittel 5.3.

For å kopiere, flytte eller slette objekter kan du også velge mer enn ett objekt. Trykk på {Sett inn}, det valgte objektet vil bli merket med punkt 7 og 8. Hvis du vil fjerne merkingen av et objekt, trykker du på {Sett inn} igjen. For å merke alle filer og mapper i gjeldende mappe, trykk {Ctrl+a}.

5.2.2.1 Oversett til Kortskrift/Fullskrift

Hvis du vil oversette en fullstendig tekstfil til punktskrift som er forkortet, velger du en tekstfil i redigeringsprogrammets filliste (se kapittel 5.2.2.5 Fil og mappeliste), men ikke åpne den.

Når fokuset for leselisten er på filnavnet, trykker du enten på {Ctrl+g}. Activator Pro oversetter nå hele filen til kortskrift. For å gjøre dette oppretter Activator Pro en ny fil med samme navn, men med filtypen BRL. Fullføringen av oversettelsen bekreftes med et pip.

Når den avtalte punktskriftoversettelsen er fullført, kan du åpne BRL-filen. Den opprinnelige tekstfilen vil bli bevart.

Den omvendte oversettelsen fra kortskrift til ikke-forkortet punktskrift fungerer på samme måte. For å gjøre dette, velg en BRL-fil i redigeringsprogrammets filliste og trykk {Ctrl + g}. Activator Pro vil nå opprette en ny tekstfil med innholdet oversatt til ikke-forkortet punktskrift.

Også i dette tilfellet bevares innholdet i den opprinnelige BRL-filen.

Oversettelsen og tilbake oversettelsen er veldig rask. Bare i tilfelle svært store tekstfiler kan oversettelsesprosessen ta noen sekunder. Under en løpende oversettelse, vær oppmerksom på notatene til Activator Pro.

Du kan utføre den avtalte oversettelsen av punktskrift eller tilbake oversettelsen i valgmenyen i fillisten. For dette kan du bruke menyelementene

- **Oversett til Kortskrift ctrl+g**

- **Oversett til Fullskrift ctrl+g**

Etter å ha oversatt filen, åpnes den direkte.

5.2.2.2 Ny (N)

Dette menypunktet oppretter en ny fil. Filen er tom, og den står klar for innskriving. Markøren står plassert i første punktcelle.

5.2.2.3 Forrige fil (F)

Denne kommandoen åpner filen som sist ble lukket i editoren. Etter at filen er åpnet, vil markøren være plassert der den sto da filen ble lukket. Den vil åpnes i samme editormodus som den ble lukket i.

Merk: Dette menypunktet er dynamisk, og det vil dukke opp bare hvis du har redigert en fil og lagret den. Activator Pro vil huske navnet på den sist redigerte filen også etter at apparatet har vært avslått.

5.2.2.4 Ny mappe (N)

Med **"Ny mappe"** kan du opprette mapper. Du har muligheten til å lagre dokumentene dine i mapper for å gjøre det lettere å finne dem igjen. Når **"ny mappe"** aktiveres foreslår Activator Pro **"Uten tittel"** som du kan erstatte med et eget navn. Et mappenavn kan ikke være lengre enn 255 tegn, og ikke inneholde spesialtegn ... (: ? * "<> | +,; = [] / \) Full sti til mappen inkludert navnet kan ikke være lengre enn 259 tegn. En mappe er markert med skråstrek.

5.2.2.5 Fil og mappeliste

Hvis du flytter forbi menyen **'Ny mappe'**, vises en liste over lagrede filer og mapper i alfabetisk rekkefølge. Først vises mappene, deretter filene. Du kan endre denne innstillingen under oppsett (se kapittel 5.2.10.5 Mapper først (M)).

Du kan kjenne igjen mappene på skråstreken. Filene slutter med tre tegn etter punktum fra filnavnet, for eksempel. "Navn.txt".

Hvis du velger en fil eller mappe med [N5] eller {Enter}, åpnes hurtigmenyen i fillisten:

- **Rediger ctrl+o**
- **Oversett til Kortskrift ctrl+g**
- **Oversett til Fullskrift ctrl+g**
- **Åpne ctrl+o**
- **Vis ctrl+w**
- **klipp ut ctrl+x**
- **Kopier ctrl+c**
- **Lim inn ctrl+v**
- **Slett ctrl+d**
- **Endre Navn ctrl+r**
- **Egenskaper ctrl+p**

Ved å trykke {End} kan du hoppe direkte til slutten av fillisten. Med {Home} kan du hoppe direkte til første fil eller mappe i listen. Med {Ctrl + Pil opp} når du den første mappen, om

alternativet "mapper først" er aktivert. Ellers når du den første filen. Med {Ctrl + Pil ned} når du den første filen, om alternativet "Mapper først" er aktivert. Ellers får du den siste mappen.

Hvis du er i en mappe, vises alle åtte punktene i den første cellen på leselisten. En full celle blir lagt til for hvert ekstra undernivå. Dermed kan du se på hvilket nivå du befinner deg. For å gå tilbake et nivå, merker du de to cellene "..". Du kan også trykke på [MH] på de fulle cellene for å komme tilbake.

Normalt vises bare navnet på filen eller mappen (kort vy). For å se hele banen med alle mapper trykk {Skift + Ctrl + x}. I full visning, kan du hoppe ved å trykke på [MH] -knappen over skråstreken i samme nivå.

Kjenner du filnavnet kan du oppgi det. For hver bokstav i filnavnet du skriver, vil Activator Pro søke i fillisten, og du hører en høy tone for hver bokstav som samsvarer med gjeldende bokstav i filnavnet i listen. Jo flere tegn du skriver, jo mer presist vil søket bli. I det øyeblikket filnavnet du er ute etter vises på punktlinjen, er den valgt, og du trenger ikke skrive flere tegn. Med slett bakover {Backspace} kan du slette tegn du skriver.

Hvis det ikke finnes en fil som samsvarer med søket ditt, vil et advarselssignal lyde; legg merke til at dette er avhengig av innstillingen for lydssignal (se kapittel 5.2.10.10 lyDsignal (D)).

Hvis du ikke har filer lagret, får du meldingen '**Ingen filer er lagret**'. Ved å trykke [N2] eller {Esc} kommer du tilbake til '**Ny mappe**'.

Hvis du velger en eksisterende fil eller mappe ved å trykke [N5] eller {Enter}, vil en annen meny med følgende alternativer dukke opp.

5.2.2.5.1 Rediger (R) ctrl+o

Dette menypunktet er bare tilgjengelig for enkeltfiler og åpner filen i editoren. Hvis du har arbeidet med filen på Activator Pro tidligere, vil markøren være plassert der hvor den var da du sist lagret filen. I motsatt fall vil markøren stå i begynnelsen av filen. En fil åpnes automatisk med "innsettingsmodus" aktiv. Hvis alternativet ikke er tilgjengelig, har du enten valgt en mappe eller en eller flere filer (vises med blinkende punkt 7 og 8).

5.2.2.5.2 Oversett til Kortskrift ctrl+g

Hvis du velger dette menyelementet, oversettes en txt-fil til forkortet punktskrift og åpnes direkte. Spesielt med omfattende tekster kan du øke hastigheten på den taktile lesingen av dokumentet betydelig ved å oversette det til kortskrift. Versjonen av teksten som er oversatt til kortskrift, heter med filtypen *.brl. Filen med navnet "My Note.brl" opprettes for eksempel fra "My Note.txt" etter oversettelse til kortskrift. Du kan også redigere den oversatte punktskriftfilen. Den opprinnelige txt-filen forblir uendret.

5.2.2.5.3 Oversett til Fullskrift ctrl+g

Hvis det allerede finnes en fil med filtypen *.brl i kontrahert punktskrift, kan du få den oversatte punktskriftteksten oversatt til ikke-forkortet punktskrift med dette menyelementet. Etter at teksten er oversatt, åpnes den direkte. Versjonen av den oversatte punktskriftteksten som er oversatt til fullskrift, heter med filtypen *.txt. For eksempel vil "Notes.brl" bli omgjort til en fil med navnet "Notes.txt" etter å ha blitt oversatt tilbake til kortskrift. Du kan også redigere filen med punktskrift som ikke er kortskrift. Den opprinnelige brl-filen forblir uendret.

5.2.2.5.4 Vis (V) ctrl+w

Kommandoen fører til at filen åpnes med **lesetilgang**, og filen kan dermed ikke endres. Du kan gjenkjenne **lesetilgang** på den ikke-blinkende markøren vist som punkt 7 og 8. Hvis du prøver å skrive eller slette tegn, vil Activator Pro bare gi feilmeldingssignaler. Disse vil du høre dersom innstillingene for '**Lydsignaler**' under '**Oppsett**' er satt slik at feilmeldingssignaler er aktivert. Åpnes filen for første gang, vil du finne markøren i første punktcelle. Hvis ikke, finner du markøren der du forlot den sist. Hvis alternativet ikke er tilgjengelig, har du enten valgt en mappe eller en eller flere filer (vises med punkt 7 og 8).

5.2.2.5.5 Åpne (Å) ctrl+o

Dette menyvalget er bare tilgjengelig for enkeltmapper. Med denne funksjonen kan du åpne mappen og vise innholdet. Disse er merket ved at første celle er full. For å avslutte mappe, velger du de to punktene som følger den fulle cellen. I en mappe, kan du opprette nye filer og mapper, og åpne sist åpnet fil. Hvis alternativet ikke er tilgjengelig, har du enten valgt en mappe eller en eller flere filer (vises med punktene 7 og 8). Men for å komme inn i mappen (for eksempel for å lime inn filer), trykk {Ctrl + Enter}.

5.2.2.5.6 klipp Ut (U) ctrl+x

For å flytte en fil eller mappe, kan du klippe den ut og flytte den til et annet sted. Bruk menyvalget "klipp ut", eller {Ctrl + x}. Alle valgte elementer vil bli kopiert til utklippstavlen. Flytt til den mappen der du vil lime filen inn og trykk {Ctrl + v}. Filene og/eller mappene fra utklippstavlen havner på det ønskede sted og fjernes fra sin opprinnelige plassering.

5.2.2.5.7 Kopier (K) ctrl+c

Slik kopierer du en fil eller en mappe, velg menypunktet "kopier" eller trykk {Ctrl + c}. Alle valgte elementer vil bli kopiert til utklippstavlen. Deretter flytter du til mappen du ønsker å kopiere til og trykker {Ctrl + v}. Filer og/eller mapper fra utklippstavlen er havnet på ønsket plass.

5.2.2.5.8 Lim inn (L) ctrl+v

Hvis du har valgt en eller flere filer og/eller mapper og bruke "klipp ut" eller "kopier", kan du bruke "lim inn" -funksjonen for å sette inn elementer fra utklippstavlen. Alternativt kan du trykke {Ctrl + v}. Alle elementer fra utklippstavlen vil bli kopiert til gjeldende mappe. Disse elementene som er på utklippstavlen blir værende. Dette betyr at du kan kopiere elementer fra utklippstavlen til så mange steder som du vil.

5.2.2.5.9 Slett (S) ctrl+d

Denne kommandoen gir deg mulighet for å slette filer. Du får først meldingen '**Er du sikker (j/n/a)?**'. Svarer du med [j], eller ved å trykke [MH] over "j", så slettes filen for godt. trykker du [n], [a] eller [N2], avbrytes kommandoen. En fil som er åpen kan ikke slettes. En alternativ måte å slette en fil på, er å trykke {delete} når du er ved en fil i fillisten.

Hvis du har merket flere filer og/eller mapper, så vil Activator Pro gi beskjed om antallet.

Merk: I og med at det er mulig å vise filnavn på systemfiler, er det også mulig å slette disse filene. Imidlertid må du gjøre dette bare hvis du er helt sikker på hva du gjør. Sletter du f.eks. meldingsfilen (msg.hsf), vil du ikke kunne bruke enheten før du har lastet filen på nytt. Dersom du er i ferd med å slette systemfiler, vil du derfor få følgende melding:

'Advarsel: Sletting av denne filen kan gjøre systemet ustabilt.'

Vi anbefaler at du ikke sletter systemfiler, da dette kan føre til at Activator Pro ikke lenger fungerer.

5.2.2.5.10 Endre Navn (N) ctrl+r

Med funksjonen Bytt navn kan du endre navn på en fil eller mappe. Hvis alternativet ikke er tilgjengelig, har du enten valgt en mappe eller en eller flere filer (vises med punkt 7 og 8). Du kan også trykke {Ctrl + r} for å endre navn på en fil eller mappe. Activator Pro foreslår det opprinnelige navnet, som kan redigeres eller overskrives.

5.2.2.5.11 Egenskaper (E) akkord p

Når du har valgt dette menyunktet, blir navnet på filen eller mappen vist, etterfulgt av størrelse i kilobyte, dato og klokkeslett når de sist ble brukt. Hvis du har valgt ett eller flere objekter, vil du få mengden av utvalgte filer og mapper, samt deres størrelse. Mapper og flere objekter er to forskjellige størrelser: deres faktiske størrelse og plass på disken. Du kan avslutte visningen ved å trykke [N2] eller {Esc}, som tar deg tilbake til fillisten.

5.2.3 iOS apper

Denne undermenyen inneholder en liste over ofte brukte iOS apper. Den inneholder for øyeblikket følgende oppføringer:

- Filer
- Safari
- Epost
- Word
- HelpTech+
- Rediger

Når Activator Pro er koblet til iPhone via kabel og de nevnte iOS appene er installert og konfigurert på iPhone, kan disse iOS appene nås fra undermenyen ved å trykke på en markørhenter over den respektive oppføringen eller ved å trykke {Enter} på datamaskinens tastatur.

Følgende underavsnitt diskuterer kort hver iOS apper.

5.2.3.1 Filer

Filer-appen lar deg lese og redigere filer. Filene du ønsker å redigere kan lagres direkte på iOS-enheten, på et eksternt lagringsmedium eller i skyen. De støttede filformatene – hvis de ikke støttes av iOS som standard – avhenger av hvilke apper du har installert på iOS-enheten din.

Eksempel: Hvis Microsoft Word-appen er installert og forhåndskonfigurert på iPhone, og du åpner et Word-dokument, åpnes dette Word-dokumentet i Word-appen.

5.2.3.2 Safari

Etter å ha valgt denne oppføringen, åpnes Safari-nettleseren. Du kan bruke den til å hente frem nettsteder. For navigering i Safari-appen gjelder punktskriftkommandoene for et Bluetooth-standard tastatur hvis du navigerer med datamaskinens tastatur.

5.2.3.3 Epost

Etter å ha valgt denne oppføringen, åpnes Mail-appen. Du kan bruke den til å skrive, sende og motta e-post. For navigering i Mail-appen gjelder punktskriftkommandoene for et Bluetooth-standard tastatur hvis du navigerer med datamaskinens tastatur.

5.2.3.4 Word

Etter å ha valgt denne oppføringen, åpnes Word-appen. Du kan bruke den til å opprette, lagre, åpne og redigere dokumenter i ulike formater. For navigering i Word-appen gjelder punktskriftkommandoene for et Bluetooth-standard tastatur hvis du navigerer med datamaskinens tastatur.

5.2.3.5 HelpTech+

Når du har valgt denne oppføringen, åpnes vår spesialutviklede iOS app HelpTech+. Den er under konstant utvikling (oppdateringer kan lastes ned fra AppStore) og utvider Activator Pro med flere smarte tjenester, for eksempel et optimalisert meldingsområde. Dette vil bli nærmere omtalt i kapittel 5.2.4 Smarte tjenester.

Les også kapittel 4.3.1 HelpTech+-appen.

5.2.3.6 Rediger

Her kan du selv redigere listen over apper som skal startes på iPhone. Listen over apper kan redigeres som en fil i Editor. Naviger til slutten av listen og legg til en app i en ny linje. Kontroller at stavemåten for den nye oppføringen er nøyaktig den samme som appnavnet.

Favorittappen din vil da bli inkludert i listen over iOS apper og kan deretter nås direkte fra Activator Pro.

5.2.4 Smarte tjenester

For å bruke denne undermenyen, må HelpTech+ -appen først åpnes på iPhone. Hvis den ikke er åpnet ennå, vises følgende melding på Activator Pro:

'Start HelpTech+ på iPhone!'

Etter å ha åpnet HelpTech+ -appen på iPhone og deretter åpnet undermenyen **"Smarte tjenester"**, vises såkalte dynamiske menyelementer på Activator Pro. De avhenger av hvilke smarte tjenester som er implementert i HelpTech+-appen.

For øyeblikket vises ett dynamisk menyelement. Dette er menypunktet "Nyheter". Etter å ha valgt dette menyelementet med {Enter}, åpnes et optimalisert nyhetsområde. Her kan du få tilgang til artikler fra aviser og andre nyhetsportaler ved hjelp av RSS-formatet. Artiklene er sortert etter kategorier som "Nyheter", "Sport" eller "Internett & Teknologi". Hvis du vil velge en kategori, gjelder punktskriftkommandoene for VoiceOver, det vil si [SPC + 3 6] når punktskrift er aktivert eller {pil opp + pil ned} når du navigerer med tastaturet.

Etter å ha valgt ønsket kategori, kan brukeren navigere gjennom listen over artikler som er tilordnet den kategorien. For å lese en artikkel kan den åpnes med {Pil opp + pil ned}. Hele artikkelen åpnes i tekstformat optimalisert for lesing i punktskrift.

Brukere kan også opprette sine egne kategorier og integrere andre nyhetsportaler. Du finner mer informasjon om dette i hjelpen for HelpTech+-appen.

5.2.4.1.1 Chat med punktskrift

Chat med punktskrift for kommunikasjon mellom seende og døvblinde fungerer bare i kombinasjon med HelpTech+-appen versjon 1.4 eller høyere.

Chat med punktskrift kan startes under Smart Services i intern menymodus eller ved å skrive {Ctrl+Skift+c} på tastaturet.

Chat med punktskrift åpnes i HelpTech+, som er utformet som en chat. Den døvblinde brukeren kan begynne å skrive med en gang. Enter sender ut teksten som en chat på iPhone og snakker den. Så "Hei, hvordan har du det?". Den seende personen kan svare med skjermtastaturet, eller enda enklere, trykke på mikrofonsymbolet og begynne å snakke. Svaret vises umiddelbart på leselisten.

Uavhengig av hverandre kan den døvblinde personen og den seende personen lese chatteloggen. Hvis du begynner å skrive en ny melding, hopper fokuset automatisk til slutten av chatteloggen på den tilsvarende siden.

For å sikre at den døvblinde personen gjenkjenner at det legges inn en ny melding for ham når han skriver tekster, vibrerer Activator Pro med hvert tastetrykk mens du skriver.

Med {Tab} kan du bytte mellom inngangs- og lesemodus på Activator Pro. De tidligere oppføringene i gjeldende chat-inndata vil bli beholdt. Ved å trykke på {Escape} vil du også bytte fra inngangs- til lesemodus, men i dette tilfellet vil den forrige inngangen bli forkastet.

Teksten til den seende personen er rykket inn med 2 mellomrom på leselisten. Tekstinndataene på leselisten vises venstrejustert. I inndatamodus vises **"Chat:_"** på leselisten.

Når du er i chatteloggen, trenger du ikke å trykke {Tab} for å skrive en melding. Du kan begynne å skrive med en gang, og fokuset hopper til inndatafeltet.

5.2.5 Klokke (L)

Klokkefunksjonen kan brukes til å vise dato og tid. I tillegg er det integrert en stoppeklokke. Hvis du velger dette meny punkt ved å trykke på [N5], vises et annet menynivå, med følgende punkter:

5.2.5.1 Vis dato og tid (V)

Etter å ha valgt dette elementet, vises tidspunktet for den interne klokken til Activator Pro. Tiden vises i timer, minutter og sekunder, hver atskilt med et kolon. Tidsformatet (12 eller 24 timer) kan stilles inn i "Oppsett" -menyen (se 5.2.10.12 Tidsformat (T)).

I tillegg vises gjeldende ukedag i forkortet form (to bokstaver, f.eks. Ma for mandag) etterfulgt av gjeldende dato i formatet dd.mm.åå

5.2.5.2 still Klokka (K)

Her kan du stille klokka og sette riktig dato. Først vises **'Klokkeslett:'**, etterfulgt av gjeldende tidspunkt. Punkt 7 og 8 blinker under feltet for timer, og verdien kan endres med [N3/N6] og [N1/N4]. [N1/N4] minsker verdien med 1, mens [N3/N6] øker verdien med 1.

For å bytte til feltet for angivelse av minutter, trykker du enten [N5] eller {Pil høyre}. {Pil venstre} bytter til forrige felt. Feltene for minutter og sekunder kan endres på samme måte som feltet for timer med [N1/N4] og [N3/N6]. Når du har satt feltet for sekunder, og du trykker [N5], går du videre til angivelse av dato. **'Dato:'** vises på punktlinjen, fulgt av dag.måned.år;

hvert felt satt med to siffer, og punktum er brukt som skille tegn. Disse verdiene kan også minskes eller økes ved å trykke tastene [N1/N4] og [N3/N6]. Når du har satt den siste verdien, kan du bekrefte inntastingen ved å trykke [N5]. Du returnerer da til menyen stille klokken.

5.2.5.3 Stoppeklokke (S)

Med stoppeklokken på Activator Pro kan du ta tiden over en periode på timer, minutter eller sekunder. Symbolet **[X]** foran den siste registrerte sluttiden indikerer at stoppeklokken går. For å starte eller stoppe den, trykker du [spc]. Stoppeklokken starter idet du slipper [spc]-tasten. Alternativt, for å starte og stoppe stoppeklokken, trykk på en [MH]-tast over tidsdisplayet eller avmerkingsboksen. Trykker du [N5], nullstilles klokken.

Du kan avbryte visning av stoppeklokken enten ved å trykke [N2]. Dette gjør at stoppeklokken går i bakgrunnen mens du arbeider med andre ting.

5.2.6 Spill (S)

For å gjøre det lettere å lære punktskrift på en leken måte, har vi implementert to spill på Activator Pro: **"Punktjakt"** støtter forbedring av taktile leseferdigheter. I spillet **"Hangman"** må individuelle bokstaver gjettes for å danne et ord.

5.2.6.1 Punktjakt (P)

Spillet "Punktjakt" er basert på at leseposisjonen blir oppdaget av ATC som eneste kontrollmiddel. Punktjakt er det første spillet som kan spilles uten et trykk av en eneste knapp. Når spillet starter, vil det være tretten punkt mønster på leselisten, hver og en av dem ble innledet av en hel celle for å gjøre den lettere å identifisere. Du bør begynne med leser det igjen mønster. Kom og husk det godt ; fordi dette er det mønsteret som du trenger for å lete blant de andre tolv mønstre til høyre. Når du har lagret på venstre mønster, kan du søke og lese til høyre. Hvis du tror at du har funnet det, lar du helt enkel fingeren hvile på den. Du kommer til å høre en serie med tre pip. Så lenge du hører et pip, kan du fortsatt endre opp og fortsette søket etter venstre eller høyre for din nåværende posisjon. Hvis du ikke endrer din leseposisjon i de tre piper en hørte en liten seier lyd hvis du var riktig eller en varsellyd hvis det var galt. I noen tilfeller, en ny runde av spillet begynner med et nytt punkt kombinasjon å bli jaget.

Merk : I dette spillet, er det hastigheten som er nødvendig. Hvis du ikke har funnet det rette punktmønstre innen noen få sekunder, anses din runde tapt og ett nytt punkt mønster vises. Spillet avsluttes etter 7 runder. Hvis du manglet riktig punkt mønster tre ganger på rad, slutter spillet også.

5.2.6.2 Hangman (H)

Dette er en variant av det klassiske spillet Hangman, der Activator Pro genererer en mystisk ord. Målet ditt er å gjette ordet ved å finne enkeltbokstaver. Når Hangman starter, vil det være en rekke punkter på leselisten. Hvert punkt representerer en bokstav av mysterieordet. Nå er din tur til å gjøre din første gjetning ved å skrive en bokstav. Hvis bokstaven du skrev i er en del av mysterieordet, vil alle forekomster av bokstaven bli avslørt på leselisten, og du vil høre en liten seierslyd. På den annen side, hvis bokstaven du trykket ikke er en del av mysterieordet, vil du miste et punkt, og høre en liten varsellyd. For hvert punkt du mister, vil varsellyden øke i tonehøyde. For å vinne spillet må du avsløre hele ordet. I så fall viser Activator Pro **'Gratulerer! Du vant'**. Du taper spillet når du gjør 7 feilgjetninger. I begge

tilfeller, er spillet over, og du må starte den på nytt ved å aktivere menyvalget. For å avslutte spillet når som helst er det bare å trykke {Ctrl + e}.

Løsningsordet lagres i mappen / HTSYS / LANGUAGE. Hvert valgt språk kan ha sin egen fil. Navnet på filen du laget blir som følger: "Language_hangman.lst". Hvis det ikke finnes noen fil for det valgte språket benyttes "English(US)_hangman.lst" automatisk.

Du kan legge til dine egne ord i disse filene eller legge til data for et bestemt språk. Legg merke til at et ord kun kan bestå av maksimalt 40 bokstaver og kun små bokstaver er tillatt. Etter hvert ord må det være et tegn for ny linje (CR / LF). Når du har redigert filen, må du starte Activator Pro på nytt for at endringene skal tre i kraft.

5.2.7 Masselagring

For å utveksle filer mellom Activator Pro og en datamaskin som er koblet til via USB, kan du sette Activator Pro i masselagringsmodus. For å gjøre dette, velg menypunktet **Masselagring** fra hovedmenyen til Activator Pro. Meldingen '**Masselagring**' vises på leselisten.

VIKTIG: I masselagringsmodus kan du ikke bruke Activator Pro sine interne funksjoner. Activator Pro kan brukes med en skjermleser, og du kan overføre filer mellom Activator Pro og datamaskinen, akkurat som du ville gjort med en USB-flash-stasjon eller ekstern harddisk.

Vi anbefaler at du løser ut USB-stasjonen før du avslutter masselagringsmodus.

For å avslutte masselagringsmodus, trykk kort på Activator Pro sin av/på-knapp én gang. Du kan nå bruke alle interne funksjoner igjen som vanlig.

Merk: Når du slår masselagringsmodus på og av, blir USB-tilkoblingen mellom Activator Pro og datamaskinen kort avbrutt.

5.2.8 punktTabell (T)

Punkttabeller velges automatisk i henhold til språkvalget. Hvis du for eksempel skifter språket til fransk, vil den franske tabellen bli lastet som standard. Standard punkttabell angis i parentes. Hvis det ikke er noen spesiell punkttabell for det valgte språket, brukes den standardiserte punkttabellen (Euro braille) som er identifisert som "**intern**". I tillegg til en standard tabell, kan ni andre ulike tabeller lastes til Activator Pro.

5.2.8.1 Lage en punkttabell

Skal du lage din egen punkttabell, vil det enkleste være å ta utgangspunkt i en eksisterende, og modifisere denne. Under installasjonen ble det opprettet en mappe med navnet "BrailleTables" i installasjonsmappen for Activator Pro, og her finner du alle de medfølgende tabellene.

La oss si at du vil redigere standardtabellen, og så lagre denne som din egen tabell. Da kan en grei framgangsmåte være å velge "Kjør" fra startmenyen, og skrive "notepad", og trykke {enter}. Når notisblokken er startet, kan du åpne en redigerbar versjon av filen ibm437.asc ved å velge menypunktet åpne fra filmenyen. (Du finner flere detaljer i manualen for operativsystemet.) Punkttabellene finner du altså i undermappen "BrailleTables" under installasjonsmappen for Activator Pro. F.eks. "C:\Programfiler\Help Tech\Activator Pro 1.0b\BrailleTables".

Nå kan du redigere filen. Pass på at du ikke endrer filstrukturen. Punktkombinasjonene kan du imidlertid endre som du vil. På første linje finner du en beskrivelse av filen. For at filen skal være gyldig, må det være en beskrivelse på første linje, og kun én linje er satt av til dette. Hver etterfølgende linje begynner med en punktkombinasjon skrevet som et nummer (f.eks. 234 for bokstaven s). Etter dette nummeret står selve bokstaven eller en beskrivelse av tegnet. Filen er satt opp i rekkefølge som en ASCII-tabell. Du kan endre punktkombinasjonen ved å endre tallet som står først på linjen. Vil du f.eks. at semikolon skal vises som noe annet enn punkt 2 og 3, går du til linjen der det står "23", og setter inn nummeret på punktene du vil bruke.

Merk: Det må være minst ett mellomrom etter punktkombinasjonen og tegnet/beskrivelsen. Hvis ikke, vil du få en feilmelding når punkttabellen konverteres ved overføring til Activator Pro.

Når du er ferdig med å endre filen, kan du lagre den under et annet navn.

5.2.8.2 Laste punkttabeller

Som nevnt ovenfor, er det satt av plass til ni forskjellige punkttabeller i Activator Pro, i tillegg til standardtabellen. Hvis du har opprettet en tabell under navnet "mintab.asc", så kan du laste denne over på systemet med programmet HTCom. Start HTCom, og aktiver valget "Send punkttabell" som du finner under verktøymenyen. Du får da en dialogboks hvor du kan spesifisere tabellfilen du skal laste. Når du har trykket {enter}, får du mulighet for å velge tabellplassen du vil bruke. Plass 1 vises som 'Tabell 1' på Activator Pro, plass 2 som 'Tabell 2' osv. Når du så trykker {enter} igjen, starter overføringen.

Merk: Hvis du arbeider med en av 6-punktstabellene som leveres med, vil tekst som skrives i editoren bli skrevet i store bokstaver. Grunnen til dette er at store bokstaver kommer før små i ASCII-tabellen, og Activator Pro bruker det første tegnet den finner.

5.2.8.3 Finne og velge en punkttabell

Straks du har valgt '**punktTabell**' fra menyen på Activator Pro, kan du bla i listen over punkttabeller, og velge en ved å trykke [N5]. Fra fabrikken leveres Activator Pro kun med standardtabellen. For andre språk (som tysk, engelsk etc.), vil de respektive lands punkttabeller være installert. En X inni en hakeparentes, indikerer tabellen som er aktiv. Menyen består av følgende punkter:

[x] **Standard punkttabell:** tabellen er alltid tilgjengelig.

Tabell (1): **[tom]**

til

Tabell (9): **[tom]**: Plass for den niende tabellen som kan lastes.

Betegnelsen **[tom]**, indikerer at det for øyeblikket ikke er lagret noen tabell på den aktuelle plassen. Når en tabell er lastet, vil **[tom]** være byttet ut med filnavnet på tabellen som ble lastet.

Hvis du forsøker å aktivere en tom tabellplass, vil du få følgende melding:

'Punkttabell n er tom'

n er nummeret på tabellplassen som ble forsøkt aktivert.

Eksisterer tabellen som aktiveres, vil den gjøres gjeldende umiddelbart, og du plasseres deretter i hovedmenyen ved punktet 'Punkttabeller'.

Merk: Hvis du bruker en ny eller selvkomponert punkttabell med feil på, er det mulig at menyer og meldinger er helt eller delvis uleselige. Dette kan skyldes en av følgende forhold:

- Punktrepresentasjonen som er satt opp i den lastede tabellen stemmer ikke med den som er lagt til grunn for meldingsfilen. F.eks. er den norske meldingsfilen basert på Windows-tegnsettet codepage 1252. Den tyske meldingsfilen er derimot basert på ASCII-tegnsettet codepage 437. For å kunne redigere filer som er lagret under Windows, vil du måtte bruke et ANSI-tegnsett, som f.eks. den norske tabellen "nor-oub.asc". Mange tegn vil være like i to tabeller, men f.eks. tegn som en norsk ø, vil ofte vises forskjellig.
- En tabell som er lastet kan inneholde feil. Har du f.eks. kommet til å slette en linje i en tabell fil, vil tabellen ikke lenger inneholde 256 definisjoner. Alle tegn i tabellen som er plassert etter linjen som ble slettet, vil bli flyttet en posisjon. Dette kan f.eks. få ordet "info" til å vises som "hmen" (h m e n).

Hvis du overhodet ikke kan lese meldinger og menyer, kan du gjøre ett av følgende for å redde situasjonen:

1. Bruk HTCom skjermvisningsmodus. Valgt punkttabell påvirker ikke det som vises på dataskjermen. Ved å få hjelp av en seende person, eller ved hjelp av talen fra et skjermleserprogram, kan du velge standardtabellen. Du må slå av skjermleserens bruk av leselist før du kan aktivere skjermvisning.
2. Kom deg til hovedmenyen på en eller annen måte, og bla med [N3/N6] til '**punktTabell**'. Hvis du er sikker på at du er i menysystemet, kan du trykke [N2] div. ganger for å komme til hovedmenyen. Deretter trykker du [N3/N6]-tasten eksakt seks ganger, etterfulgt av [N5]. Du er nå i undermenyen '**punktTabell**', og her kan du bare trykke [N5] igjen, så har du valgt standardtabellen.

5.2.8.4 slett valgt punkttabell (L)

Hvis du gjør utstrakt bruk av muligheten du har til å laste tabeller, vil du kanskje fylle alle ni plassene. Skulle du ha behov for å slette en tabell, gjør du som følger:

1. Aktiver først tabellen som skal slettes. Dette gjør du fra menyen '**PunktTabell**'.
2. Åpne så menyen '**PunktTabell**' igjen, og bla til det siste punktet på menyen, som er '**slett valgt punkttabell**'. Når du har aktivert denne kommandoen, vil du bli spurt om du virkelig vil slette tegnsettet. Hvis du svarer "Ja", vil tegnsettet som ble valgt i forrige trinn bli slettet, og standard tegnsett vil bli aktivert.

5.2.9 Info (I)

Du kan sjekke bruken av flashminne i '**Info**' -menyen. Du kan også sjekke fastvareversjonen og serienummeret og bestemme konfigurasjonen av datamaskinens tastatur.

5.2.9.1 Minneforbruk (M)

Activator Pro inneholder 32 GB tekstminne som tilsvarer tekst som består av mer enn 32 milliarder tegn.

Etter at du har valgt '**Minneforbruk**', vil størrelsen på ledig diskplass vises i GB (gigabyte). Du kan gå ut av dette menyelementet ved å trykke på [N2].

5.2.9.2 Tastaturdefinisjon (T)

Dette punktet viser språket som Activator Pro sin tastaturdefinisjon bygger på. Tastaturdefinisjoner er tilgjengelig for mange forskjellige språk, og tastatur fil-kompilatoren (BKC) som følger med, kan brukes for å opprette tastedefinisjoner etter eget ønske.

5.2.9.3 Serienummer (S)

Med denne funksjonen kan du kontrollere serienummeret på din Activator Pro. Dette kan være nyttig ved service.

5.2.9.4 Versjoner (V)

Her kan du sjekke hvilke versjoner du har av de ulike programvaremoduler i Activator Pro.

5.2.9.4.1 fastvare

Denne funksjonen viser Activator Pro sin fastvareversjon. Dette er den samme informasjonen som vises når enheten blir slått på.

5.2.9.4.2 blåtann

Denne modul håndterer trådløs kommunikasjon via Blåtann.

5.2.9.5 Vedlikeholdsinfo

Her finner du informasjon om vedlikehold, reparasjon og leveringsdato som er beskrevet i punkt 3.2 Slå på strømmen.

5.2.9.6 Systeminformasjon

Denne funksjonen viser viktig systeminformasjon, og den kan kalles opp fra de fleste situasjoner. Systeminformasjon er ikke tilgjengelig som et meny punkt. I stedet bruker du kommandoen {skift-enter}. Følgende informasjon vises:

- Dato og tid (oppdateres kontinuerlig)
- Ledig minne

Informasjonen vises sekvensielt i flere meldinger. Trykk [N5] for å gå til neste melding. Trykk [N2] for å avbryte visningen, eller for å avslutte etter at siste melding er lest. Når funksjonen avsluttes, returnerer du til der du kom fra da du kalte funksjonen.

Du får tilgang til systeminformasjon nesten fra hvor som helst på Activator Pro (fra editoren, fillisten osv.). Følgende er likevel unntatt:

- Menyen klokke og undermenyen til denne
- Menyen info

Systeminformasjon er heller ikke tilgjengelig når du kommuniserer med andre enheter, f.eks. når filoverføring eller utskrift er i gang.

5.2.10 Oppsett (O)

Valgene for oppsett som er beskrevet under, brukes for å tilpasse Activator Pro sine funksjoner. Alle valgene foretas ved bruk av avkryssingsbokser eller radioknapper fra de ulike undermenyene. Du finner informasjon om avkryssingsbokser og radioknapper i kapittel 3.3.6 og 3.3.7.

Oppsett menyen lukkes som vanlig ved å trykke på [N2]. Endrede alternativer lagres umiddelbart etter endringen.

5.2.10.1 6-punkts punktskrift (6)

Dette valget lar deg veksle mellom 6-punkts og 8-punkts punktskrift (datapunkt). Ved visning av 6-punkts punktskrift, utelates punkt 7 og 8. Ved innskriving av tegn med punkt 7 eller 8, vil tegnene bli korrekt lagret

5.2.10.2 sPringtaster aktiverer (P)

Hvis du krysser av for dette valget, vil du kunne aktivere valget på menyen du er i, ved å trykke en springtast. Dette betyr at:

- Trykker du springtasten til en undermeny, vil denne øyeblikkelig åpnes.
- Trykker du springtasten til et valg med avkryssingsboks, plasseres fokus ved denne, og gjeldende status for boksen endres.
- Trykker du springtasten til en radioknapp, flyttes fokus til knappen, og denne aktiveres.

5.2.10.3 Vis springtaster (V)

Når valget '**Vis springtaster**' er aktivt, vises springtastene ved at de settes i parentes. Funksjonen kan være nyttig hvis du arbeider i 6-punkts punktskrift, og du fremdeles er i ferd med å lære deg springtastene.

5.2.10.4 vis sYstemfiler (Y)

Lar deg få Activator Pro til å vise systemfilene i fillisten sammen med filene du selv har laget.

Advarsel

Vi anbefaler at dette valget ikke aktiveres. Det er flere grunner til dette:

1. Visning av systemfiler er bare nødvendig i helt spesielle tilfeller, og navigering i fillisten vil være mye mer effektiv hvis systemfilene ikke vises.
2. Visning av disse filene gjør det også mulig å slette dem. Du får en advarsel dersom du er i ferd med å slette systemfiler. Hvis du likevel sletter f.eks. meldingsfilen, vil du ikke kunne arbeide med punktsystemet før du har lastet denne filen på nytt. Du skal slette systemfiler bare hvis du er helt sikker på hva du gjør

Du har fått et stort ansvar i og med at du har mulighet til å slette systemfiler. Help Tech GmbH & Co. KG aksepterer ingen garantikrav som følge av skade som skyldes at systemfiler er slettet!

5.2.10.5 Mapper først (M)

Dette bestemmer om mapper eller filer skal vises først i fillisten. Som standard er dette alternativet satt til å vise mappene først. For å vise filene først, kan du deaktivere dette alternativet ved å trykke [SPC].

5.2.10.6 smart rediGering (G)

Hvis du aktiverer dette valget får punkt 7 og 8, når de trykkes alene, en annen funksjon: Trykkes punkt 7 alene, utføres funksjonen 'Slett bakover', mens et trykk på punkt 8 alene gir

funksjonen 'enter'. Hvis punkt 7 eller 8 trykkes sammen med andre taster, opprettholdes de originale funksjonene. [Spc-7], f.eks., flytter markøren til venstre. Store bokstaver kan skrives på vanlig måte.

5.2.10.7 enhandsmodus

For blinde med bare én hånd har vi utviklet enhandsmodus for punktskrift. For å slå på enhandsmodus permanent, aktiver denne funksjonen. Hvis du slår på enhandsmodus ved å trykke og holde inne [N2] mens du slår på Activator Pro, vil enhandsbetjening bare være aktiv til Activator Pro er slått av. Du kan lese hvordan punktskrift fungerer i enhandsmodus i kapittel 3.3.3.

5.2.10.8 vis filAttributter (A)

Valget bestemmer om filattributter skal vises i fillisten. Hvis valget er aktivt, vil fillisten, i tillegg til filnavnet, inneholde informasjon om filstørrelse og tid og dato for når filen sist ble endret. Imidlertid vil funksjonen naturligvis gjøre at det går litt langsommere å navigere i fillisten.

5.2.10.9 Start i... (S)

Valget bestemmer hva Activator Pro skal gjøre når den slås på. Alternativene velges ved hjelp av radioknapper. Bare ett av de fire valgene som er beskrevet nedenfor kan være aktivt:

5.2.10.9.1 Hovedmeny (H)

Når apparatet slås på, havner du i hovedmenyen. Herfra kan du velge manuelt hva du vil gjøre.

5.2.10.9.2 Ny fil (N)

Activator Pro åpner automatisk en ny, tom fil i editoren når du slår apparatet på. Funksjonen er praktisk hvis du ofte bruker enheten til å gjøre et notat i en ny fil, rett etter at du har slått på.

5.2.10.9.3 Forrige fil (F)

Når du slår på Activator Pro i firmware-modus, og dette valget er aktivert, plasseres du i editoren med den sist lukkede filen åpen, og markøren er plassert der du forlot den da du lukket filen. Vær oppmerksom på at dette valget ikke gjør at Activator Pro åpner filen som sist ble åpnet, men filen som sist ble redigert og lagret.

Dette valget er det mest fornuftige hvis du ofte gjør notater i den samme, allerede eksisterende filen etter at du har slått apparatet på.

5.2.10.9.4 Venstre USB-port

Dette alternativet aktiverer muligheten til Activator Pro til automatisk å aktivere venstre USB-C-port etter at den er slått på, slik at leselisten kan adresseres direkte av en skjermleser. Denne innstillingen er forhåndsinnstilt som standard.

Bruk av interne funksjoner, for eksempel editoren, er bare mulig etter å ha gått tilbake til intern menymodus.

5.2.10.10 lyDsignal (D)

Activator Pro kan avgi signaltoner når den slås på og når interne funksjoner betjenes. For eksempel, på slutten av en utvalgsliste, når du prøver å navigere videre, kan det høres en signaltone.

Activator Pro sender ut meldinger i punktskrift i tilfelle kritiske hendelser som feilmeldinger og advarsler. I tillegg til meldingene, kan signaltoner også sendes ut. Avhengig av situasjonen (f.eks. Forelesningssal eller tog) og hvor erfaren du er med å bruke Activator Pro, kan du slå lydsignaler og vibrasjonssignaler av og på hver for seg for de enkelte hendelsene.

Med avkrysningsbokser kan du slå det respektive signalet på og av. Innstillingsalternativene og standardverdiene for signaltoner er listet opp nedenfor:

- ☒ Feil
- ☐ Advarsler
- ☐ Bekreftelser

For lydsignal er bare **Feil** aktivert som standard.

5.2.10.11 vibrasJon (J)

Activator Pro kan avgi vibrasjonssignaler når den er slått på og når du bruker interne funksjoner. For eksempel kan en vibrasjon oppstå på slutten av en utvalgsliste når du prøver å navigere videre.

Activator Pro sender ut meldinger i punktskrift i tilfelle kritiske hendelser som feilmeldinger og advarsler. I tillegg til meldingene kan også vibrasjonssignaler sendes ut. Avhengig av situasjonen (f.eks. Forelesningssal eller tog) og hvor erfaren du er med å bruke Activator Pro, kan du slå lydsignaler og vibrasjonssignaler av og på hver for seg for de enkelte hendelsene.

Med avkrysningsbokser kan du slå det respektive signalet på og av. Innstillingsalternativene og deres standardverdier for vibrasjonssignaler er listet opp nedenfor:

- ☒ Feil
- ☒ Advarsler
- ☒ Bekreftelser

Ved vibrasjon er alle signaler aktivert som standard.

5.2.10.11.1 Feil (F)

Activator Pro gir signaler som vibrasjon og / eller akustisk signal kun hvis det har oppstått feil. I tillegg til interne feil, kan feil også oppstå som følge av at brukeren gjør feil. Imidlertid følges slike feil vanlig vis ikke opp med meldinger på punktlinjen.

5.2.10.11.2 Advarsler (A)

Activator Pro gir signaler kun ved feil eller advarsler.

5.2.10.11.3 Bekreftelser (B)

Activator Pro genererer et signal når en kompleks handling, for eksempel å åpne en fil i redigeringsprogrammet, var vellykket. Hvis dette alternativet er aktivert under lydsignal, høres en oppstartsmelodi når Activator Pro er slått på.

5.2.10.12 Tidsformat (T)

Alle innstillingene her vil influere på hele systemet, inkludert på editoren. Hvis du velger 12-timersformatet, vil klokka alltid vises i 12-timersformat, i motsatt fall vil 24-timersklokke vises. Velger du i tillegg engelsk datoformat, vil feltene dag og måned bytte plass.

5.2.10.13 Indiker inntastingsmodus (I)

Når du skriver tekst på Activator Pro, søkes vanligvis punkttabellen fra begynnelsen (ASCII-verdi 0) mot slutten (ASCII-verdi 255) etter punktkombinasjonen du anga på punkttastaturet. Rekkefølgen kan imidlertid endres, slik at det letes fra slutten mot begynnelsen etter en bestemt punktkombinasjon. Dette vil kunne være nyttig hvis du bruker en punkttabell med samme punktkombinasjon for to ASCII-verdier, f.eks. til tegn for spesielle språk. Da vil du på denne måten kunne bestemme om du skal velge det første eller det siste tegnet fra tabellen som har denne kombinasjonen.

For eksempel er punktkombinasjonen 1,2,4 et spesielt tegn i det arabiske alfabetet, og den samme kombinasjonen brukes også for bokstaven "f". De sær-arabiske ASCII-verdiene ligger etter ASCII 128, mens bokstaven "f" kommer før i tabellen. Dermed kan det arabiske tegnet som har punktkombinasjonen 1,2,4 nås ved først å snu søkerekkefølgen i tabellen, og deretter skrive kombinasjonen 1,2,4. Det finnes to kommandoer for å sette søkerekkefølge i punkttabellen:

- [Spc-236], du søker bakfra i punkttabellen. Dette indikeres med en dyp tone.
- [Spc-356], du søker forfra i tabellen. Dette indikeres med en høy tone.

For å kunne vite hvilken retning i tabellen det søkes, kan du under oppsett, sette et lydsignal som indikerer hvilken retning søket er satt til. En av følgende tre innstillinger kan velges ved hjelp av radioknapper:

Ingen indikering: Ingen indikeringssignal vil bli gitt ved innskriving.

Latin-modus: Når du skriver, og "søk forfra" er satt på, gis det en dyp indikeringstone.

Non-latin-modus: Med inntasting av punktkombinasjoner med "søk bakfra" satt på, høres et lydsignal med en høy tone.

Vi anbefaler at du setter søkeretningen i tabellen til det du normalt bruker, nemlig forfra. Skal du f.eks. skrive arabisk, bør du aktivere "søk bakfra". Når det gjelder indikeringstone, anbefaler vi at du velger Latin-modus. Da vil et signal kun lyde hvis du snur søkeretningen for å skrive latinske bokstaver i en arabisk tekst. Bruker du en punkttabell fra Help Tech, er søkeretningen automatisk satt korrekt.

5.2.10.14 pUnktmotstand (U)

Når du leser teksten, kan det være lurt å justere punkttrykket på cellen til ditt behov. Du kan velge mellom tre innstillinger, **myk**, **middels** og **hard**. Standardinnstillingen er **middels**.

Erfarne punktlesere ønsker ofte å lese punktskrift med et lett trykk. Her anbefaler vi at du bruker innstillingen **"myk"**. Denne innstillingen vil også forsterke leseinnstillingen for ATC.

Du kan også justere punktets hardhet i dialogboksen for Help Tech punktdriveren (se kapittel 8.5). Merk at innstillingene er lagret på enheten ikke i datamaskinen.

5.2.10.15 atc Følsomhet (F)

Ved bruk av ATC, anbefaler vi at du justerer ATC følsomhet til ditt behov. Du kan velge en verdi mellom 1 og 7. Standard er "7".

Merk: Hvis den automatiske rullingen via ATC ikke fungerer som den skal, kan du prøve å justere følsomheten til ATC.

5.2.10.16 vEntestilling (E)

Med **ventestilling** alternativet kan du spesifisere en tidsperiode etter hvilken Activator Pro automatisk skal sette seg selv i hvilemodus for å beskytte punktcellene. Hvis du slår den av, vil ikke Activator Pro slå seg av. For aktivert standby kan du velge en forsinkelse på 15, 30, 45 eller 60 minutter. Hvis du ikke jobber med Activator Pro eller trykker på en tast, vil Activator Pro automatisk slå seg av. Punktskriftdisplayet viser **"standby"**, som sakte toner ut. Når du trykker på en tast i standby, våkner Activator Pro, og du kan fortsette å jobbe. Ingen data vil gå tapt når **ventestilling** blir aktiv. Standardinnstillingen er 15 minutter.

5.2.10.17 Språk

Her har du muligheten til å veksle mellom ulike språkvarianter uten å måtte laste opp firmware igjen. I tillegg til menyspråk, tastaturopsett og - om mulig - vil punkttabellen bli konvertert automatisk. For enkelte språk er det bare engelsk som er menyspråk (Kode: engelsk menyer).

5.2.10.18 Venstre USB-port

For å kunne stille inn riktig protokoll for en enhet som er koblet til via venstre USB-C-port, slik at Activator Pro kan betjene enheten riktig, er det nødvendig å velge riktig protokoll:

- **standardprotokoll:** brukes til Windows- og Android-systemer (Windows PC, Android-telefon, etc.). Dette er standardinnstillingen for venstre USB-port.
- **HID-protokoll:** brukes til Apple-enheter (MacBook, iPhone, etc.)

5.2.10.19 Høyre USB-port

For å kunne stille inn riktig protokoll for en enhet som er koblet til via høyre USB-C-port, slik at Activator Pro kan betjene enheten riktig, er det nødvendig å velge riktig protokoll:

- **standardprotokoll:** brukes til Windows- og Android-systemer (Windows PC, Android-telefon etc.)
- **HID-protokoll:** brukes til Apple-enheter (MacBook, iPhone, etc.). Dette er standardinnstillingen for høyre USB-port.

Merk: For å bruke en iPhone eller iPad med HelpTech+, må du bruke riktig USB-C-port med HID-protokoll.

5.2.10.20 Tastatur layout for iOS Apper

Uansett systemspråk kan du endre tastaturkartleggingen som Activator Pro bruker for å starte iOS apper. For å gjøre dette, bruk oppføringen **"Tastatur layout for iOS Apper"** i Oppsett-menyen. Velg tastaturspråket som er angitt på iPhone her, slik at iOS apper kan startes riktig.

5.2.10.21 Gjenopprett liste over iOS apper

Siden listen over iOS apper kan redigeres, er det fare for at denne listen faller i en ubrukelig tilstand. Dette alternativet kan brukes til å gjenopprette den opprinnelige listen, slik den var da den ble sendt. Alle endringer vil bli angret med dette.

5.2.10.22 Slett forbindelser under oppstart

Aktiver dette alternativet hvis du har paret Bluetooth-enheter som du ikke vil bruke igjen etterpå, for eksempel en venns telefon. Activator Pro vil da ikke prøve å koble til disse enhetene igjen. Dette sparer tid for et fåfengt tilkoblingssøk. Som standard er dette alternativet deaktivert.

Merk: Dette vil fjerne ALLE Bluetooth-enheter, inkludert de du bruker hver dag. Du må da pare dem på nytt.

5.2.10.23 Smart veksling

Den **Smart veksling** funksjonen betyr at du ikke trenger å bytte manuelt mellom kanaler første gang en kanal mottar punktskriftinformasjon etter å ha blitt koblet til. Dette betyr at byttet bare skjer første gang etter tilkobling og ikke hver gang punktskriftinformasjon mottas.

Som standard er dette alternativet aktivert. Du kan imidlertid også slå dem av hvis du foretrekker å bytte manuelt.

5.2.10.24 fabrikkoppsett (K)

Ved å trykke [N5] her, tilbakestilles alle valg under "Oppsett" til fabrikkoppsettet. Dette skjer uten at du blir bedt om bekreftelse.

Standardinnstillingene er som følger:

6-punkts punktskrift: av

sPringtaster aktiverer: av

Vis springtaster: av

vis sYstemfiler: av

Mapper først: på

smart rediGering: på

vis filAttributter: av

Start i...: Venstre USB-port

lyDsignal: Feil på, **Advarsler og Bekreftelser** av

vibrasJon: videre til alle

Tidsformat: 12 timer og engelsk Datoer: på

Indiker inntastingsmodus: av

Punktmotstand: mlddels

atc Følsomhet: 7

vEntestilling: 15 minutter

Språk: forblir uendret
Venstre USB-port: standardprotokoll
Høyre USB-port: HID-protokoll
Tastatur layout for iOS Apper: Systemspråk
Slett forbindelser under oppstart: av
Smart veksling: på

5.3 Editor

Editoren lar deg lese og redigere filer. Opptil fem filer kan være åpne samtidig. En hvilken som helst fil kan åpnes mens du er i editoren, men da må du vite filnavnets eksakte stavemåte.

5.3.1 Oversikt over funksjonene i editoren

Editoren tilbyr følgende funksjoner:

- Sette inn tekst, flytte markøren og sette bokmerker.
- Modus for innsetting, overskriving og skrivebeskyttelse.
- Oversettelse fra fullskrift punktskrift til kortskrift punktskrift og omvendt.
- Visning av status
- Blokkfunksjoner (kopiere, klippe ut, lime inn, ombytting av blokkmerke og markør).
- Søkefunksjoner, både fram- og bakover.
- Søk og erstatt tekst (kun framover)
- Kalkulator fra editoren
- Utskrift av hele filer eller av merket tekst
- Åpne flere filer og veksle mellom dem.
- Koble editoren midlertidig ut, slik at andre oppgaver kan utføres.
- Lukke og lagre filer.
- Hjelp.
- Meny for oppsett av editoren.
- Automatisk rulling under lesing med ATC.

De følgende avsnitt beskriver hver av disse funksjonene i detalj.

5.3.2 Dialoger og bekreftelser

For mange funksjoner i editoren, vil du få dialoger der du kan velge eller taste inn bestemte verdier. I tillegg tilbyr editoren bekreftelsesspørsmål, som gjør at du får vite resultatet av handlingen du er i ferd med å utføre.

Når du er i et felt i en dialog, kan du bruke ulike funksjoner for raskt og effektivt å velge riktig verdi:

- Kommandoen "lim inn" {Ctrl+v}, lar deg kopiere innholdet på utklippstavlen direkte til feltet.
- En standardverdi, eller verdien som sist ble valgt, kan tilbakekalles med kommandoen "kopier" {Ctrl+c}.
- Kommandoen "klipp ut" {Ctrl+x}, sletter teksten fra markørposisjonen til slutten av feltet.
- Flytter du markøren mot høyre i et redigeringsfelt, vil eksisterende tegn bli stående. Derfor trenger du kun å skrive inn de tegnene som skal erstattes.

Du kan forlate en dialog eller en melding på flere måter:

1. Du kan bekrefte valget ditt ved å trykke [N5], og funksjonen aktiveres.
2. Trykker du [N2], lukkes dialogen uten at endringer trer i kraft. På denne måten kan du også forlate en melding etter at du har lest den.
3. Du kan ganske enkelt vente en liten stund til dialogen eller meldingen lukkes automatisk. Ventetiden kan endres fra editorens oppsettmeny.

Editoren bruker følgende lydsignaler og/eller vibrasjoner for å varsle om vellykkede handlinger, eller om feil. Lydsignaler og vibrasjonene kan slås av i oppsettmenyen til Activator Pro (se kapittel 5.2.10.10 og 5.2.10.11).

- Bekreftelse (ett enkelt pip): En funksjon er utført med vellykket resultat.
- Advarsel (To korte høye pip): Signalet høres hvis Activator Pro ikke har mottatt respons som forventet, eller hvis innholdet på punktlinjen er endret, f.eks. på grunn av at en statusmelding har dukket opp. Dette lydsignalet lyder også hvis du forsøker å flytte markøren utover begynnelsen eller slutten av filen du er i.
- Feil (flere påfølgende advarselssignaler): Varsler om at det vises en feilmelding på punktlinjen.

5.3.3 Skrive inn og slette tekst

Punktastene brukes til å skrive inn punktskrift. Dersom du har skrevet inn et gyldig tegn, vises dette tegnet på punktlinjen til venstre for markøren. Markøren vises som punkt 7 og 8. Etter at et tegn er skrevet inn, flyttes markøren fram til neste posisjon. Når markøren er kommet til punktlinjens siste celle, returnerer markøren til første punktcelle på punktlinjen. Lengden av en linje er ikke begrenset når du skriver inn tekst. Du kan sette inn et linjeskift ved å trykke på [N5]-tasten.

For å slette et tegn, kan du enten bruke slett bakover, [spc-12] for å slette tegnet til venstre for markøren, eller slett, [spc-45] for å slette tegnet på markørplass. Hvis slettekommandoen ikke lar seg utføre, fordi du er ved begynnelsen eller slutten av filen, høres advarselssignalet som forteller at handlingen ikke kunne utføres.

5.3.4 Lese tekst

For å lese tekst, kan du bla mot venstre ved å trykke [N1/N4] eller mot høyre ved å trykke [N3/N6]. Du kan også bruke de vanlige flyttetastene der for å flytte i teksten. Et feilmeldingssignal indikerer at du har nådd begynnelsen eller slutten av filen. Du kan tilpasse lesetastenes funksjon fra editorens oppsettmeny.

Hvis du har lest i teksten og vil returnere til markøren, trykker du ganske enkelt [N2]. Alternativt kan du bare begynne å skrive inn tekst, eller gi andre kommandoer, så vil markøren også få fokus. På den annen side kan du når som helst få markøren dit du er med punktlinjen, ved å trykke på en av markørhentetastene. Deretter kan du gjøre endringer i teksten på dette stedet.

Hvis et ord på slutten av punktlinjen er for langt slik at det går over på neste linje, kan du ved hjelp av editorens oppsettmeny få ord som er for lange til å vises i sin helhet på neste punktlinje.

Det er også mulig å få vist ASCII-verdien av et tegn, ev. som heksadesimal eller oktal representasjon. Funksjonen initieres med kommandoen {Ctrl+Skift+d}. For å avslutte denne visningsmodusen, trykker du [N2].

Editoren tilbyr en funksjon som kalles kontinuerlig lesing. I denne modusen blir Activator Pro automatisk framover i teksten, med en hel punktlinje om gangen. Bla-hastigheten kan justeres fra editorens oppsettmeny, men du kan også justere den underveis med tastene [N1/N4] og [N3/N6]. For å aktivere kontinuerlig lesing, trykker du [spc-N3/N6]. Markøren flyttes ikke under kontinuerlig lesing. Trykker du en markørhentetast, settes markøren på dette stedet, og blaingen stopper. Du kan flytte punktlinjen en lengde mot høyre ved å trykke [SPC], uten at blahastigheten endres.

5.3.5 ATC i Editoren

Med {Ctrl+a} kan du aktivere og deaktivere automatisk rulling med ATC. Activator Pro avgir en akustisk bekreftelsestone når ATC-funksjonen slås på / av. Med ATC gjenkjenner Activator Pro finne hvor du er på leselisten og blir automatisk uten å trykke på en blaknapp.

Med denne versjonen har vi ytterligere forbedret leseopplevelse ved å tilby flere praktiske funksjoner. Disse er alle slått av som standard, men kan endres med sine respektive Akkordkommandoer.

1. **Slutt på linje merking:** Her vises en full celle på slutten av teksten som vises hvis linjen ikke er helt fylt. Ved hjelp av denne funksjonen, vil du alltid vite når du har nådd slutten av teksten som vises. Du kan slå denne funksjonen på ved å trykke [SPC + 1 6].
2. **Vente lenger for kortere linjer:** Noen brukere rapporterte at teksten i korte linjer hadde en tendens til å rulle for raskt. Når denne funksjonen er aktivert, vil Activator Pro vente litt før den ruller forbi en kort tekstlinje. Bruk [SPC + 1 2 6] for å slå på funksjonen.
3. **Lydsignal:** Gir et kort pip hver gang linjen ruller automatisk. Dette kan slås på/av med [SPC + 1 4 6].
4. **Flimmer:** Denne funksjonen tømmer leselisten for en kort tid før den automatiske rullingene skjer. Dette er mindre påtrengende enn et pip, men gjør det likevel lettere å avgjøre om leselisten ruller. Flimmer for å slå på/av, trykk [SPC + 1 4 5 6].

5.3.6 Flytte markøren

For å flytte markøren uten å forandre noe i teksten, kan du bruke de såkalte markørhentetastene (også kjent som MH-taster). Disse tastene er konstruert som en integrert del av punktcellene. Det er en liten plasttunge i forlengelsen av punktcellen som er til å trykke på. Denne trykker i sin tur på markørhentetasten som er usynlig, og ligger på undersiden av tungen. MH-tastene er utformet slik at navigering skal kunne skje raskt og effektivt.

Hvis du forsøker å flytte markøren forbi slutten av en linje, vil Activator Pro pipe, og markøren vil bli plassert slik at du kan fortsette med å skrive inn tekst på samme linje.

Editoren tilbyr følgende muligheter for å flytte markøren:

- Hvis du trykker {Ctrl+Home}, flyttes markøren til begynnelsen av filen. {Ctrl+End} flytter markøren til slutten av filen.
- Du kan flytte markøren til begynnelsen av en setning ved å trykke {Ctrl + pil opp}, og til begynnelsen av neste setning med kommandoen {Ctrl + pil ned}. Markøren flyttes til nærmeste punktum, kolon, utrops- eller spørsmålstegn.

- Du kan også hoppe til begynnelsen av linjen ved å trykke {Home}, og til slutten av linjen med {End}.
- {Ctrl + Pil venstre}, gjør at markøren hopper til begynnelsen av forrige ord. Trykker du {Ctrl + Pil høyre}, hopper den til begynnelsen av neste ord.

Markøren kan også flyttes tegn for tegn eller linje for linje:

- {Pil venstre}, et tegn mot venstre
- {Pil høyre}, et tegn mot høyre
- {Pil opp}, en linje opp
- {Pil ned}, en linje ned

Flytter du markøren mot venstre, og den passerer begynnelsen av en linje, havner den på slutten av forrige linje. På samme måte kommer markøren til begynnelsen av neste linje hvis du flytter den mot høyre, slik at den passerer slutten av linjen du er på. Når du flytter markøren opp eller ned, settes den alltid på begynnelsen av linjen den kommer til.

Legg merke til at tegnet tabulator vises som et gitt antall mellomrom. I en fil lagres tab enten som et tab-tegn, eller som flere mellomrom. Dersom en tabulator er lagret som et tab-tegn i en tekst, og du flytter markøren til tabulatoren og ett tegn mot høyre, så hopper den over mellomrommene som utgjør tab-tegnet, og markøren kommer direkte til første tegnet etter tabulatortegnet. Trykker du på en av MH-tastene over et av mellomrommene som utgjør en tabulator, settes markøren på første mellomrommet som utgjør tabulatoren, og du vil høre et advarselssignal fra Activator Pro.

Vær også klar over at det kan være vanskelig, eller umulig, å flytte markøren et ord eller en setning fram eller tilbake hvis du leser en tekst i engelsk kortskrift (grade 2). I slike tekster kan ord inneholde skille tegn som en del av forkortelsen.

Når en fil lukkes, lagres også gjeldende markørposisjon. Når du senere åpner filen igjen, finner du markøren på samme sted som den var da du lukket filen. Imidlertid går denne informasjonen i enkelte tilfeller tapt.

5.3.7 Redigeringsmodi {Insert}

Ved å taste {Insert}, kan du veksle mellom overskrivings- og innsettingsmodus. Som standard velges innsettingsmodus; dvs., tegn som settes inn før slutten av filen, overskriver ikke teksten til høyre. I stedet flyttes resten av teksten mot høyre, slik at det blir plass til teksten som settes inn. I overskrivingsmodus overskrives teksten til høyre for markøren, av det du skriver. Når du er kommet til slutten av en linje derimot, fortsetter du denne linjen uten å overskrive den neste. Hvis du vil slette en tekstdel som består av mer enn én linje, vil det derfor være enklere å merke denne tekstdelen som en blokk, og etterpå slette blokken. Deretter kan du skrive inn tekst i innsettingsmodus.

Innsettings- og overskrivingsmodus indikeres ved at markøren får forskjellig utseende. Ved innsettingsmodus (standard), vises markøren som punkt 7 og 8. Når du er i overskrivingsmodus, vises den som full celle, altså alle åtte punktene. Markøren blinker i begge tilfeller. Du kan velge hvordan markøren skal vises fra editorens oppsettmeny, men du kan bare velge mellom disse to måtene å presentere markøren på.

Det finnes enda en editormodus, nemlig modusen "bare lesetilgang" (skrivebeskyttet). Med denne modusen aktivert, kan filen vises, men du kan ikke skrive i den. forsøker du å skrive inn tekst mens du er i denne modusen, vil Activator Pro bare gi advarselssignaler. Modusen "bare lesetilgang" spesifiseres ved åpning av filen, og denne modusen kan ikke endres

mens filen er åpen. Du kan sette skrivebeskyttelse for en fil fra editorens oppsettmeny, eller du kan åpne en hvilken som helst fil med bare lesetilgang fra editoren.

5.3.8 Vise status {Ctrl + Skift + s}

Kommandoen {Ctrl + Skift + s}, aktiverer visning av status for gjeldende fil. Følgende informasjon vises:

- Navnet på filen
- Gjeldende redigeringsmodus (innsettings- overskrivingsmodus eller bare lesetilgang)
- Filens modifieringsstatus
- Begynnelsen og slutten av et merket område
- Gjeldende markørposisjon
- Gjeldende kolonne

5.3.9 Sette bokmerke (N1/N4+N3/N6)

Trykker du [N1/N4] og [N3/N6] samtidig, huskes gjeldende markørposisjon som et merke. Dette merket kan du så bruke som et bokmerke, for raskt å finne tilbake til dette stedet i teksten. Det kan settes inntil 10 merker for hver fil.

Du vil få opp en dialog som spør etter et navn på merket. Du kan enten skrive inn et navn på inntil 24 tegn, eller du kan velge fra en liste over navn på bokmerker som du har fra før i denne filen. Trykker du [N5], settes merket, og det huskes under det navnet det fikk. Eksisterer dette navnet som navn på et annet merke, får du en dialog som spør om du vil overskrive merket. Ved å svare [j], overskrives forrige merket. Hvis du allerede har satt 10 bokmerker, er du nødt til å velge et av merkene, og døpe det om eller overskrive det. Velger du et eksisterende merke med pil opp/ned før du gjør noe annet i denne dialogen, får du ingen spørsmål om overskriving. Når et merke er satt, høres et pip som bekrefter handlingen.

Hvis du redigerer teksten etter at du har satt et merke, tilpasses merkets posisjon tilsvarende. Dette betyr at:

- Hvis du setter inn eller sletter tekst, vil alle merker som finnes mellom markørposisjonen og slutten av teksten, justeres tilsvarende.
- Sletter du et tegn der det ble satt et merke, vil merket bli stående.

5.3.10 Gå til et bokmerke {Ctrl+m}

For å gå til et bokmerke du tidligere har definert, trykker du {Ctrl+m}. Du vil da få opp en liste over alle merkene som er definert for filen du er i, og du plasseres i slutten av denne listen. Du kan nå velge fra listen ved å bla opp eller ned. Du kan også skrive inn navnet på et bestemt bokmerke. Flytter du nedover én gang etter at du har åpnet listen, kommer du til første merket på listen.

For å gå til det valgte merket, trykker du [N5]. Editoren holder rede på posisjonen du hoppet fra, og den huskes som den ene enden av et markert område (en blokk). Dette gjør at du umiddelbart kan returnere til denne posisjonen. Bruken av "blokk" er beskrevet i neste kapittel.

Hvis du oppgir et merke som ikke finnes, får du meldingen '**Bokmerket x finnes ikke.**'; og finnes det ingen bokmerker, får du meldingen '**Ingen bokmerker er definert.**'

Merk: I enkelte situasjoner vil merker du har lagret ikke lenger være tilgjengelige.

5.3.11 Slette bokmerker (N1/N4+N3/N6, velg navn, spc)

Hvis du vil slette et merke, aktiverer du kommandoen for å sette et merke med [N1/N4+N3/N6] (begge samtidig). Velg så merket du skal slette fra listen, og trykk mellomrom. Dermed tømmes feltet. Trykker du deretter linjeskift, vil du få spørsmål om du virkelig vil slette merket. Svarer du [j], vil det forsvinne.

5.3.12 Blokkfunksjoner

Blokkfunksjonene lar deg velge avgrensede deler av teksten som du så kan arbeide med. Framgangsmåten for å arbeide med blokker, likner mye på metodene en bruker ved moderne pc-baserte operativsystemer:

- Du merker en del av teksten.
- Tekstområdet kan kopieres eller klippes ut, og det lagres midlertidig på utklippstavlen.
- Herfra kan teksten limes inn, enten i samme fil, eller i en annen.
- Du har også mulighet for å lagre tekstblokken direkte i en ny fil.

En blokk kan også slettes eller limes inn i en ny fil eller et inndatafelt. Blokkeringsoperasjoner kan føre til at redigeringsprogrammet går tregt. De følgende avsnittene beskriver bruken av blokker i detalj.

5.3.12.1 Merke begynnelsen av en blokk {Ctrl + Enter}

For å starte merking av en tekstblokk, må du først finne stedet der du vil at blokken skal begynne. Deretter trykker du {Ctrl + Enter}, og du får en bekreftelse i form av et lydsignal. For å bestemme slutten av tekstområdet, setter du ganske enkelt markøren en posisjon til høyre for stedet der du vil avslutte. Når du flytter markøren vil du se at all tekst mellom merket du satte og gjeldende markørposisjon er understreket med punkt 7 og 8 på punktlinjen.

La oss si at du har skrevet inn teksten "Dette er en test", og at du vil lage en blokk av ordene "Dette er". Før du går i gang, kan du plassere markøren i mellomrommet mellom ordene "er" og "en".

Merking av tekst, kan skje i begge retninger. Du kan dermed sette begynnermerket for en blokk, og deretter flytte markøren til begynnelsen av filen. I dette tilfellet slutter blokken til venstre for markøren. Med andre ord, tegnet markøren står på, er en del av blokken.

I stedet for å markere et tekstområde ved å flytte markøren tegn for tegn, kan du hoppe fra et blokk-begynnermerke direkte til et bokmerke. Hvis du vet hva du skal søke etter, kan du også bruke en av søkefunksjonene for å finne stedet der du vil avslutte tekstområdet. I så fall setter du først merket for begynnelsen av blokken med {Ctrl + Enter}, og deretter utfører du et søk etter ordet du vil avslutte ved.

Dersom du trykker [N2] mens du er i ferd med å markere en tekstblokk, forsvinner understrekingen, men blokk-begynnermerket er likevel lagret i minnet. Hvis du senere ombestemmer deg, og du vil kopiere eller klippe ut området, må du først få tilbake understrekingen. For å oppnå dette, kan du bruke funksjonen "bytt om merke og markør". Etter at du har aktivert denne funksjonen, kommer understrekingen tilbake, og markøren befinner seg ved begynnelsen av blokken. Ved å gjenta kommandoen, flyttes markøren tilbake til slutten av blokken.

5.3.12.2 Kopiere {Ctrl + c}

Så snart du har flyttet markøren til slutten av tekstområdet, kan du kopiere teksten til utklippstavlen ved å trykke {Ctrl + c}. En melding fra editoren viser i prosent hvor mye av blokken som er skrevet til utklippstavlen.

Kommandoen "kopier", har en annen mening hvis du er i et redigeringsfelt i en dialog: Kommandoen vil da få tilbake standardverdien i feltet.

5.3.12.3 Klippe ut {Ctrl + x}

Du kan klippe ut en blokk med {Ctrl + x}. Dette vil resultere i at tekstområdet fjernes fra filen, og lagres på utklippstavlen. Mens operasjonen foregår, får du en melding som viser hvor mange prosent av blokken som er skrevet til utklippstavlen.

Trykker du {Ctrl + x} mens du er i et redigeringsfelt i en dialog, slettes tegnene fra markørposisjonen til slutten av feltet.

5.3.12.4 Lime inn {Ctrl + v}

Med kommandoen {Ctrl + v}, kan en hvilken som helst tekst som er plassert på utklippstavlen limes inn der markøren står. Du kan også åpne en annen fil, og lime inn teksten der. Husk at blokken limes inn eksakt på den posisjonen markøren er plassert. Siden blokken ikke slettes fra utklippstavlen når den limes inn, kan du lime inn samme tekstområde flere ganger. Editoren viser i prosent hvor mye av innholdet på utklippstavlen som er skrevet inn.

Kommandoen "lim inn", kan også brukes mens du er i et redigeringsfelt i en dialog. Hvis du f.eks. vil bruke en kapitteloverskrift som navnet på et bokmerke, så kan du merke overskriften, kopiere den til utklippstavlen med {Ctrl + c}, flytte markøren til stedet der du vil ha bokmerket, trykke [N1/N4-N3/N6], før du til slutt svarer på spørsmålet om å oppgi bokmerkenavn med å trykke {Ctrl + v}.

Innholdet på utklippstavlen vil være intakt så lenge Activator Pro er på. Dermed kan du lime inn tekstområdet mange ganger, også i ulike filer. Men når du slår systemet av, og deretter på igjen, er innholdet på utklippstavlen slettet. Minnet som er tilgjengelig for utklippstavlen er begrenset av minnet som er ledig på filsystemet.

5.3.12.5 Bytte om merke og markør (akkord-78)

Denne funksjonen er bare tilgjengelig når punktskrift er aktivert eller i kombinasjon med {Fn}-tasten. Du kan bruke denne kommandoen til å gå tilbake til din opprinnelige posisjon etter å ha utført følgende funksjoner:

- Hoppet til begynnelsen eller slutten av filen
- Markert et tekstområde som du har tenkt å kopiere eller klippe ut. I dette tilfellet vil du returnere til blokk-begynnermerket, og herfra kan du bruke en av blokkfunksjonene.
- Trykket [N2] etter at du har markert en blokk.
- Limt inn tekst fra utklippstavlen.

Funksjonen "bytt om merke og markør", vil sette et merke på gjeldende posisjon i teksten, og markøren vil returnere til det stedet den var før en av kommandoene som ble listet opp ovenfor ble utført. Tekstområdet mellom dette merket og markøren, vil vises som merket blokk ved at den er understreket (punkt 7 og 8). Hvis du ønsker det, kan du få bort understrekingen ved å trykke [N2].

Trykker du kommandoen igjen, vil blokk-begynnermerket som sist ble satt, og markørposisjon igjen bytte plass. Du kan derfor bruke denne funksjonen til å hoppe fra begynnelsen til slutten av tekstblokken du har markert, eller du kan bruke den til å hoppe mellom forrige og gjeldende markørposisjon.

5.3.12.6 Slette et tekstområde {Ctrl + Skift + x} eller {Backspace}

Hvis du ønsker å slette en større mengde tekst som du ikke lenger har bruk for, trykker du {Ctrl + Skift + x}. Teksten klippes da ut uten at den havner på utklippstavlen. Alternativt kan du også bruke backspace-kommandoen. Også her vil du bli informert om hvor mye, i prosent, som er slettet.

5.3.12.7 Lagre et tekstområde til en fil {Ctrl + s}

Når du har markert et tekstområde, vil kommandoen {Ctrl + s} gi deg mulighet for å lagre blokken i en egen fil. Området slettes ikke fra den opprinnelige filen. Ytterligere informasjon om lagring av filer, finner du i kapittel 5.3.19.

5.3.13 Søk

Du kan lete etter en tekststreng i en fil på to ulike måter: Du kan velge økende søk, eller du kan oppgi søkestrengen i et eget felt, før du starter søket. Med begge disse metodene kan du søke fram- og bakover etter teksten. Et søk starter alltid på markørplass.

5.3.13.1 Økende søk {Ctrl + f}

Kommandoen {Ctrl + f} brukes for å initiere et økende søk (incremental search) fra markørposisjonen og framover i teksten. Før du begynner å taste søkestrengen, får du meldingen **'I-Søk: '** etterfulgt av markøren. Så snart du begynner å skrive, starter søket, og du plasseres automatisk ved den første forekomsten av tegnstrengen du så langt har tastet. Dersom du sletter et tegn fra søkestrengen med slett bakover, flyttes du tilbake der du var før du tastet det siste tegnet. Så lenge søket pågår, vises tegnstrengen som ble funnet ved at den blinker. På Activator Pro vises i stedet meldingen "Søker...". Dersom du taster inn en tegnstreng som ikke finnes, får du meldingen **'Søket mislyktes. Søk på nytt? j/n'**. Svarer du ja her, starter søket på nytt, henholdsvis fra begynnelsen eller slutten av filen avhengig av om du valgte å søke framover eller bakover. Hvis søkestrengen fremdeles ikke ble funnet får du samme melding, og denne gange bør du svare nei på spørsmålet om du vil søke på nytt.

Når du har funnet det du leter etter, kan du trykke [N5] for å fortsette å redigere i teksten på det stedet du er kommet til.

Hvis du vil starte et søk fra begynnelsen av filen, så plasserer du først markøren på toppen av filen ved å trykke {Ctrl + Home}. Deretter kan du trykke {Ctrl + f}. Innholdet i søkestrengen som sist ble oppgitt, huskes av Activator Pro. Trykker du {Ctrl + f}, på nytt, etter at du har fått meldingen **'I-Søk: '**, vil editoren umiddelbart begynne å søke etter søkestrengen som sist ble oppgitt. Er du ved første forekomst av en søkestreng, kan du taste {Ctrl + f} én gang til for å søke etter neste forekomst av samme streng. Slik kan du fortsette så lenge du ikke trykker [N2]. Imidlertid forsvinner denne informasjonen så snart du forlater editoren eller skruer av systemet.

Ethvert søk kan avbrytes med [N2]. Dette kan skje både under inntasting av søkestrengen, og idet Activator Pro leter i filen. Hver gang tekststrengen du har skrevet inn blir funnet,

høres et lydsignal, og markøren befinner seg et tegn til høyre for siste tegn i teksten som ble funnet. Du kan skille mellom store og små bokstaver ved søket, hvis du har satt dette opp under editorens oppsettmeny.

5.3.13.2 Søk ved å oppgi søkestreng

Ved denne måten å søke på, taster du først inn teksten du vil lete etter. Søket starter ikke før du trykker [N5]. For å initiere et slikt søk, trykker du først [akkord-f] som ved økende søk, og deretter trykker du [N5]. Du får da meldingen '**Søk:** ', og du kan skrive inn teksten du leter etter; avslutte med [N5].

For å indikere om du har valgt et økende søk eller et søk der du skriver inn tekst i et redigeringsfelt, viser Activator Pro ulike klarmeldinger: '**Søk:** ' indikeres hvis du har valgt søk ved innskriving i et redigeringsfelt. Et økende søk indikeres med klarmeldingen '**I-Søk:** ', mens et økende søk bakover indikeres med '**I-Søk bakover:** '.

Når søkestrengen er funnet, vil markøren befinne seg på første tegn i strengen. Du kan begynne å arbeide umiddelbart, uten at du først trenger å trykke linjeskift, slik du altså må hvis du har benyttet funksjonen "økende søk". Vil du gjenta søket, plasserer du markøren bak strengen som nettopp ble funnet, før du på nytt gir søkekommandoen.

5.3.13.3 Søk bakover {Ctrl + Skift + f}

Med {Ctrl + Skift + f}, kan du initiere et søk bakover, fra markøren og mot begynnelsen av filen. Framgangsmåten er den samme som for søk framover. Når søkestrengen er funnet, befinner markøren seg på første tegn i tekststrengen. Ved begge søkemethodene som er beskrevet ovenfor, kan du til og med endre søkeretning mens et søk pågår. Dette gjøres ved simpelthen å gi kommandoen {Ctrl + f} for søk framover, eller {Ctrl + Skift + f} for søk bakover. Retningsendring kan bare skje etter at du har blitt plassert på strengen du har lett etter.

5.3.14 Erstatt {Ctrl + r}

Hvis du ønsker å søke etter en streng som du så vil erstatte med en ny, gir du kommandoen {Ctrl + r} (r står for replace). Meldingen '**Erstatt:** ' dukker opp, og du oppgir så teksten du vil søke etter. Ved å trykke [N5], indikerer du at du er ferdig med å skrive inn tekst du vil søke etter, og du får deretter meldingen '**Erstatt X med:** '. X er her teksten du oppga for søket. Skriv så inn teksten du vil at søkestrengen skal erstattes med, og trykk [N5] for å starte funksjonen. Du vil nå bli plassert ved første funn av teksten du søkte etter, og her har du følgende muligheter:

- Trykk [j] for å erstatte teksten som ble funnet
- Trykk [n], teksten erstattes ikke, men du flyttes til neste forekomst av søkestrengen
- Trykk [g] for global erstatt, denne og alle videre funn av søkestrengen erstattes uten flere spørsmål. Under denne prosessen får du følgende melding: '**Erstatter, vent litt...**'. Når editoren har kommet til slutten av filen, får du en melding som forteller hvor mange forekomster som er blitt erstattet.

Når du bytter ut innstillingen for alternativet "**finn-eksakt**" (se avsnitt 5.3.23.9) har ingen innflytelse. Du må angi det nøyaktige uttrykket for erstatningsfunksjonen.

Erstatning er bare mulig i retning fremover, fra markørposisjonen mot slutten av filen.

5.3.15 Kalkulator

Med kalkulatorfunksjonen kan du utføre og lagre beregninger direkte i redigeringsprogrammet til Activator Pro din. Beregningsnøyaktigheten er begrenset til 15 sifre, der desimaltegnet kan plasseres fritt innenfor disse 15 sifrene. Følgende aritmetiske operasjoner er tilgjengelige:

- + addisjon
- subtraksjon
- * multiplikasjon
- / divisjon
- () gruppering med inntil 10 grupper, og gruppene kan nestes
- % Regne med prosent

Bare sifre og aritmetiske operander er tillatt for å legge inn beregningen. Det er mulig å legge inn brev, men dette er bare for kommentarformål.

Bare skriv inn ønsket aritmetisk operasjon. Mellomrom er ikke tillatt. Her er et eksempel:

'3*5+6'

Hvis du nå trykker {Ctrl-skift-enter}, vil kalkuleringen utføres, og resultatet vil vises før uttrykket du oppga. Gitt eksempelet ovenfor vil følgende vises:

'21 = 3*5+6'

Under innstillinger for kalkulatoren kan du bestemme om resultatet skal vises før eller etter uttrykket, eller om det skal vises alene. I standardoppsettet vises resultatet før uttrykket, som vist i eksemplet over.

Med tastene [N3/N6] og [N1/N4] kan du bla mellom utregningene du har gjort, og dermed kan du f.eks. endre et uttrykk du har arbeidet med. På den måten trenger du ikke å oppgi hele uttrykket på nytt. I vårt eksempel ønsker vi å sette inn et nytt ledd v.h.a. parenteser:

'3*(5+6)'

Trykker du {Ctrl-skift-enter} nå, vil følgende resultat vises:

'33 = 3*(5+6)'

Hvis du vil fortsette å beregne med resultatet, sletter du likhetstegnet og den aritmetiske operasjonen og fortsetter å arbeide på samme linje.

Beregningstrinnene kan også lagres. For å gjøre dette, skriv inn {Ctrl+s}. Activator Pro foreslår et filnavn fra de første tegnene, men du kan endre det som du ønsker før du lagrer.

Regneeksempler:

For å legge til moms på en nettopris på 500 kr:

'500+25% = 625'

For å regne ut nettopris fra bruttoprisen:

'625/1,25 = 500'

For å regne ut hvor mye merverdiavgiften du må betale for en vare som koster kr.500:

'500*25% = 125'

For å regne ut prisen etter at du har fått 5% rabatt:

'625-5% = 593,75'

Du kan også dele en verdi på en prosentsats:

'20/5% = 400'

Følgende eksempel viser nøyaktigheten på utregningen med 15 siffer:

'123456789/3,3 = 37411148,1818182'

5.3.16 Åpne flere filer

Flere filer kan være åpne i editoren samtidig. Det finnes to modi en fil kan åpnes i:

1. Uten skrivebeskyttelse, filen kan redigeres etter at den er åpnet.
2. Kun med lesetilgang, filen er skrivebeskyttet.

For å åpne en fil fra editoren, kan du gjøre følgende:

1. Kommandoen {Ctrl + o} åpner filen i redigeringsmodus. Du får klarmeldingen **'Åpne fil: '**.
2. Alternativt, kan du åpne en fil bare med lesetilgang (skrivebeskyttet) ved å gi kommandoen {Ctrl + w}. Da får du klarmeldingen **'Vis fil: '**.
3. Oppgi navnet på filen du vil åpne. Husk at stavemåten på filnavnet må være korrekt, ellers vil filen ikke bli funnet, og den vil heller ikke kunne åpnes.
4. Etter at du har trykket [N5], åpnes filen.

Hvis du ikke kjenner det nøyaktige filnavnet, slår du av editoren med {Ctrl + Mellomrom} (se kapittel 5.3.18 Sette editoren i ventemodus) og velg filen fra fillisten.

Her er det flere forhold å merke seg:

- Hvis filen ikke finnes, og du åpner filen i redigeringsmodus, vil editoren anta at du vil lage en ny fil med navnet du oppga.
- Hvis du forsøker å åpne en fil bare med lesetilgang, og filnavnet ikke eksisterer, får du meldingen **'Filen x finnes ikke.'**, x er filnavnet du oppga.
- Oppgir du navnet på en fil som allerede er åpen i editoren, bytter editoren til denne filen uten at filen lastes på nytt.

5.3.17 Bytte mellom åpne filer {Alt + Tab} eller {Alt + Skift + Tab}

Dersom du har flere filer åpne, kan du bytte mellom dem ved å gi kommandoen {Alt + Tab}. La oss si at du har åpnet 3 filer i følgende rekkefølge: Først "a.txt", så "b.txt" og til slutt "c.txt". Vi forutsetter at du nå leser i filen "c.txt". Trykker du nå {Alt + Tab}, bytter du til filen "b.txt", og du får meldingen **'Gjeldende fil: '**, etterfulgt av filnavnet. Hvis du nå trykker kommandoen flere ganger, kommer du til filen "a.txt", deretter til "c.txt" osv. Vil du arbeide i filen, må du først trykke [N5].

Ved å bruke {alt-skift-tab}, kan du også veksle mellom åpne filer, men nå i omvendt rekkefølge. Kommandoen kan til og med brukes under lukking av filer, mens du har meldingen **'Gjeldende fil: '** på punktlinjen.

Merk: En fil kan bare overføres til pc-en hvis den ikke er åpen i editoren! Før den kan overføres, må den først lukkes og lagres.

5.3.18 Sette editoren i ventemodus {Ctrl + mellomrom}

Du kan forlate editoren midlertidig ved å gi kommandoen {Ctrl + mellomrom}. Funksjonen kan være nyttig hvis du f.eks. vil sjekke batteristatus, gjøre endringer i oppsettet, slette en fil e.l. Når du setter editoren i ventemodus, kommer du automatisk til hovedmenyen. Herfra er alle valgene tilgjengelige, og du kan til og med gå i terminalmodus. Begynnelsen av linjen vil vise: '-e-', for å minne om at editoren er åpen. Det er kanskje litt irriterende at alle menypunktene vises etter dette symbolet, men det er også meningen. Det kan få

katastrofale følger, om du i et uoppmerksomt øyeblikk slår apparatet av fordi du har glemt at editoren er i ventemodus. Kanskje har du ulagrede data der, som da vil gå tapt.

For å returnere til editoren igjen, brukes samme kommando, {Ctrl + mellomrom}. Det er verd å merke seg at det kun er mulig å returnere til editoren fra hovedmenyen.

Viktig: Slå aldri av Activator Pro mens editoren er åpen eller i ventemodus! Du vil ikke bare miste arbeid som ikke er lagret. Du står også i fare for å forårsake fatale feil på filsystemet. I verste fall vil alle data i flash-minnet gå tapt! Forsøk heller aldri å overføre filer til eller fra en pc mens editoren er åpen eller i ventemodus! Den aktive eller ventende editoren gjør bruk av regioner i minnet som også filoverføringen trenger for å utføre handlingen. Ved overføring av enkelte filer, kan det dessuten skje at Activator Pro foretar en omstart. Har du en åpen fil som ikke er lagret, vil data gå tapt!

5.3.19 Lagre filer {Ctrl + s}

Bruk kommandoen {Ctrl + s} for å lagre en fil uten å lukke den. Du får meldingen '**Lagre fil:**', etterfulgt av filnavnet. Hvis du har lastet filen inn i editoren, vil filnavnet være det samme som på filen du lastet. Dersom du opprettet en ny fil, vil standardnavnet vises. Dette standard filnavnet er vanligvis et forslag fra de første ordene i begynnelsen av teksten. Den kan bestå av opptil 20 tegn. Hvis redigeringsprogrammet ikke klarer å generere et foreslått filnavn, er standard filnavn '**Uten tittel**'.

Trykker du [N5] nå, blir filen lagret. Du har imidlertid mulighet for å skrive inn et nytt navn i feltet. Hvis du gjør det, må du huske følgende:

- Alle endringer som ble gjort i filen etter at den ble lagret, gjelder kun filen med navnet du oppga da du lagret den. Grunnen til dette er at filen må lastes inn i minnet på nytt etter at den er lagret, slik at den kan deles inn i sider (for sideveksling). Hvis du lagrer en fil med navnet "tekst1.txt" under navnet "tekst2.txt", så vil du redigere filen "tekst2.txt" etter lagringen. Derfor: Hvis du vil lagre en fil midlertidig slik den er for øyeblikket, må du gjøre det slik som beskrevet nedenfor.
- Hvis du ikke gjør endringer i filnavnet, eller hvis du oppgir et filnavn som ikke eksisterer ennå, vil filen lagres uten flere spørsmål når du trykker [N5].
- Oppgir du et filnavn som eksisterer, får du følgende spørsmål:
'Filen x finnes. Overskriv (j/n)? '
Du kan svare [j] etterfulgt av [N5] hvis du vil overskrive den eksisterende filen, eller du kan svare benektende på spørsmålet enten ved å trykke [n] etterfulgt av [N5] eller ganske enkelt ved å trykke [N2].
- Et filnavn kan ikke være lengre enn 255 tegn og ikke inneholde spesialtegn (:*?"<>|+;=]/\). Hele banen, inkludert alle mappene, men ikke medregnet filnavnet, kan ikke være lengre enn 259 tegn.

Merk: Hvis du har markert en tekstblokk, vil funksjonen "lagre" gjelde tekstblokken du har markert, og ikke hele filen. Dette indikeres ved dialogen som kommer opp: '**Lagre område til fil:**' etterfulgt av filnavnet.

Som omtalt ovenfor: Hvis du vil lage en midlertidig kopi av en fil slik den er på et gitt tidspunkt, gjør du følgende:

1. Flytt til toppen av filen med {Ctrl + Home}.
2. Sett blokk-begynner med {Ctrl + Enter}.
3. Flytt til slutten av filen ved å trykke {Ctrl + End}.

4. Aktiver funksjonen "lagre" med {Ctrl + s}.
5. Oppgi navnet du vil bruke for filen som skal inneholde filen slik den er i øyeblikket.
6. Trykk [N5], og filen lagres uten at den nye filen lastes.

Så snart du har fjernet markeringen av tekstområdet med [N2], vil kommandoen "lagre" igjen gjelde hele filen, og dialogen som er vist først i dette kapitlet vil dukke opp.

Når en fil er lagret og lukket, vil både alle merker som er satt i filen, og gjeldende markørposisjon huskes. Hvis filen overføres til en pc, redigeres og sendes tilbake til Activator Pro, vil gjeldende markørposisjon og merker som er satt, ikke lenger være gyldige. I tillegg til merker og markørposisjon, noteres også filstørrelsen på filen som lagres. Når filen så åpnes igjen, sjekkes filstørrelsen på filen som skal åpnes mot filstørrelsen på filen med samme navn som sist ble lagret. Er filstørrelsen identisk, settes merker og markørposisjon i henhold til informasjonen som ble lagret sammen med filen. Hvis gjeldende filstørrelse avviker fra filstørrelsen som ble notert da filen sist ble lagret, antar editoren at filen er blitt modifisert på en pc i mellomtiden, eller at den er blitt erstattet av en annen fil med samme navn. I dette tilfellet vil markøren bli plassert øverst i filen, og alle merker som var definert, blir forkastet.

5.3.20 Rask overføring av filer eller tekstblokk til en tilkoblet enhet

Hvis du ønsker å overføre en tekst fra Activator Pro til en tilkoblet enhet (PC eller mobil), kan du gjøre dette raskt og direkte fra editoren uten å bruke HTCom. Det er viktig at markøren på den tilkoblede enheten er i et redigeringsfelt, for eksempel i en editor.

Hvis du har valgt en tekstblokk og trykker {Ctrl + c}, vil den uthevede tekstblokken bli lagret på utklippstavlen. Bytt nå til enheten som teksten skal overføres til med venstre spesialtast. Trykk nå på [QA]-tasten for å sende utklippstavlen (som standard [QA4] eller {Fn + 4}).

5.3.21 Lukke en fil, og forlate editoren {Alt+F4} eller {Ctrl + e}

Bruk {Alt+F4} eller {Ctrl + e} for å lagre og deretter lukke gjeldende fil.

Hvis filen er blitt endret etter at den ble åpnet, vil du få opp en dialog som spør: **'Lagre endringer (j/n)?'**:

- n: Filen lukkes, endringer lagres ikke.
- j: Har filen fått et navn, lagres filen under dette navnet, og den lukkes. Er det en ny fil som ikke har et navn ennå, vil editoren foreslå et navn på bakgrunn av navnet på Activator Pro du bruker. Du kan enten godta eller endre dette navnet.

Legg merke til følgende:

1. Editoren er åpen inntil alle åpne filer er lukket.
2. Før du slår av Activator Pro, MÅ alle filer som er åpne i editoren lagres og lukkes. Slås apparatet av med åpne filer i editoren, kan det føre til tap av data, og det vil kunne føre til skade på filsystemet.

5.3.22 Hjelp {Ctrl + h}

Når du trykker {Ctrl + h}, ser editoren etter filen "HELP.HSF". Hvis den finnes, åpnes den kun med lesetilgang. Filen inneholder denne brukerhåndboken. Ved hjelp av søkefunksjonene, kan du søke i filen etter løsninger på problemer, eller tastekombinasjoner for å utføre en funksjon du er på jakt etter. Du kan ikke hoppe direkte til et kapittel i boken.

Imidlertid, kan du enkelt finne et kapittel ved å lete i innholdsfortegnelsen som du finner øverst i dokumentet, og deretter søke etter kapittelnummeret.

Merk: Hjelpefilen er skrivebeskyttet slik at du skal unngå å skade den. Dermed er det ikke mulig å legge til egne kommentarer i filen.

5.3.23 Editorens oppsettmeny {Ctrl + u}

Editoren tilbyr en oppsettmeny som du får tilgang til ved å trykke {Ctrl + u}. Her kan du tilpasse funksjoner i editoren. Noen av innstillingene er globale, dvs. de gjelder for alle filer. Andre innstillinger gjelder bare for filen du er i når du gjør endringer. Innstillinger kan lagres individuelt for inntil 20 filer, forutsatt at filene lagres. Endrer du en fil du ikke har gjort noen innstillinger for, lagres standardoppsettet. Du bør altså tilpasse oppsettet for filen før du lagrer den. Ved hver av innstillingene som beskrives nedenfor, markeres det om innstillingen er global eller om den bare gjelder for den aktive filen.

Oppsettmenyen inneholder en liste over parametere som kan settes. Du kan bla opp og ned i listen med kommandoene {Pil opp} og {Pil ned}. Du kan velge et punkt på listen ved å trykke [N5]. Alternativt, kan du skrive inn navnet på parameteren du vil endre, og bekrefte ved å trykke [N5].

Når du har valgt en parameter med en av metodene beskrevet ovenfor, vil du få opp en liste over mulige verdier for denne innstillingen. Du kan bla opp og ned i listen, og deretter velge ønsket verdi ved å trykke [N5]. Du returnerer da til listen over parametere. I noen tilfeller vil du ikke få opp en liste over verdier når du har valgt en parameter. I stedet får du opp et felt der du kan skrive inn en numerisk verdi eller en tekststreng. Verdien må bekreftes ved å trykke [N5]. Vil du returnere til parameterlisten uten å gjøre endringer, trykker du [N2].

I de følgende underkapitlene beskrives hvert enkelt punkt på oppsettmenyen i detalj.

5.3.23.1 Vindusrulling (global)

Denne verdien spesifiserer ved hvilken posisjon punktlinjen skal begynne å "rulle" når markøren flyttes. Gyldige verdier går fra 0 til antall punktceller på linjen (64/80), og standardverdien er 3/4 av antall punktceller på systemet. Skulle du oppgi en ugyldig verdi, vil du få en feilmelding.

Denne parameteren kan brukes for å oppnå ulike effekter: F.eks. kan du oppgi 1: Dette får punktlinjen til å "rulle" for hvert tegn du skriver hvis tegnet faller utenfor gjeldende visning (utenfor punktlinjens x tegn). Oppgir du den høyeste verdien (64/80) derimot, vil Activator Pro bygge hele linjen opp på nytt, så snart du flytter markøren utenfor den. Flytter du markøren fra siste celle og mot høyre, vil markøren havne på første punktcelle. Flytter du fra første celle og mot venstre, havner markøren i siste punktcelle.

5.3.23.2 Rullehastighet (Global)

Dette alternativet er bare relevant når ATC også kan settes til en verdi i området fra 1 til 10. Dette bestemmer hvor lenge Activator Pro skal vente før den automatisk blar til neste linje. Lavere verdier er bedre for skumm-lesing, mens høyere verdier vil hindre deg fra å miste tegn på slutten av teksten som vises. Standardverdien er 3.

5.3.23.3 Indikere blanke linjer (global)

For automatisk rulling med ATC er det nødvendig å markere blanke linjer. Dette detekterer hvorvidt lesefingeren passerer en blank linje ved automatisk rulling. En blank linje er indikert

med tre punktceller med alle punktene oppe. Som standard velges ikke de tomme linjene. Hvis du vil bruke automatisk rulling, anbefaler vi at du setter dette alternativet til "ja".

5.3.23.4 Automatisk rulletekst (Global)

Hvis dette alternativet er aktivert, vil Activator Pro automatisk bla gjennom ved hjelp av ATC. ATC registrerer posisjonen på din lesefinger og blar automatisk, når du har lest den forrige tegn. Når du bruker den automatiske rulling, anbefaler vi også at du aktiverer alternativet "**Indikere blanke linjer**" for å ha mulighet til å bla på den tomme linjen.

5.3.23.5 dialog-tidsavbrudd (global)

Spesifiserer antall sekunder du blir værende i en editordialog når du er inaktiv. Hvis tiden som er oppgitt overskrides, uten at Activator Pro har mottatt respons, lukkes dialogen uten at endringer blir gjort, eller uten at funksjoner aktiveres. Gyldige verdier går fra 0 til 999, og standardverdien er 100 sekunder.

Merk: Det anbefales ikke å sette tidsavbruddsverdien lavere enn 10 sekunder. Gjør du det, vil dialogen lukkes før du får mulighet til å respondere. Tidsavbruddsinnstillingen gjelder ikke oppsettdialogen. Det ville vært dumt om det var mulig å sette verdien så lavt at den ikke kunne endres fordi dialogen lukket seg før du fikk gjort endringene. Derfor må du trykke [N2] for å forlate oppsett.

5.3.23.6 Advarsel-tidsavbrudd (global)

Bestemmer antall sekunder meldinger og advarsler blir stående på punktlinsen. Husk at du kan fjerne slike meldinger selv, ved å trykke [N2]. Trykker du en annen tast mens meldinger vises, begynner Activator Pro å telle på nytt. Dermed får du ytterligere mer tid til å lese meldingen.

Gyldige verdier går fra 0 til 999; Standardverdien er her satt til 30 sekunder.

Merk: Det anbefales ikke å sette verdien lavere enn 10 sekunder, da du ellers ikke vil få tid til å lese meldingen.

5.3.23.7 Resultatposisjon

Dette alternativet påvirker kalkulatorfunksjonen til Activator Pro. For kalkulatorfunksjonen i redigeringsprogrammet kan posisjonen til beregningsresultatet angis.

De mulige innstillingene er i hvert tilfelle:

- **Før uttrykk:** Resultatet vises før uttrykket, for eksempel: $5 = 2+3$.
- **Etter uttrykk:** Resultatet vises etter uttrykket, for eksempel: $2+3 = 5$. Dette er standardinnstillingen for redigeringsprogrammet.

5.3.23.8 Behold uttrykk

Dette alternativet påvirker kalkulatorfunksjonen til Activator Pro. For kalkulatorfunksjonen i redigeringsprogrammet kan du angi om den angitte beregningen skal vises sammen med beregningsresultatet eller ikke.

De mulige innstillingene er i hvert tilfelle:

- Ja: Det komplette uttrykket vises, for eksempel: $5 = 2+3$, og tar hensyn til innstillingen for alternativet "**Resultatposisjon**".

- **Nei:** Bare resultatet vises, for eksempel: 5. Innstillingen for alternativet **"Resultatposisjon"** har ingen effekt i dette tilfellet.

5.3.23.9 finn-eksakt (global)

Parameteren spesifiserer hvor presist en søkestreng skal svare til det du søker etter (gjelder ikke funksjonen "erstatt"). Her er det to mulige verdier:

1. Hvis du setter **'finn-eksakt'** til **ja**, må søkestrengen tilsvare resultatet også mht. bruk av store/små bokstaver for at søket skal gi positivt resultat. Søker du f.eks. etter ordet "Tabell" med stor forbokstav, vil ordet "tabell" med liten forbokstav ikke bli funnet.
2. Setter du parameteren til **nei**, vil ord med både små og store bokstaver bli funnet selv om søkestrengen bare inneholder små bokstaver.

Merk: Hvis parameteren **'finn-eksakt'** er satt til **'Nei'**, og søkestrengen inneholder spesielle tegn som f.eks. en norsk ø, vil editoren kun finne store eller små ekvivalenter hvis standard punkttabell er aktiv; standardtabellen er "ANSI Latin1". Bruker du ikke denne tabellen, må du skrive stor "Ø" hvis du skal finne en stor "ø". Standardverdien for parameteren er av.

5.3.23.10 Marghendelse (global)

Du kan velge en av tre handlinger Activator Pro skal foreta når du skriver tekst, og du kommer til høyre marg (se neste parameter):

- **Ingen:** Ingenting skjer.
- **Lyd:** Et lydsignal høres hvis du har valgt et høyt nok nivå for lydsignaler under oppsett.
- **Autofyll:** Finner fram til begynnelsen av ordet som skrives, og flytter det til neste linje. Et lydsignal vil også høres.

Standard er **'Ingen'**.

5.3.23.11 Høyremarg (global)

Du kan angi en verdi som bestemmer posisjonen for høyre marg. Mulige verdier går fra 0 til 32767; standard er 75. Forrige parameter, **'Marghendelse'**, bestemmer hva editoren skal gjøre når du kommer til høyre marg.

5.3.23.12 hele ord (global)

Parameteren har kun effekt når du leser, ikke når du skriver. Den kan settes til **'Ja'** eller **'Nei'**. Ja, betyr at et ord som er så langt at ikke hele ordet får plass på slutten av punktlinjen, flyttes til neste punktlinje. Hvis markøren er på linjen som vises, vil begynnelsen av siste ordet vises. Når du så blar med lesetastene, vil ordet vises i sin helhet på neste linje.

Er **'hele ord'** av (satt til **'Nei'**), vil det som får plass av siste ord vises på punktlinjen. Standardinnstillingen er **'Ja'**.

Merk: Funksjonen "hele ord" brukes kun ved lesing, og den er ikke aktiv når du skriver.

5.3.23.13 tab-modus (global)

Denne innstillingen bestemmer hvilket tegn editoren skal sette inn når du skriver et tab-tegn. To verdier er tilgjengelige:

- **tabulatorer (\t):** Fortrinnsvis vil et tab-tegn bli satt inn, men det avhenger av verdien for parameteren **tab-stopp** (se neste avsnitt). Dette valget er spesielt nyttig hvis du vil ha filene så kompakte som mulig.
- **mellomrom:** For hvert tab-tegn, vil det antall mellomrom som er spesifisert for parameteren "tab-lengde" bli satt inn. Dette valget er det riktige hvis du vil forsikre deg om at teksten får samme formatering når du overfører den fra Activator Pro og til et tekstbehandlingsprogram på en pc. Ulempen her er at du ikke kan slette tab-tegnet med et enkelt tastetrykk. Alle mellomrommene som er satt inn for tab-tegnet må slettes individuelt.

Husk at representasjonen av et tab-tegn på punktlinjen alltid blir en rekke mellomrom, uansett innstilling for tab-modus.

5.3.23.14 tab-stopp (global)

Verdien kan settes mellom 0 og det maksimale antall celler på punktlinjen (64/80). Setter du den til 0, vil hverken tab-tegnet eller det antall mellomrom som er spesifisert under "**Tab-lengde**" bli satt inn i teksten når du skriver et tab-tegn. Dette er uavhengig av posisjonen i teksten. En verdi større enn 0, resulterer i at gjeldende linje fylles enten med tab-tegn eller med mellomrom på en slik måte at et tab-tegn settes for hver n-te posisjon (f.eks. hver 5. posisjon).

Følgende eksempel vil gjøre effekten av denne parameteren klarere:

Hvis du har satt '**tab-stopp**' til 5, og markøren er på første kolonne, vil den hoppe til kolonne 6, straks du setter inn et tab-tegn. Oppgir du tab en gang til, kommer du til kolonne 11 osv. Hvis du nå skriver inn et ord som består av 7 tegn, kommer du til posisjon 18. setter du inn et tab-tegn nå, vil markøren havne i kolonne 23.

5.3.23.15 Tab-lengde (global)

Parameteren bestemmer antall mellomrom som skal vises på punktlinjen ved et tab-tegn. Den bestemmer også antall mellomrom som brukes for å representere et tab-tegn som er skrevet inn på Activator Pro, når valget '**tab-modus**' er satt til '**mellomrom**'. Gyldige verdier for parameteren går fra 1 til punktlinjelengden (64/80). Innstillingen påvirker alle tab-tegn i en fil. Med andre ord: Du kan ikke sette tab-lengde til 4 tegn på ett sted i filen og 32 på et annet sted i samme fil. Når du åpner en fil for første gang, eller oppretter en ny fil, brukes verdien 4 mellomrom.

Merk: Når en fil overføres til en pc, skrives tab-tegnet som et tab-tegn, og ikke som en rekke mellomrom. Hvis du så åpner filen i et tekstbehandlingsprogram, vil tabulatoren kunne bli håndtert på ulike måter. Mange programmer konverterer tabulator-tegn til et antall mellomrom som kan multipliseres med 2 (f.eks. 4 eller 8). Andre programmer viser tabulatoren uten å konvertere den i det hele tatt, eller de gir mulighet for å velge hvordan tab-tegnet skal behandles. For ytterligere informasjon, henviser vi til dokumentasjonen for tekstbehandlingsprogrammet du benytter.

5.3.23.16 linjeslutt (filspesifikk)

Her kan du velge mellom tre ulike måter å representere slutten av en linje på, når du lagrer en fil:

- Vognretur med linjeskift (carriage return, line feed) (CRLF (\r\n, ^M^J). Denne representasjonen brukes i DOS og Windows.
- Kun vogn retur (CR (\r, ^M), brukes av Macintosh OS.

- Bare ny linje, (LF (\n, ^J), brukes av Unix-baserte operativsystemer.

Hvis en fil er overført til Activator Pro, hentes denne innstillingen fra filen som ble overført, og innstillingen kan ikke endres. Imidlertid kan du definere denne parameteren for alle filer som opprettes på Activator Pro. Standard er CRLF.

5.3.23.17 sett-inn-markør (global)

Her spesifiserer du hvordan markøren skal vises ved innsettingsmodus. Samtidig bestemmer du hvordan markøren skal vises i overskrivingsmodus, siden den alltid vil få den motsatte visningsformen. De to variantene er: '**understrek**' (punkt 7 og 8) og '**blokk**' (full celle). Standardverdien er '**understrek**'. Begge markørsymbolene blinker, og dette kan ikke endres.

5.3.23.18 redigeringsmodus (filspesifikk)

Her kan du gjøre ett av tre valg:

- **sett-inn**: Tekst foran markøren forskyves når tegn settes inn.
- **overskriv**: Tegn på markørplass overskrives av ny tekst.
- **lesetilgang**: Filen kan ikke endres. Et hvert tastetrykk som skulle føre til endringer i filen, vil i stedet gi et feilmeldingssignal, forutsatt at dette lydsignalet er slått på under oppsett.

Hvis filen ble åpnet for redigering, kan du velge mellom innstillingene "**sett-inn**" og "**overskriv**". Du kan også endre redigeringsmodus ved å trykke på {Insert} uten å åpne menyen.

Vær oppmerksom på at du ikke kan bytte tilbake fra skrivebeskyttet modus når den er valgt mens filen fortsatt er åpen. Når du ønsker å slå av skrivebeskyttet modus, må du avslutte filen og deretter åpne den igjen – enten fra redigeringsprogrammet eller fra fillisten. Du kan deretter endre **redigeringsmodus** i oppsettmenyen.

5.3.23.19 Bla-hastighet (global)

Dette valget lar deg forhånds definere bla hastigheten ved kontinuerlig lesing. Du kan velge en verdi fra 1 til 10, der 10 er den langsomste. Standardverdien er 5.

5.3.23.20 Lagre posisjon (filspesifikk)

Siden markøren ikke flyttes under kontinuerlig lesing, er det her to valg for hvordan markørposisjonen skal lagres når filen lukkes:

- **Markør**: Dette er standard. Gjeldende markørposisjon huskes, og når filen åpnes igjen, vil markøren befinne seg på dette stedet.
- **Punktlinje**: Markørposisjonen settes til punktlinjens posisjon.

5.3.23.21 visningsmodus (filspesifikk)

Dette lar deg velge en av flere ulike måter å vise innholdet i en fil på:

- **bare-tekst**: Spesialtegn vises som et punktum. Kontrolltegn vises med tegnet "^" foran bokstaven (eks. ^d for kontroll d).
- **spesial**: Spesialtegn vises heksadesimalt (eks. 0xfd for ASCII 253).
- **normal**: Alle tegn vises i henhold til valgt punkttabell.

Standardinnstillingen er **'normal'**.

5.3.23.22 steglengde (global)

Denne parameteren bestemmer hvor mange plasser punktlinsen skal flytte når lesetastene benyttes. Gyldig verdi går fra 1 til antall tegn på punktlinsen (64/80). Standard er satt til antall celler du har på punktlinsen. Husk at parameteren **"hele ord"** også påvirker flytteintervallet.

5.3.23.23 treffkolonne (global)

Bestemmer hvor på punktlinsen et søkeresultat skal plasseres. Gyldige verdier går fra 0 til maks. antall posisjoner på Activator Pro (64/80), men 0 og 1 gir samme resultat, nemlig 1. punktcelle. Som standard plasseres et treff etter et søk midt på punktlinsen, i celle 32/40.

Funksjonen lar deg vise søkeresultatet i dets kontekst. Avhengig av om du vil se mer av teksten før eller teksten etter søkeresultatet, kan du flytte kolonnen lenger mot høyre eller venstre. Editoren plasserer søkeresultatet på "treffkolonnen" hvis resultatet, som følge av tekststrukturen, skulle havnet til høyre for treffkolonnen.

Vi forestiller oss at du setter treffkolonne-parameteren til kolonne 25, og at du søker etter ordet "hjelp". Editoren finner ordet på kolonne 36. Nå vil editoren tilpasse plasseringen i forhold til punktlinsen slik at første bokstav i ordet "hjelp" vises på den 25. punktcellen. La oss videre anta at du på nytt søker etter ordet "hjelp", og at ordet denne gangen blir funnet i kolonne 10 i teksten. I dette tilfellet blir plasseringen på punktlinsen ikke justert, fordi resultatet ble funnet til venstre for treffkolonnen.

5.3.24 Viktig informasjon om editoren

Activator Pro tilbyr en editor med mange nyttige funksjoner, og du har derfor fått et kraftig verktøy. Ikke desto mindre er det viktig å håndtere den best mulig. Dette kapitlet gir en del tips til hvordan du kan bruke editoren.

1. Filhåndteringen:

- Lagre alltid filene dine på PC-en regelmessig. Dette forhindrer ikke bare tap av viktige data, men det vil også gjøre deg i stand til om nødvendig å slette en av de uredigerte filene dine, hvis du trenger å frigjøre litt minne.
- Når du arbeider med store filer, for eksempel manuskripter eller forelesningsnotater, kan det hende at det tilgjengelige minnet ikke er tilstrekkelig til å skrive den redigerte filen. Hvis du ikke gjør endringer i hele dokumentet, men bare legger til tekst på slutten av den store filen (f.eks. et nytt kapittel eller notatene dine for den siste forelesningen), kan du omgå dette problemet ved å opprette en ny fil og skrive fortsettelsen der, mens du holder den større filen åpen i skrivebeskyttet modus. På denne måten er all informasjon tilgjengelig for deg, og det er mer sannsynlig at du vil kunne lagre tilleggstekstene. Senere kan du åpne begge filene i redigeringsmodus og legge ved innholdet i den nye filen til den større filen ved hjelp av de riktige blokkoperasjonene. Hvis du finner ut at du ikke kan lagre filen etter å ha lagt ved tilleggsnotatene, kan du overføre begge filene til PC-en, sette dem sammen der og deretter overføre filen til Activator Pro.
- Editoren holder til enhver tid rede på om det er plass nok til at du får lagret endringene du foretar. Du får beskjed så snart det ikke er nok plass. Har du flere filer åpne, kan du frigjøre plass ved først å lagre og lukke de minste filene. Lykkes dette, vil du trolig også kunne lukke de største filene. En annen mulighet er å sette editoren i

ventemodus, og deretter slette filer du ikke trenger. En forutsetning her, er naturligvis at du jevnlig tar kopi på en pc. Husk at en fil ikke kan slettes hvis den er åpen i editoren. Du må altså lukke filen i editoren før du setter editoren i ventemodus, og så slette filen på vanlig måte.

- En av filene editoren trenger, er filen "clipboard" (utklippstavlen). Dersom denne filen eksisterer, slettes den når Activator Pro slås på, slik at du får mest mulig minne tilgjengelig når du arbeider. Filen kan imidlertid slettes mens du arbeider med editoren. Du gjør det ved å sette editoren i ventemodus, før du sletter filen på vanlig måte fra filmenyen. Vær oppmerksom på at du ikke vil få noen spesiell advarsel når du sletter denne filen. Du må ikke slette filen med mindre du er sikker på at du ikke trenger innholdet i den. Igjen: Kun filer som ikke er åpne i editoren kan slettes.
 - Når du åpner en fil i redigeringsmodus, enten via {Ctrl + o}, eller fra fillisten, der du velger filen og så velger 'Rediger ctrl+o', så vil editoren sjekke om det er nok minne til at filen lar seg redigere. Hvis det ikke er nok minne, åpnes filen kun med lesetilgang, og du får en melding om dette. Så lenge det er nok minne til å håndtere filen, kan en fil alltid åpnes med lesetilgang. Grunnen er at det ikke trengs plass for å opprette en midlertidig fil hvor endringene lagres.
2. Blokkoperasjoner kan få editoren til å arbeide langsomt dersom store datamengder skal håndteres. Dette betyr at du må vente en stund på at funksjonene kopier, klipp ut eller lim inn kan fullføres, hvis det altså er snakk om store mengder tekst.

5.4 Punktskriftinntasting med punktskriftknappene i skjermleseren

5.4.1 I kombinasjon med skjermleseren er det mulig å lage punktskriftkommandoer på PC-en ved hjelp av punktskriftastene på Activator Pro. Dette gjør du ved å slå på punktskrift med [Braille]-tasten (se kapittel 3.3.1 Bytt mellom tilkoblede enheter

For å bytte mellom de forskjellige kanalene, det vil si også mellom forskjellige tilkoblede enheter, trykk til venstre for de tre spesialtastene som ligger i den øverste raden på tastaturet.

Rekkefølge fra menymodus (som også regnes som en kanal):

- USB-enhet venstre side
- USB-enhet høyre side
- Dette etterfølges av alle Bluetooth-enheter (navnet på Bluetooth-enheten vises eller Bluetooth-enheten med tallene 1 til 3)
- Til slutt, menymodus igjen

Når ActiveSplit er aktivert (Kapittel 4.1.1), endrer den venstre spesialtasten kanalen for venstre leselist del og den midterste spesialtasten kanalen for høyre leselist del.

Punktskrift- og akkordkommandoer).

Du kan aktivere og deaktivere PC-kontrollen separat. Dette er nødvendig fordi punktskriftastene til Activator Pro brukes til å kontrollere PC-en samt til å utløse skjermleserfunksjoner. Følgende funksjoner er tilgjengelige her:

- Slå betjening av pc av og på
- Innskriving av tegn
- Bruk av kontrolltasten (ctrl), også for hurtigtaster: Et eksempel er kopifunksjonen, ctrl-c

- Bruk av alt-tasten også for å kunne bruke hurtigtast: F.eks. kan du aktivere menylinjen i Windows-programmer eller initiere hurtigtaster
- Initiere Windows- og kontekst-tastene
- Initierting av linjeskift- og Escape-tastene
- Initierting av tastene slett bakover og slett (del)
- Flytting av markøren
- Initiere Home/end
- Initiere Side opp / Side ned
- Initiere skift-tasten: F.eks. Ctrl-skift-f
- Store bokstaver av/på (CAPs Lock) f.eks. for å kunne merke tekst
- Initiere funksjonstaster, også i kombinasjon med CTRL, skift og alt; det er f.eks. mulig å lukke et program med alt-f4.

5.4.2 Oversikt over tastekombinasjoner for betjening av en pc

Tastekombinasjonene for å kontrollere PC-en er oppført nedenfor i form av en tabell. Vi har inkludert så mange kombinasjoner som mulig; Men hvis en kombinasjon ikke vises, betyr det ikke at det ikke er mulig. Alle tastekombinasjoner med [spc] kan enten trykkes med [spcv] eller [spch].

Hurtigtaster indikeres med en bindestrek (-), eks. Ctrl-alt-a. Påfølgende tastetrykk separeres med komma.

Markørhentetastene benevnes med MH, f.eks. mh12 = markørhentetast over celle nr.12.

Tabell 1. Tabell over punktsystem-taster for betjening av en pc

Pc-tast(er)	akkord-kommandoer	emuleres på Activator Pro med
Aktiver/deaktiver pc-betjening	akkord-B	spc-127
Slett bakover	akkord-b	spc-12 eller 7
Slett		spc-45
Sett inn (insert)	akkord-i	spc-24
Alt		N5-spc
Alt-<bokstav>		N5-<bokstav>
Alt for neste bokstav		spc-78
Aktivere/deaktivere Alt		spcv-spch-78
Linjeskift		8 eller N5
CTRL-<bokstav>		N2-<bokstav>
Kontroll for neste bokstav		spc-36
Aktiver/deaktiver CTRL		spcv-spch-36
Tab	akkord-t	spc-2345
Skift-tab	akkord-T	spc-23457

Pc-tast(er)	akkord-kommandoer	emuleres på Activator Pro med
CTRL-tab		N2-spc-2345
CTRL-skift-tab		N2-spc-23457
Alt-tab		spc-78, spc-2345
Escape	akkord-e	spc-15 eller N2
Skift-Escape	akkord-E	spc-157
CTRL-skift-Escape		N2-spc-157
Skift-<bokstav>	akkord-s, <bokstav>	spc-234, <bokstav>
Lås skift-tasten på/av	akkord-S	spc-2347
Pil opp / pil ned		spc-1 / spc-4
Pil venstre / pil høyre		spc-7 / spc-8
Merke	akkord-S	spc-2347 holder skift-tasten nede, oppheves med spc-2347 på nytt, etter at du har flyttet markøren
Dette betyr at alle manøvreringskommandoer kan brukes, som f.eks. Home, end osv. Skal to tegn til høyre for markøren merkes, trykkes spc-2347, deretter spc-8 (pil høyre) to ganger, og til slutt spc-2347 igjen.		
Ord venstre (CTRL-pil venstre)		spc-3
Ord høyre		spc-6
Side opp		spc-2
Side ned		spc-5
CTRL-side opp		N2-spc-2
CTRL-side ned		N2-spc-5
Home	akkord-k	spc-13
End		spc-46
CTRL-Home	akkord-l	spc-123
CTRL-end		spc-456
Funksjonstaster f1..f12		spc-mh1..mh12
Venstre vindu (Windows-tasten)	akkord-w	spc-2456
Kontekst-tast (høyre musetast)	akkord-W	spc-24567
Venstre vindu-<bokstav>		spc-24568, <bokstav>

Lås/opphev Windows-tast		spcv-spch-24568
Pause	akkord-p	spc-1234
Windows-pause		spc-24568, spc-1234
Mellomrom		spcv eller spch
Skjermlesertast-<bokstav>		spc-2348, <bokstav>
Lås/opphev skjermlesertast		spcv-spch-2348

6 Datamaskinens tastatur

Activator Pro er utstyrt med et standard tastatur på datamaskinen. Med taktile berøringslinjer for bedre orientering er tastene f og j, 6 og tasten 5 på talltastaturet merket.

Tastaturet består av totalt 7 rader, hvor de to øverste radene hovedsakelig består av funksjonstaster. Øverst til venstre – litt atskilt fra de andre tastene – er Escape-tasten. Til høyre for den er totalt fire blokker med taster.

I den øverste raden er det, fra venstre til høyre: [F13] til [F24], spesialtast venstre område, spesialtast høyre område (ActiveSplit), punktskrifttast for å slå punktskrift på/av.

Den andre raden begynner med Escape, etterfulgt av [F1] til [F12], PrtSc/SysRQ, Scroll Lock og Pause/Break.

De fem radene nedenfor representerer et vanlig tastatur på datamaskinen. Den første tasten under Escape-tasten {Esc} er vertikal strek-tasten. Ved siden av er talltastene 1 til 9, 0, +, \ og den bredere tilbaketasten (backspace) følger. Til høyre for Tilbake-tasten er et tastatur på 6 med (fra øverst til venstre til nederst til høyre) Insert (sette inn), Home (hjem), Page Up (side opp), Delete(slette), End (slutt) og Page Down (side ned).

Under blokken med 6 finner du piltastene. Til høyre for den er talltastaturet, som inneholder en annen enter-tast nederst til høyre.

I den nederste raden på tastaturet, til venstre finner du Ctrl, Windows-tast, Alt, Mellomromstasten, AltGr, Fn, hurtigmeny, Ctrl.

6.1 Funksjonstastene F13 til F24

Den øverste raden med funksjonstaster kan fritt tilordnes alle funksjoner som du ofte bruker i ditt daglige arbeid og dermed ønsker å utføre raskt. Du kan bruke den til å angi funksjoner som å starte applikasjoner, skjermleserfunksjoner eller kjøre skript fra skjermlesere.

For eksempel, hvis du vil sette Firefox-applikasjonen til [F13], åpne egenskapsmenyen i Firefox-kontekstmenyen på PC-en. Velg "Kart tastatursnarvei" og trykk [F13].

Merk: Det er en feil i Windows som ikke viser kartleggingen av disse tastene. Kartleggingen er imidlertid gjort riktig, og du kan nå raskt starte Firefox ved å trykke [F13].

Her er et annet eksempel på hvordan du tilordner StartOrEndTandemSession JAWS-skriptet til [F13]-tasten:

1. Åpne JAWS-tastaturbehandleren med {Insert+8}
2. Last inn Default.jkm med {Ctrl+Skift+d}
3. Bruk {TAB} til å navigere til skriptlisten
4. Gå til StartOrEndTandemSession-skriptet
5. Trykk på {Ctrl + a}
6. I det fokuserte inntastingsfeltet "Legg til/tilordne tast til", trykk [F13]. JAWS-taleutgangen rapporterer "F13".
7. Bruk {Skift + Tab} for å navigere til "OK"-knappen og bekrefte den.
8. Dialogboksen "Bekreft å legge til hurtigtasten" skal åpnes med følgende melding:
9. «Vil du virkelig endre standard? JKM?» Ja/Nei/Avbryt

10. Hvis du bekrefter denne meldingen med "ja", er skriptet tilordnet [F13]-tasten.

6.2 De tre blå spesialtastene

Venstre spesialtast (venstre pil med stiplet linje og vertikal linje): Bytter mellom den interne menymodusen og de tilkoblede enhetene, som kalles kanaler, etter tur: først menymodus, deretter enhet på venstre USB-port, enhet på høyre USB-port, deretter opptil 3 Bluetooth-enheter. Hvis ActiveSplit er aktivert, avsluttes denne modusen med et trykk på 2 sekunder, og enheten som ble vist i venstre område tar over hele lengden på leselisten. Se også kapittel 3.3.1 Bytt mellom tilkoblede enheter.

Når ActiveSplit (kapittel 4.1.1) aktiveres, endrer venstre spesialtast kanal for venstre leselist.

Viktig: For å bytte til intern menymodus må ActiveSplit være deaktivert.

Hvis **Masselagring** er aktiv, avsluttes den ved å trykke på venstre spesialtast.

Midterste spesialtast (høyre pil med stiplet linje og vertikal linje): Aktiverer ActiveSplit-funksjonen. leselisten er delt inn i to områder som kan brukes til å betjene to forskjellige enheter samtidig. ATC-sensorene på leselisten registrerer hvilken enhet som leses på, og tastaturet betjener denne enheten automatisk. Dette betyr at det ikke er nødvendig å bytte, men Activator Pro gjenkjenner automatisk hvilken enhet som skal betjenes for øyeblikket.

Hvis du trykker på venstre og midtre spesialtaster sammen, byttes de to områdene uten å endre størrelsen på områdene. Dette betyr at skillelinjen forblir i samme posisjon som de to punktskriftområdene.

For å avslutte ActiveSplit, trykk på denne tasten i mer enn to sekunder. Enheten, som ble styrt via riktig område, tar over hele punktskriftskjermen. Se også kapittel 4.1.1 ActiveSplit.

Når ActiveSplit (kapittel 4.1.1 **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.**) aktiveres, endrer den midterste spesialtasten kanal for høyre punktskriftområde.

Viktig: For å bytte til intern menymodus må ActiveSplit være deaktivert.

Hvis **Masselagring** er aktiv, har denne tasten ingen funksjon.

6.2.1 Høyre spesialtast (Braille): Med punktskrifttasten kan du slå punktskrift av og på. Så snart punktskriftinngang er aktivert, vil de blå tastene asdf og jkl; samt mellomromstasten kan bare brukes til punktskrift. Du kan bruke disse til å skrive inn tekst og akkordkommandoer. For å unngå feilskrivning ved et uhell låser punktskriftmodus også en rekke taster som omgir dette området med punktskrifttastene. Dette gjelder tastene q til å i fjerde rad og tastene z til – i sjette rad. Se også kapittel 3.3.1 Bytt mellom tilkoblede enheter

For å bytte mellom de forskjellige kanalene, det vil si også mellom forskjellige tilkoblede enheter, trykk til venstre for de tre spesialtastene som ligger i den øverste raden på tastaturet.

Rekkefølge fra menymodus (som også regnes som en kanal):

- USB-enhet venstre side
- USB-enhet høyre side

- Dette etterfølges av alle Bluetooth-enheter (navnet på Bluetooth-enheten vises eller Bluetooth-enheten med tallene 1 til 3)
- Til slutt, menymodus igjen

Når ActiveSplit er aktivert (Kapittel 4.1.1), endrer den venstre spesialtasten kanalen for venstre leselist del og den midterste spesialtasten kanalen for høyre leselist del.

Punktskrift- og akkordkommandoer.

7 Activator Pro som leselist

Activator Pro støttes av flere skjermavlesingsprogrammer som inkluderer driver for enhetene. Her nevnes:

- JAWS
- NVDA
- VoiceOver (iOS)
- TalkBack (Android)

Hvis disse programmene brukes, er alle Activator Pro sine funksjoner sikret.

7.1 Starte skjermleseren

Skjermleseren kan startes direkte via datamaskinens tastatur på Activator Pro. Vi anbefaler å bruke en hurtigtast som er lett å huske. Under installasjonen av NVDA har du for eksempel også muligheten til å stille inn hurtigtasten {Ctrl + Alt + n} direkte for å starte skjermleseren.

Dessverre eksisterer ikke en slik mulighet under installasjonen av JAWS. Etter installasjonen har du imidlertid muligheten til å definere din egen tastekombinasjon via kontekstmenyen til JAWS-snarveien på skrivebordet. For å gjøre dette, åpne Egenskaper-menyen via {Alt + Enter} og bytt deretter til "Tastatursnarvei"-inntastingsfeltet i "Snarvei"-fanen.

Via kontekstmenyen har du også muligheten til å sette opp starten av skjermleseren via en av funksjonstastene til Activator Pro. For eksempel, hvis du vil sette starten av JAWS til [F24], trykk på [F24]-tasten i "Tastekombinasjon"-inntastingsfeltet. Etter at du har brukt endringen, kan JAWS nå startes med [F24].

7.2 Skjermleser under Windows, f.eks. JAWS

JAWS for Windows er en programvarepakke med en omfattende funksjonalitet. Programmets oppgave er å formidle innholdet som vises på skjermen under Windows.

Statuscellene på en leselist, inneholder nyttig informasjon om posisjonen på skjermen som leselisten viser. Siden Activator Pro ditt ikke har egne statusceller, brukes kommandoen [spcv+spch] for å veksle mellom å vise statuscellene og å vise skjerminnholdet. De første tre statuselementene indikerer markørens pikselposisjon på linjen. Den fjerde cellen viser hvilken modus som er aktiv:

- p for pc-markør
- j for JAWS-markør
- s for strukturmodus

Punkt 7 og 8 i statuscelle 1-4 viser punktlinjens posisjon på en skjermlinje, og punktene har følgende betydning:

- 1-2-3-4: Hele skjermlinjen vises i punkt.
- 1-2: Venstre halvdel av skjermlinjen vises i punkt.
- 3-4: Høyre halvdel av skjermlinjen vises.

- 2-3: Det er mer tekst til venstre og til høyre for den delen av skjermlinjen som vises i punkt.

7.2.1 Oversikt over JAWS

Tabellen nedenfor viser alle funksjonene som er assosiert med tastene på Activator Pro. Det er ikke tatt med en grundig forklaring på funksjonene, da de er dokumentert i manualen for JAWS for Windows.

7.2.2 Dette gjør du ved å bytte til punktskriftmodus med punktskrifttasten (se kapittel 3.3.1 Bytt mellom tilkoblede enheter

For å bytte mellom de forskjellige kanalene, det vil si også mellom forskjellige tilkoblede enheter, trykk til venstre for de tre spesialtastene som ligger i den øverste raden på tastaturet.

Rekkefølge fra menymodus (som også regnes som en kanal):

- USB-enhet venstre side
- USB-enhet høyre side
- Dette etterfølges av alle Bluetooth-enheter (navnet på Bluetooth-enheten vises eller Bluetooth-enheten med tallene 1 til 3)
- Til slutt, menymodus igjen

Når ActiveSplit er aktivert (Kapittel 4.1.1), endrer den venstre spesialtasten kanalen for venstre leselist del og den midterste spesialtasten kanalen for høyre leselist del.

Punktskrift- og akkordkommandoer).

Tabell 2. Punktsystem-tastene i JAWS

Punktsystem-tast	JAWS-funksjon
[7]	aktiver pc-markør
[8]	flytt JAWS- til pc-markør og aktiver JAWS-markør
[3]	til toppen
[6]	til bunnen
[2]	flytt til venstre på samme linje
[5]	flytt til høyre på samme linje
[1]	opp (samme horisontale posisjon)
[4]	ned (samme horisontale posisjon)
[spcv]	flytter mot venstre, eller opp en linje mens markør følger med
[spch]	flytter mot høyre, eller til neste linje mens markøren følger med
[N1/N4]	flytter mot venstre, eller opp en linje
[N3/N6]	flytter mot høyre, eller til neste linje

Punktsystem-tast		JAWS-funksjon
[spcv-spch]		statusceller på/av
[N2]		skift-tab
[N5]		Tab
[N2-N5]		Enter
[78]		bytter mellom linje- struktur- eller talemodus
[38]		bytt markørsymbol
[28]		6-/8-punktsvisning
[18]		Help Tech konfigurasjonsdialog (f.o.m. driverversjon 3.x)
[48]		bytt mellom tekst i fokus på punktlkje / samme tekst som på skjerm
[58]		JAWS-markør
[23]		begynnelsen av linjen
[56]		slutten av linjen
[123]		begynnelsen av fil
[456]		slutten av fil
[367]		avbryt tale med leselittaster på/av
[3678]		vis oppgavelinjen
[spc-127]		innskriving i punkt på/av
[spc-17]		Slår ATC på / av
[spc-123]		Slår ATC-logging på / av
[spcv-1237]		Hvis teksten er til venstre for punktdisplaydelen, flyttes den til venstre, ellers en linje opp
[spch-4568]		Hvis teksten er til høyre for punktdisplayet, flyttes den til høyre, ellers en linje ned.
[spcv-spch-1237]		Flytter punktdisplayet opp en linje
[spcv-spch-4568]		Flytter punktdisplayet ned en linje
Ved å oppgi bokstaver i punkt, kan du aktivere følgende "mnemoniske" kommandoer. Symbolene tar utgangspunkt i amerikansk punktskrift:		
Bokstav	Sammensatt av tastene	JAWS-funksjon
j	[245]	Åpner JAWS' innstillingsmeny

Bokstav	Sammensatt av tastene	JAWS-funksjon
=	[123456]	Aktiver skjermlesermenyen (JAWS)
d	[145]	skrivebord; minimer alle programmer
h	[125]	JAWS-hjelp (insert-f1)
\$	[46]	tab
k	[13]	skift-tab
g	[1245]	kortskrift på/av
m	[134]	alt-tasten (for å aktivere menylinjen)
s	[234]	startmeny
6	[235]	6/8-punkt
7	[2356]	systemkurv
z	[1356]	Les systemklokka
/	[34]	Statusceller på/av
c	[14]	ctrl-tab
C	[147]	CTRL-skift-tab
e	[15]	Escape
?	[26]	enter
b	[12]	punktmarkør på/av
f	[124]	følg aktiv markør på/av
v	[1236]	sett nivå for kortskrift

Med markørhentetastene (MH) kan du plassere markøren i en bestemt celle. Ved å kombinere en MH-tast med en av de andre tastene, kan følgende funksjoner aktiveres:

[mh-1] eller [mh-4]	markerer en tekstblokk (begynnelse og slutt)
[mh-6]	beskriv objektet ved markørposisjon
[mh-8]	Høyre museklikk på MH-posisjon
[MH-N1/N4] eller [MH-N3/N6]	beskriv skrifttype
Når statuscellene vises, kan markørhentetastene over statuscellene (s1-s4) brukes til å aktivere følgende funksjoner:	
[s1]	bytt mellom tekst- og attributtvisning
[s2]	bytt attributt som representeres med punkt 7 og 8

[s3]	bytt mellom ubetinget og betinget markørfølgning
[s4]	bind aktiv markør til leselist, på/av

7.3 Voice Over

Du kan også bruke Activator Pro som en leselist for din iPhone, iPod, iPad eller Mac. Koble til via Bluetooth som beskrevet i kapittel 2.4.2 Bluetooth med Apple iOS enheter.

Etter at du har startet VoiceOver, vises innholdet i VoiceOver-markøren på leselisten til Activator Pro, som også fremheves visuelt av en ramme på skjermen til iOS-enheten din. Med [SPC + 4] kan du hoppe til neste element, med [SPC + 1] kan du hoppe tilbake. Når du trykker en MH-tast over en bokstav i navnet, aktiveres ikonet eller applikasjonen åpnes. Når du for eksempel åpner notater, kan du skrive inn tekst ved gjeldende markørposisjon med punktskrifttastaturet til Activator Pro. Med [SPC +1 2 5] kan du gå tilbake til startskjermen fra hvor som helst.

I den følgende tabellen finner du taste-kommandoer for å navigere på din iOS enhet med Activator Pro brukt med VoiceOver:

7.3.1 Oversikt

Taster	Funksjon
[SPC + 1]	Flytt til forrige objekt
[SPC + 4]	Flytt til neste objekt
[SPC + 3]	Flytt til forrige rotorobjekt
[SPC + 6]	Flytt til neste rotorobjekt
[SPC + 2 3]	Velg forrige objekt i rotoren
[SPC + 5 6]	Velg neste objekt i rotoren
[SPC + 3 6]	Aktiverer det markerte objektet
[SPC + 1 2 5]	Aktiverer Hjem knappen
[SPC + 1 2 5] (2x)	Appveksler
[SPC + 1 3 5]	Rull til høyre en side
[SPC + 2 4 6]	Rull til venstre en side
[SPC + 1 2]	Gå ut av gjeldende situasjon
[SPC + 1 2 3]	Flytt til første element
[SPC + 4 5 6]	Flytt til siste element
[SPC + 2 4 5 6]	Les siden med begynnelse på toppen
[SPC + 1 2 3 5]	Les siden fra valgt posisjon
[SPC + 2 3 4]	Går til statusfeltet på toppen
[SPC + 3 4]	Sier sidenummer eller rader som vises
[SPC + 4 6]	Varslingssenter
[SPC + 2 5]	Kontrollcenter
[SPC + 4 7]	Bare iPad: Flytt til neste beholder
[SPC + 1 7]	Bare iPad: Flytt til neste beholder
[SPC + 4]	Flytter i gjennom listen
[SPC + 2]	Flytt leselisten til venstre
[SPC + 5]	Flytt leselisten til høyre

Taster	Funksjon
[SPC + 1 2 3 4]	Pause eller fortsett tale
[SPC + 1 3 4]	Tale av/på
[SPC + 1 2 3 4 5 6]	Skjermteppe på/av
[SPC + 2 3 6]	Bytter mellom Inndata for punktskrift: Forkortet, 6-punkt og 8-punkt
[SPC + 1 2 4 5]	Bytter mellom Utdata for punktskrift: Forkortet, 6-punkt og 8-punkt
[SPC + 3 4 5]	Aktiverer Volum opp knapp
[SPC + 1 2 6]	Aktiverer Volum ned knapp
[SPC + 1 2 3 4 6]	Sett etikett
[SPC + 1 3]	Tastatur-hjelp
[SPC + 2 3 4 5]	Aktivere tab-tasten
[SPC + 1 2 5 6]	Aktiverer Skift Tab
[SPC + 1 5]	Aktiverer enter-knapp
[SPC + 8]	Aktiverer enter-knapp
[SPC + 1 4 5]	Aktiverer slett-knapp
[SPC + 7]	Aktiverer slett-knapp
[SPC + 2 5 6]	Markere tekst
[SPC + 2 3 5]	Oppheve markert tekst
[SPC + 1 4]	Kopier
[SPC + 1 3 4 6]	Klipp ut
[SPC + 1 2 3 6]	Lim inn
[SPC + 1 3 5 6]	Angre
[SPC + 1 4 6]	Aktiverer Eject Key
[SPC + 3 4 5 6]	Rull opp en side
[SPC + 1 4 5 6]	Rull ned en side

I den følgende oversikten finner du hurtigtaster for driften av Apple nettleser Safari:

H: Hopp til neste overskrift

1 til 6: Overskrifter fra 1 til 6 kan hoppes til direkte

L: hopp til neste lenke

S: hopp til neste tekst

W: hopp til neste landemerke

R: hopp til neste inndatafelt

X: hopp til neste liste

T: hopp til neste bord

M: hopp til neste element av samme type

I: Hopp til neste bilde

B: hopp til neste knapp

C: hopp til neste forment

Du kan finne en komplett liste med leselistkommandoer for VoiceOver på

<https://support.apple.com/no-no/HT202132>

8 Driverinnstillinger for Help Tech punktskriftslinjer

Ulike innstillinger for å betjene Activator Pro med PC-en og skjermleseren kan gjøres i den universelle Help Tech Braille-driveren. For å åpne innstillingsvinduet, trykk [1 8] hvis punktskriftinngang er aktivert eller {Fn + f + ö} hvis punktskriftinngang er deaktivert. Alternativt kan du også trykke på [N1]- og [N6]-tastene samtidig.

Følgende 6 kategorier finnes i dialogen:

- Tilkobling
- ATC
- Statusceller
- Tastekommandoer
- Diverse
- Info

Endringer du måtte gjøre i de ulike kategoriene lagres hvis du trykker på Ok-knappen eller hvis du trykker "Bruk". Trykker du OK, lukkes dialogen.

Nedenfor finner du mer informasjon om innstillingene som er tilgjengelig i de ulike kategoriene.

8.1 Tilkobling

Avkryssingsboksen "Aktiver driver" må være avkrysset for at leselisten skal motta data fra skjermleseren. Fjerner du krysset, deaktiveres driveren, og ingen leselist fra Help Tech vil fungere med skjermleserprogrammet du bruker.

Feltet "Enhetsdetektering" har to radioknapper: "Automatisk" betyr at skjermleseren vil finne punktlinjen uavhengig av hvilken port på pc-en punktlinjen er koblet til. Det andre valget her er "Bare på denne porten", og du får mulighet for å oppgi hvilken port på pc-en som brukes av leselisten.

Feltet "Vis poppoppinfo om leselisten" brukes for å bestemme om du vil ha informasjon ved oppstart av skjermleseren om hvilken leselist som er tilkoblet, og hvilken port den bruker. Aktiveres valget, vil du få en liten meldingsboks på skjermen med informasjon om versjonsnummeret på leselistdriveren, leselisten som ble funnet og om porten som brukes.

Her har du følgende tre valg:

- Når enhet eller port endres: Meldingsboksen vises kun hvis du har koblet til en annen Help Tech leselist enn den du brukte forrige gang, og/eller hvis du bruker en annen port enn den du brukte forrige gang skjermleseren ble startet.
- Aldri: Meldingsboksen vises aldri når skjermleseren startes.
- Alltid ved oppstart: Meldingsboksen vises hver gang skjermleseren startes.

Avkryssingsboksen "Bruk leselist selv om den slås på etter oppstart" brukes for å bestemme om leselistdriveren skal være aktiv og prøve å finne leselisten selv om leselisten ikke er påslått når du starter skjermleseren. Krysser du av for dette valget vil du kunne slå på leselisten når som helst, og skjermleseren vil kommunisere med den så snart du slår leselisten på. Valget er ikke avkrysset i standardoppsettet.

Hvis avkryssingsboksen "Automatisk tilkobling hvis leselisten har vært frakoblet" er avkrysset, vil skjermleseren søke etter leselisten med jevne mellomrom ved en frakobling.

Slår du f.eks. av leselisten, vil skjermleseren søke etter den, og finne den automatisk når du slår på igjen. Krysses det av for "Vis melding ved søk etter leselist", vil du med jevne mellomrom få beskjed om at skjermleseren søker etter leselisten.

8.2 ATC

Teknologien ATC som er integrert i Activator Pro, innebærer at leseposisjonen på punktlinjen kan identifiseres. På den måten kan en rekke nye funksjoner implementeres, som vil kunne være til hjelp for brukeren. Kategorien ATC vises bare hvis skjermleseren støtter ATC-funksjonene gjennom leselistdriveren fra Help Tech.

ATC-funksjonaliteten er så omfattende at vi har viet et eget hovedkapittel til den. Les følgende kapittel 9 Aktiv Taktil Kontroll (ATC) for innstillingsalternativene i denne kategorien.

8.3 Statusceller

Det som kalles statuscellene på punktlinjen brukes for å indikere hvilken posisjon på skjermen som vises på punktlinjen, f.eks. om du er i en meny eller i et tekstfelt. Eksakt hvilken informasjon som vises i statuscellene avhenger av hvilken skjermleser som brukes. I kategorien "Statusceller" kan du spesifisere noen valg for statuscellene.

Feltet "Enhet" lar deg spesifisere hvilke Help Tech punktlinje du bruker. Leselisten som for øyeblikket er tilkoblet og i bruk, er standard oppføring her. Imidlertid gir dette valget mulighet for å konfigurere andre leselister enn den du bruker i øyeblikket, selv om den du vil konfigurere ikke er tilkoblet.

Ved hjelp av det neste feltet kan du oppgi størrelsen på statuscellemodulen i antall celler. Standardinnstilling for valget er 4 statusceller. Det settes automatisk inn 1 tom celle mellom statuscellene og innholdet som skal vises; den tomme cellen har ingen funksjon.

Feltet "Posisjon for statusceller" lar deg bestemme om statuscellene skal vises til høyre eller til venstre på punktlinjen, og venstre er standard.

Avkryssingsboksen "Vis statusceller" lar deg velge om du vil vise statusceller eller ikke. Standard er at statusceller er slått av. Den enkleste måten å vise eller skjule statusceller på, er å trykke de to navigasjonstastene [SPCH + SPCV] samtidig.

8.4 Tastekommandoer

Denne kategorien lar deg bestemme hvordan de enkelte tastene på Activator Pro skal fungere. Du har følgende 3 valg:

- **Tastelåst:** Taster som er definert som låst, vil ignoreres når de trykkes.
- **Raske taster:** Taster som er definert som raske, utfører funksjonen i det tasten trykkes inn, og ikke idet tasten slippes, slik som ellers.
- **Repeterende taster:** Taster som er definert som repeterende, vil utføre handlingen som er tildelt tasten flere ganger mens tasten holdes inne.

8.4.1 Tastelås

En eller flere taster på Activator Pro kan låses slik at ingenting skjer når tasten(e) trykkes. Funksjonen kan være nyttig hvis du ofte kommer borti en tast ved en feiltakelse. Funksjonen kan også komme til nytte når du skal lære deg å bruke Activator Pro.

Funksjonen kan aktiveres med avkryssingsboksen "Bruk tastelås". Knappen "Låste taster" åpner dialogen "Definer låste taster for enhet". I listeboksen "Enhet" vil den tilkoblede leselisten være valgt. I listeboksen "Tilgjengelige taster" kan du velge tastene som skal defineres som låste. Deretter trykker du knappen "Legg til" for å flytte tasten til listeboksen "Låste taster". Knappen "Fjern" flytter tasten tilbake til listeboksen "Tilgjengelige taster". I standardoppsettet er ingen taster låst.

8.4.2 Raske taster

Raske taster er taster som initierer funksjonen tasten er tildelt, når tasten trykkes inn, i stedet for når tasten slippes. Hvis en tast i en tastekombinasjon er definert til å være en rask tast, må denne tasten trykkes til slutt i tastekombinasjonen.

Du kan aktivere raske taster ved å krysse av for "Bruk raske taster". Knappen "Raske taster" åpner dialogen "Definer raske taster for enhet". I denne dialogen finner du først en listeboks over enheter, der den tilkoblede enheten er valgt. Du velger hvilken tast som skal defineres som rask i listeboksen "Tilgjengelige taster", og så trykker du på "Legg til" for å flytte den valgte tasten til listeboksen "Raske taster". Trykker du på knappen "Fjern", flyttes tasten tilbake til "Tilgjengelige taster".

I standardoppsettet er [N1/N4] og [N3/N6] på Activator Pro definert som "Raske taster". Raske taster er ikke tilgjengelig ved innskriving i punkt fra leselisttastene.

8.4.3 Repeterende taster

Med innstillingene under "Repeterende taster" kan du bestemme repeteringsintervallet, DVs hvor lang tid det skal gå mellom hver gang en handling skal utføres mens du holder en tast inne. Funksjonen innebærer en forenkling f.eks. når du skal bla i en liste. Da vil du kunne holde inne [spch]-tasten til fokus er ved punktet du er ute etter, og du slipper å trykke flere ganger på tasten.

Avkryssingsboksen "Bruk repeterende taster" brukes for å slå av eller på funksjonen. Standardinnstillingen er at funksjonen er avslått. Knappen "Repeterende taster" åpner dialogen "Innstillinger for repeterende taster". I listeboksen "Enheter" her, finner den tilkoblede enheten være valgt. I dialogen kan du velge hvilke taster som skal være repeterende ved å flytte dem fra listeboksen "Tilgjengelige taster" til listeboksen "Repeterende taster". Du bruker knappen "Legg til" for å flytte en tast. I standardoppsettet for Activator Pro er tastene [1], [4], [N1], [N3], [N4] og [N6] lagt til, med et repeteringsintervall på 500. Repeterende taster er ikke tilgjengelig ved innskriving i punktskrift.

8.5 Diverse

Under kategorien "Diverse" kan du bestemme om handlingene du utfører skal skrives til en loggfil eller ikke. Funksjonen er nyttig hvis du trenger teknisk hjelp, og du bør kun aktivere dette valget hvis du blir bedt om det av en Help Tech-forhandler.

I feltet "Protokollfil" kan du oppgi hvor filen skal lagres. Feltet er bare tilgjengelig dersom du har aktivert den forrige avkryssingsboksen.

Krysser du av for valget "Smart redigering i terminalmodus med punkt 7 som Slett bakover og punkt 8 som Enter", vil [7] fungere som Slett bakover og [8] som Enter når du skriver punktskrift fra tastene på Activator Pro. Valget er på i standardoppsettet.

8.6 Info

I kategorien "Info" finner du viktig informasjon om leselisten og driverversjonen som er installert.

I feltet "Aktiv leselist" finner du hvilken type leselist som er tilkoblet. Her vises også porten som leselisten er koblet til, og serienummeret på enheten. I tillegg vil du finne en referanse for neste anbefalte vedlikeholds tidspunkt for leselisten.

I feltet "Driveregenskaper" finner du type skjermleser som er i bruk, samt versjonsinformasjon for driveren som brukes.

Feltet "Din forhandler" viser kontaktinfo for din Help Tech-forhandler, som navn, postadresse, telefon og e-postadresse.

9 Aktiv Taktill Kontroll (ATC)

Activator Pro sin integrerte ATC-teknologi gjør det nå mulig for første gang å oppdage de punktene som du berører. Din leseposisjon på leselisten kan bestemmes via de enkelte taktile kontaktene. Ved hjelp av ulike assistent-funksjoner, som kan tilpasses, kan din leseposisjon tas i bruk for å styre en skjermleser. Avhengig av din aktuelle leseposisjon, kan ulike hendelser initieres. ATC kan gjenkjenne fire ulike hendelser ved lesing:

- Normal lesing: Leseposisjonen flyttes fra venstre til høyre.
- Hurtiglesing: Lesehastigheten er hurtigere enn forhåndsdefinert nivå av tegn per sekund.
- Hvile: Gjelder hvis et tegn berøres i mer enn en forhåndsbestemt periode
- Lese bakover: leseposisjonen flyttes fra høyre til venstre.

En spesiell hendelse kan være knyttet til en av disse lesebetende. Det er to egendefinerte moduser for disse såkalte assistent-funksjoner. Disse to modusene er kalt "Lesing" og "Læring".

Kategorien ATC i innstillingsmenyen for Help Tech leselister brukes til å angi hvordan Activator Pro og skjermleseren vil oppføre seg når de respektive lesemodi blir oppdaget, avhengig av den valgte modus: læring eller lesing.

Under fanen ATC, er en avkryssingsboks, hvor du velger om ATC skal være aktiv eller ikke. Det er også en raskere måte å gjøre dette på ved å trykke [SPCV + 1 7] eller {Fn + mellomrom + f + a} når punktskriftinnang er deaktivert. Som standard er denne funksjonen ikke er valgt.

Skyvebryteren "følsomhet" brukes til å stille inn følsomheten på ATC sine sensorer, slik at det passer din personlige måte å lese på. Du kan øke eller redusere følsomheten med pil høyre eller venstre. Erfarne punktlesere ønsker ofte å lese punktskrift med en lett berøring. Her anbefaler vi at du bruker innstillingen "myk".

Denne innstillingen forsterker følelsen av leseinnstillingen. Listeboksen Assistent-modus brukes til å velge om du vil bruke assistentfunksjonene til lesing eller læring for punktskrift. Hvis du har valgt en av de to funksjonene i listen, kan du bruke knappen for innstillinger for å bestemme hvordan skjermleseren skal respondere på din lesing. Flere detaljer om disse innstillingene, finnes i kapittel 9.1 ATC-assistenten for lesing og læring

ATC-monitor gjør det mulig å vise teksten på leselisten i et eget vindu på skjermen med samme lengde som leselisten, slik at en seende person kan følge med på hva som skjer på leselisten. Under Innstillinger-knappen på dette feltet kan du velge farge for visning av leseposisjonen. En spesiell farge for hver oppførsel kan velges. En bestemt farge kan velges for hver avlesningsoppførsel. Flere detaljer om disse innstillingene, se punkt 9.4 Innstillinger for ATC-monitor.

Hvis avkryssningsboksen "Vis monitor etter oppstart" er sjekket, vil ATC-monitoren vises når skjermleseren starter. Hvis du ønsker å starte ATC-monitoren på et senere tidspunkt, kan du gå inn i menyen og aktivere "Vis monitor nå".

Hvis du krysser av i boksen "Gener rapport" under "Leserapport", opprettes en logg over alt du foretar deg på leselisten fra og med det øyeblikk du trykker OK eller Bruk. En raskere måte å aktivere loggen på er å bruke kommandoen [SPCV + 1 2 3 7] (Akkord L). Hvis ATC er av, vil den bli aktivert. Du står fritt til å bruke hvilket som helst navn på loggfilen. Standardnavnet er htatc.log. Loggen opphører når du deaktiverer funksjonen "generer

rapport", eller når du avslutter skjermleseren. Rapporten kan leses og analyseres i et evalueringsprogram senere.

9.1 ATC-assistenten for lesing og læring

Du kan spesifisere hva som skjermleseren skal gjøre når du leser på leselisten . Følgende hendelser er tilgjengelige:

- Ingen handling
- Lese tegn: Tegn på leseposisjonen vil bli lest
- Les ord: Når den første bokstaven i et ord blir berørt leses ordet. Alternativt kan du også endre innstillingen slik at ordet leses opp når du er på siste bokstav i ordet. Du kan også stille inn en forsinkelse.
- Les leselinjen: Teksten som vises på leselista vil bli lest av talesyntese. Les leselinjen og gå til neste linje: Når du bruker denne innstillingen med "hurtigleser", kan du raskt bevege deg gjennom teksten i takt med leselistlengden til du kommer til den delen du ønsker å lese med punkt uten tale. Når du får fram en ny punktlinje, vil lesing av forrige linje avbrytes, og lesingen begynner i den nye posisjonen.
- Les alt og flytt punktlinjen: Begynner å lese hele teksten og leselisten er synkronisert med talens leseposisjon. Når en leseposisjon blir detektert, vil opplesing stoppe og leselisten viser den aktuelle posisjonen.
- Les gjeldende tegn attributt: Attributtet av karakteren på leseposisjonen vil bli lest, for eksempel, "Fet, Arial 12".
- Les endringer i tegnattributter: Hvis attributtet på leseposisjonen endres, for eksempel fra normal til fet, vil "fet" bli lest. Også font og skriftstørrelse vil bli lest. for eksempel, "Fet, Arial 12".
- Flytt musepekeren med leseposisjonen: Avhengig av leseoppførsel, vil musepekeren bli flyttet med leseposisjonen. Dette bidrar til å synkronisere det forstørrede området på skjermen med leseposisjonen på leselisten.

De fire lesemåtene kan oppdages på din måte å lese:

- Hurtiglesing
- Normal lesing
- Stopp
- Lese bakover

Det er også mulig å utsette lesing med talesyntese en viss tid, hvis du ønsker å få det opplest direkte. Denne forsinkelsen er angitt i millisekunder. Forsinkelsen kan innstilles fra 0 (ingen forsinkelse) til 5000 millisekunder.

Du kan også bestemme lesehastighet for ATC til å tolke lesehastigheten som "rask". For denne innstillingen, kan du angi verdien fra 0 til 200 tegn i sekundet.

Tidsperioden da ATC-funksjonen tolker lesingen som "stopp" kan også tilpasses. Denne verdien er angitt i millisekunder. Du kan videre påvirke talesyntesens lesing ved å sjekke av og på boksene "lese ord bare på slutten av ordet" og "stave ordet". Hvis "stave ordet" er sjekket, kan du også bestemme den tid før talen kan leses ved å aktivere boksen "Bruk forsinkelse når ordet er stavet ". Disse innstillingene er bare tilgjengelig når du har aktivert "lese ordene" for noen av de fire måtene å lese.

Du kan kontrollere hva som skjer når du kommer til enden på leselinjen i feltet "Hendelse når linjen er lest." Tre avkrysningsbokser er tilgjengelig. Hvis du sjekke "Audio", vil du høre et pip når du leser det siste tegnet på linjen. Hvis boksen "Rull automatisk etter x millisekunder" er sjekket, trenger du ikke å trykke [N6] når du kommer til enden av linjen. I stedet vil neste linje vises automatisk etter innstilt forsinkelsestid. Hvis du aktiverer avkrysningsboksen "Vis tomme linjer" vil tomme linjer vises med alle åtte punktene på de tre første tegnene i linjen. Dette er nyttig når du har "Rull automatisk" aktivert. Du behøver ikke da å gå forbi de tomme linjene med [N6].

9.2 Tips for å bruke ATC for læring av punktskrift

I denne delen gir vi noen tips om hvordan du kan forbedre din lesing av punktskrift ved hjelp av den aktive taktile kontrollen = ATC. Aktiver først ATC med kommandoen [SPCV + 1 7] eller {Fn + mellomrom + f + a} når punktskriftinngang er deaktivert. Nå kan din leseposisjon gjenkjennes av ATC. Denne funksjonen kan slås av med den samme kommandoen.

Som standard er assistentfunksjonen satt til "Lesing". Under fanen ATC konfigurasjonsmenyen for Help Tech leselister, endrer du assistentfunksjonen til "Læring". Nå, etter at du har lest et helt ord, vil dette bli lest opp av talen. På denne måten kan ATC hjelpe deg å bli mer trygg på å lese teksten. Hvis du finner et tegn i punkt som du ikke kjenner igjen, kan du bare stoppe på tegnet og talen vil lese det. Tegn og bokstaver leses også opp hvis du leser bakover i teksten.

ATC kan også være svært nyttig når du lærer et fremmed språk. For eksempel, hvis du ønsker å lære hvordan å uttale, la oss si, tyske ord riktig, kan du bare endre språk i talesyntesen til tysk. Deretter stiller du assistentfunksjonen til "Læring" i konfigurasjonsmenyen for Help Tech leselister under ATC. Vi anbefaler at forsinkelsen av talen settes til ca. 2000 millisekunder, altså 2 sekunder. Nå, når du aktiverer ATC, har du to sekunder på å analysere et ord, før talen leser det.

9.3 Tips for å bruke ATC til den erfarne punktleseren

Dette avsnittet gir deg tips om hvordan ATC teknologi kan hjelpe deg, som er en erfaren bruker av leselisten, til å bruke datamaskinen og skjermleseren enda mer effektivt.

Sannsynligvis er den mest nyttige funksjonen i ATC, muligheten til å automatisk bytte til en ny linje når den aktuelle linjen er lest. Aktiver ATC ved å trykke [SPCV + 1 7] eller {Fn + mellomrom + f + a} når punktskriftinngang er deaktivert. Nå kan din leseposisjon gjenkjennes av ATC. Denne funksjonen kan slås av med den samme kommandoen. Som standard er assistentfunksjonen satt til "Lesing". "Rull automatisk" er også innstilt som standard.

Den aktive markøren skal følge leselisten for at den automatiske rullingene skal fungere. Hvis ATC er aktivert, vil du legge merke til at leselisten viser automatisk den neste forekomst av teksten når du leser det siste tegnet i gjeldende linje, akkurat det samme som om du hadde trykket [SPCH] eller [N6]. Hvis du beholder standardinnstillingen for "lesing", kan du få talesyntesens din til å lese hele linjen når ATC gjenkjenner "Hurtiglesing". Det er det bare å bevege seg raskt minst tre punkttegn fra venstre til høyre, som vil bli tolket som hurtiglesing, og talesyntesen vil lese hele teksten som vises på leselisten. Som standard er hurtiglesing satt fra 15 tegn per sekund. Denne verdien kan endres i profilen for lesehastighet.

Nå ønsker vi å gjøre oppmerksom på en spesiell funksjon: Hvis det er en tom linje, vises alle åtte punktene i de tre første bokstavene på linjen. Dette gjør at den automatiske rulling kan fungere, selv om en linje er helt tom.

Hvis du drøyer på et tegn mer enn ett sekund, eller hvilken tid du stiller inn på din leseprofil, så vil det aktuelle tegnet leses.

Vi foreslår følgende ATC innstillinger for deg som er en erfaren punktleser: Under "Normal lesing" anbefaler vi å sette "Si tegnforandringer i tegnattributt". Nå kan du enkelt følge attributtendringer på leseposisjonen uten maset med å måtte endre informasjonen på attributtene. Dette er spesielt nyttig hvis du arbeider med et dokument i Word, for eksempel.

Under "Hurtiglesing" kan det være lurt å bruke "Les alt og flytte punktlinjen." Med denne innstillingen kan du raskt skimlese en tekst for å finne det stedet du leter etter. For "Stopp" kan du bruke "Les aktuelle tegnattributter". På denne måten kan du til enhver tid å finne ut hvilken attributt gjeldende tegn har.

For "Lesing bakover" anbefaler vi "Flytt musepekeren til leseposisjon". Dette gjør at du kan flytte med bare en bevegelse musepekeren til leseposisjonen. Dette kan være nyttig hvis du ønsker at en seende person skal se en spesiell plass i teksten.

9.4 Innstillinger for ATC-monitor

For grafisk visning av de ulike lesemulighetene på leselisten, kan du tilordne hver lesestatus en bestemt farge. Følgende farger er standard for de ulike måter:

- Fingeren på leselisten: Gul
- Leseposisjon for å lese raskt: Lyseblå
- Leseposisjon for å lese normalt: Grønn
- Leseposisjon for stopp: Orange
- Leseposisjon for å lese bakover: Rød

Du kan tilpasse fargene i Windows standard dialogboks for farger.

10 Viktig informasjon

Før du begynner å installere eller bruke enheten, vennligst les bruksanvisningen og sikkerhetsinstruksjonene, som finnes i et eget dokument (på StartStick og i papirform). Disse inneholder viktig informasjon om sikker håndtering og riktig igangkjøring av enheten. Unnlatelse av å følge disse instruksjonene kan føre til funksjonsfeil eller skade.

10.1 Brukerstøtte

Activator Pro er et svært sammensatt produkt. Selv om vi har forsøkt å gjøre det så lett å bruke, og så selvforklarende som mulig, vil problemer naturligvis kunne oppstå.

Har du problemer, anbefaler vi deg først å konsultere denne håndboken. Her finner du alle framgangsmåter så vel som alle feilmeldinger forklart i detalj.

Hvis du fremdeles ikke får løst problemet ditt, har du mulighet for å oppsøke Cantec på Internett: <http://www.cantec.no>. Help Tech i Tyskland har adresse: <http://www.helptech.de>. Her finner du et nedlastingsområde, og muligens en løsning på problemet ditt.

Alternativt, kan du også ta kontakt med din lokale forhandler. De får stadig opplæring og informasjon om produktet, som ligger utenfor det en brukerhåndbok kan inkludere.

Hvis dette ikke resulterer i at du får et tilfredsstillende svar, må du ikke nøle med å kontakte Help Tech GmbH & Co. KG i Horb direkte. Du har følgende alternativer:

- Post: Help Tech GmbH & Co. KG, Brunnenstr. 10, D-72160 Horb, Tyskland
- Tlf.: +49 7451 5546 55
- Fax: +49 7451 5546 67
- E-post: help@helptech.de

11 Kommandosammendrag

Nedenfor finner du en liste over de viktigste funksjonene og deres tastekombinasjoner. Tallene i høyre kolonne i tabellene refererer til punktskriftpunktene som skal trykkes. Punktskriftinngang må aktiveres via "Punktskrift"-tasten på tastaturet.

11.1 Navigering i menysystemet

Tabell 7. Navigering i menysystemet

Funksjon	tast(er)
Forrige menypunkt	N1/N4 eller spc-7 eller spc-1
Neste menypunkt	N3/N6 eller spc-8 eller spc-4
Første menypunkt (samme nivå)	spc-123
Siste menypunkt (samme nivå)	spc-456
Flytt opp ett menynivå	N2
Velg eller flytt ned ett menynivå	N5
Sett eller fjern kryss i avkryssingsboks	SPC eller N5 eller MH
Velg et menypunkt direkte	springtast
Returner til editor i ventemodus	spc-123456

11.2 Taster mens du kontrollerer tilkoblede enheter

Tabell 8. Taster mens du kontrollerer tilkoblede enheter

Funksjon	tastekombinasjon
Gå til meny	Venstre spesialtast med ActiveSplit slått av til "Menymodus" vises
Bytt mellom visning av statusceller og tekst	spcv-spch
ATC-videresending med alle skjermlesere	Akkord 1 7 8 når punktskriftmodus er aktiv

11.3 Tastekommandoer i editor

Tabell 9. Tastekommandoer i editor,

Funksjon	Punktskrifttaster	Datamaskinens tastatur
Avbryte operasjoner, oppheve merking	N2	Esc
Les i teksten	N1/N4 eller N3/N6	Piltastene

Funksjon	Punktskrifttaster	Datamaskinens tastatur
Start automatisk avlesning	SPC + N3/N6	---
Endre den automatiske lesehastigheten	N1/N4 eller N3/N6, hvis automatisk avlesning er aktiv	---
Rull manuelt	SPC	Mellomromstast
Stopp automatisk avlesning	MH-taster	---
Automatisk fremføring med ATC på/av	Akkord A (SPC + 1 7)	---
Slett tegnet ved markøren	SPC + 4 5	Slette
Tilbake-tast	Akkord b (SPC + 1 2)	Tilbake
Markør til begynnelsen av filen (Hjem)	SPC + 1 2 3	Ctrl+Hjem
Markør til slutten av filen (End)	SPC + 4 5 6	Ctrl+Slutt
Markør til begynnelsen av linjen	SPC + 1 3	Hjem
Markør til slutten av linjen	SPC + 4 6	Slutt
Markør til begynnelsen av neste setning	SPC + 5	Ctrl+pil ned
Markør til begynnelsen av forrige post	SPC + 2	Ctrl+pil opp
Markør til neste ord	SPC + 6	Ctrl+pil høyre
Markør til forrige ord	SPC + 3	Ctrl+pil venstre
Flytt markøren til venstre	SPC + 7	Pil venstre
Flytt markøren til høyre	SPC + 8	Pil høyre
Markør én linje opp	SPC + 1	Pil opp
Markør én linje ned	SPC + 4	Pil ned
Plasser markøren direkte	Markørhentere for markør	
Merk begynnelsen av blokken	SPC + N5 eller trykk på markørhenter to ganger ved starten av blokken	Ctrl+Enter
Klipp ut blokk	Akkord x (SPC + 1 3 4 6)	Ctrl+x
Kopier blokk	Akkord c (SPC + 1 4)	Ctrl+c
Slett blokk (uten å kopiere)	Akkord X (SPC + 1 3 4 6 7) eller SPC + 1 2	Ctrl+X
Sett inn blokk	Akkord v (SPC + 1 2 3 6)	CTRL+V
Endre merke og markør	SPC + 7 8	---
Sett inn/overskriv-modus	Akkord i (SPC + 2 4), standardinnstillingen er Sett inn	Sette inn
Sett merke	N1/N4 + N3/N6	Ctrl+Skift+m
Hopp til markering	Akkord m (SPC + 1 3 4)	Ctrl+m
Søk fremover	Akkord f (SPC + 1 2 4)	Ctrl+f
Søke bakover	Akkord F (SPC + 1 2 4 7)	Ctrl+Skift+f
Bytt fremover	Akkord r (SPC + 1 2 3 5)	Ctrl+r
Vise tegn i ASCII	Akkord D (SPC + 1 4 5 7)	Ctrl+Skift+d
Sett inn gjeldende dato	Akkord d (SPC + 1 4 5)	---
Lagre fil (uten å lukke)	Akkord s (SPC + 2 3 4)	Ctrl+s
Åpne filen fra redigeringsprogrammet	Akkord o (SPC + 1 3 5)	Ctrl+o

Funksjon	Punktskrifttaster	Datamaskinens tastatur
Åpne filen i skrivebeskyttet modus	Akkord O (SPC + 1 3 5 7)	---
Bytt til neste fil	SPC + 5 6 8	ALT+TAB
Gå til forrige fil	SPC + 2 3 7	ALT+SKIFT+TAB
Lagre og lukk fil	Akkord e (SPC + 1 5)	Ctrl+e
Suspender redaktør	Akkord + 1 2 3 4 5 6	Ctrl+mellomrom
Innstillinger-menyen i redigeringsprogrammet	Akkord u (SPC + 1 3 6)	Ctrl+u
Status visning	Akkord S (SPC + 2 3 4 7)	Ctrl+Skift+s
Hjelp-funksjon	Akkord h (SPC + 1 2 5)	Ctrl+h
DirectTransfer - Overføring av den valgte tekstblokken. Hvis den ikke er merket, overfører du hele teksten	Akkord E (SPC + 1 5 7)	---

12 Feilmeldinger

Dette kapitlet inneholder alle feilmeldinger som kan dukke opp på Activator Pro. Noen meldinger forekommer bare på engelsk, fordi de ikke er med i meldingsfilen. Slike meldinger kommer direkte fra internprogramvaren, fordi de alltid må være tilgjengelige, enten det finnes en meldingsfil eller ikke.

12.1 Engelskspråklige feilmeldinger

Disse meldingene inneholder forkortelser som indikerer feilstatusen. Deres betydning er:

- FER (Fatal Error): Det har oppstått en alvorlig feil.
- ERR (feil): Det har oppstått en feil.
- WRN (advarsel): Systemet varslers deg om noe som kan kreve din oppmerksomhet.

Hvis en av feilmeldingene som er oppført nedenfor vises, må du installere fastvaren på nytt i enheten via den medfølgende StartStick (se kapittel 2.2.1 StartStick).

«FER: Meldingsfilen ble ikke funnet. »
«FER: Kunne ikke lese MSG-sikkerhetsoverskriften.»
«FER: Ugyldig MsgId. »
«FER: Ugyldig overskrifts-ID i MSG-fil.»
«FER: Ugyldig størrelse på meldingsfiloverskriften. »
«FER: Ugyldig maksimal lengde på meldinger.»
«FER: Forventet MSG versjon x, funnet y. »
«ERR-lesing av KBD-sikkerhetsstruktur.»
«ERR: Ugyldig ID i KBD-overskriften.»
«ERR: Ugyldig størrelse på KBD-overskriften.»
«ERR: Forventet KBD versjon x, fant y.»
«ERR: Ugyldig KBD-tabellformat.»
«ERR leser KBD-tabell. »
«WRN: KBD-oppsett ikke funnet. Bruker standard layout. »

12.2 Feilmeldinger fra meldingsfilen

Meldingene som listes opp nedenfor, kommer fra meldingsfilen som er lastet. Listen omfatter meldinger av en generell karakter, så vel som system- og editormeldinger.

12.2.1 Generelle meldinger

"Vent litt..."

Årsak: Meldingen forekommer når systemet utfører en handling som tar litt tid. f.eks. vil den dukke opp mens Activator Pro genererer en filliste.

"Funksjonen kan ikke utføres"

Årsak: En funksjon kan ikke utføres.

"Deaktiverer funksjonstaster! "

Årsak: En påminnelse om at funksjonstastene er deaktivert. De vil være aktive igjen etter at Activator Pro er blitt slått av og så på igjen.

12.2.2 Meldinger som har med filsystemet å gjøre

"Ingen filer er lagret":

Årsak: Det er ingen filer lagret på disken.

"Feil ved oppretting av punkttabellfil":

Årsak: Det er ikke nok plass i filsystemet for å opprette punkttabeller.

"Ny punkttabellfil er opprettet. Last nødvendige punkttabeller på nytt":

Årsak: Punkttabellfilen ble laget på nytt, enten fordi den manglet, eller fordi filstørrelsen ikke var korrekt. Punkttabellene du trenger (f.eks. en norsk tabell), må lastes på nytt.

"Punkttabell x er tom":

Årsak: Du forsøker å aktivere punkttabell på plass nummer x, men denne er tom.

"Feil ved oppretting av konfigurasjonsfil":

Årsak: En feil oppsto under lagring av konfigurasjonen.

"Lagrer konfigurasjon, vennligst vent!":

Årsak: Denne meldingen vises mens konfigurasjonsfilen skrives.

"Ny konfigurasjonsfil er opprettet. Vennligst sjekk innstillingene!":

Årsak: Konfigurasjonsfilen ble opprettet på nytt enten fordi den ikke ble funnet, eller fordi dataene i filen ikke var korrekt. Innstillingene er nå satt til fabrikkoppsett, derfor bør innstillingene kontrolleres, og justeres i henhold til dine ønsker og behov.

"Fatalt: Ugyldig MSGID. Last meldingsfil som hører til programversjonen":

Årsak: Internprogramvaren ville vise en melding som ikke ble funnet i meldingsfilen. Ved å laste en meldings fil som samsvarer med gjeldende versjon av internprogramvaren, vil problemet løses.

"Filen er i bruk av editoren. Lukk den først.":

Årsak: Du er i ferd med å slette eller overføre en fil som for øyeblikket er åpen i editoren.

Resultat: Filen kan ikke slettes.

Løsning: Gå tilbake til editoren. Lukk filen, og prøv igjen.

"Advarsel: Sletting av denne filen kan gjøre systemet ustabil.":

Årsak: Du er i ferd med å slette en systemfil.

Resultat: Resultatet avhenger av hvilken fil du er i ferd med å slette. Sletter du f.eks. filen som inneholder punkttabellene, vil filen genereres på nytt neste gang apparatet slås på. Etterpå må tabellene du bruker, lastes på nytt. Sletter du meldingsfilen, blir det ikke mulig å bruke Activator Pro før en meldings fil er lastet igjen. Det anbefales derfor at du bare sletter systemfiler når du er helt sikker på hva resultatet vil bli.

Du har fått et stort ansvar i og med at du har mulighet til å slette systemfiler. Help Tech GmbH & Co. KG aksepterer ingen garantikrav som følge av skade som skyldes at systemfiler er slettet.

"Systemfiler kan ikke slettes når editoren er aktiv.":

Årsak: En påminnelse om at funksjonstastene er deaktivert. Etter at enheten er slått av og på igjen, vil funksjonstastene igjen være aktive.

12.2.3 Meldinger som har med editoren å gjøre

"Feil ved skriving av fil"

Årsak: En feil oppsto under lagring av filen.

"Hjelp er ikke tilgjengelig.":

Årsak: Du har aktivert funksjonen hjelp. Editoren leter etter filen "HELP.HSF", men filen kan ikke åpnes.

Løsning: Last filen "HELP.HSF".

"Bokmerket x finnes ikke.":

Årsak: Idet du ville gå til et bokmerke, oppga du et bokmerkenavn som ikke eksisterte. M er navnet du oppga.

Løsning: Prøv å oppgi navnet på nytt, eller bla i listen over tilgjengelige navn med kommandoene "markør opp" / "markør ned".

"Ingen bokmerker er definert.":

Årsak: Du forsøker å gå til et bokmerke, men det er ikke definert noen bokmerker for denne filen.

"Søket mislyktes. Søk på nytt? j/n":

Årsak: I det du har søkt etter en tekststreng, har editoren enten kommet til slutten eller til begynnelsen av filen (avhengig av retningen på søket), uten at tekststrengen ble funnet. Svarer du [j] på spørsmålet, søkes det på nytt i hele filen etter den samme strengen. Ved å oppgi [n] som svar på spørsmålet, vil søket bli avbrutt, og du kan fortsette med å redigere teksten.

"Ikke nok minne til å åpne flere filer.":

Årsak: Du har allerede åpnet fem filer, og forsøker å åpne enda en. Editoren kan imidlertid bare håndtere fem filer om gangen.

Løsning: Lukk filer som ikke trengs i øyeblikket, og åpne deretter filen.

"Variabelen x er ukjent.":

Årsak: Du har oppgitt et ugyldig argument for en av variablene for editorens oppsett. X er navnet du oppga.

Løsning: Oppgi variabelen på nytt, eller velg en av variablene fra listen ved å bruke funksjonene markør opp/ned.

"x: gyldig område [m, n].":

Årsak: Du oppga en numerisk verdi for en variabel. Verdien var utenfor området som var tillatt for variabelen. Her er X navnet på variabelen, m er minimums- og n maksimumsverdien som er tillatt for variabelen.

Løsning: Oppgi en verdi innenfor området som er tillatt for variabelen.

"Ikke mer diskplass.":

Årsak: Når du arbeider i editoren, finner Activator Pro ut om minnet som er tilgjengelig, er tilstrekkelig for å lagre alle åpne filer. Hvis så ikke er tilfelle, vil denne meldingen vises.

Løsning: Prøv å lagre og lukke de minste filene først, før du forsøker det samme med de største fillene.

"Ikke nok sideminne.":

Årsak: Du er i ferd med å åpne en fil, men det er ikke tilstrekkelig minne tilgjengelig for å dele filen inn i sider, eller for å administrere sidene.

Løsning: Lukk filer som ikke trengs for øyeblikket.

"Disken er snart full.":

Årsak: Når du arbeider i editoren, holder Activator Pro rede på om det er nok plass til å lagre filene som er åpne. Denne meldingen vises som en advarsel før det er for sent.

Løsning: For å forsikre deg om at det er mulig å lagre alle filer som er endret, bør du lagre eller lukke alle filer som ikke trengs i øyeblikket. Lagre de minste filene først, deretter lagres større filer.

"Sideminnet snart fullt":

Årsak: Når du arbeider i editoren, undersøkes det konstant hvor mange sider som fremdeles kan administreres. Editoren kan håndtere inntil 3072 sider. Hvis bare 10 nye sider kan opprettes, vil du få beskjed ved denne meldingen.

Løsning: Lukk filer som ikke er i bruk for øyeblikket, for å gjøre plass for flere sider.

"Bytter til skrivebeskyttet modus.":

Årsak: Du er i ferd med å åpne en fil. Editoren finner ut at det er nok minne til at den kan åpne filen med bare lesetilgang, men ikke til å kunne redigere filen.

Løsning: Lukk filer som ikke trengs for øyeblikket.

"Filen x finnes ikke.":

Årsak: Du forsøker å åpne en fil i editoren med bare lesetilgang, men filen ble ikke funnet. X er filnavnet du oppga.

Løsning: Prøv å oppgi filnavnet på nytt. Det er viktig å merke seg at filnavnet må staves nøyaktig slik det er lagret på systemet. Er resultatet negativt igjen, kan du sette editoren i ventemodus, og åpne filen fra fillisten.

"Skriving av x avbrutt."

Årsak: Du trykket [N2] i det filen X ble lagret. Lagringsprosessen ble derfor avbrutt.

"Ikke nok plass på disken.":

Årsak: Du prøver å klippe ut, kopiere eller lagre et merket tekstområde til en ny fil. Når området skrives, oppdager editoren at det ikke er nok minne tilgjengelig til at handlingen kan utføres.

"x er i bruk. Lukk den først!"

Årsak: Du har åpnet filen X i editoren, men arbeider for øyeblikket i en annen fil. Du er i ferd med å skrive til filen X, eller du forsøker å lese data fra filen X. Du har f.eks. åpnet filen der dataene for utklippstavlen er lagret, for å gjøre endringer der før du limer innholdet inn i en fil. Hvis du forsøker å klippe ut eller kopiere et annet tekstområde på dette tidspunktet, uten først å lukke utklippstavlen, vil editoren ikke kunne utføre handlingen. Du vil i stedet få denne meldingen.

"Kan ikke åpne filen x":

Årsak: Du prøver å åpne editorens midlertidige fil. Dette er ikke mulig, fordi filen inneholder de deler av tekst som er endret. Filen er kun tilgjengelig for editoren selv. X er navnet på den midlertidige filen.

"Kopiering til x mislyktes."

"Flytting til x mislyktes."

"Innliming til x mislyktes.":

Årsak: Du er i ferd med å utføre blokkoperasjoner, men det er ikke nok minne tilgjengelig på filsystemet til at operasjonen kunne utføres. X er navnet på utklippstavlen.

"Ikke nok plass til å åpne flere filer.":

Årsak: Du forsøkte å åpne en ny fil. Editoren er ikke i stand til å gjøre dette. Det kan ikke være mer enn fem filer åpne til enhver tid.

Løsning: Lukk filer som ikke trengs for øyeblikket.

"Slutten av teksten.":

Årsak: Du er ved slutten av filen, og du forsøker å benytte funksjonen ASCII-representasjon.

"Regenererer editorens konfigurasjonsfil.":

Årsak: Editoren har oppdaget at den eksisterende konfigurasjonsfilen er inkompatibel. Versjonsnummeret for editoren er lagret i konfigurasjonsfilene. En ny versjon av editoren kan fordre et annet filformat for konfigurasjonsfilen. Skulle editoren fortsette å bruke de eksisterende konfigurasjonsfilene for lesing av data, kunne dette føre til komplikasjoner. Det er derfor konfigurasjonsfilen inneholder

versjonsnummer. Dersom dette ikke stemmer overens med editorens interne versjonsnummer, slettes konfigurasjonsfilen, før den genereres på nytt. Selv om dette fører til at alle innstillinger som er gjort for en fil går tapt (som f.eks. merker o.l.), må dette skje av sikkerhetsmessige årsaker.

13 Opphavsrett

Alle rettigheter reserveres copyright Help Tech GmbH & Co. KG. Ingen deler av denne håndboken kan reproduseres i noen form uten etter først å ha innhentet skriftlig samtykke fra Help Tech GmbH & Co. KG.

Handy Tech er et varemerke fra Help Tech GmbH & Co. KG.

Windows er et registrert varemerke fra Microsoft Corporation.